

Analiza funkcjonowania rynku usług telekomunikacyjnych w Polsce oraz ocena preferencji konsumentów. 2022 rok.

Badania dzieci i rodziców

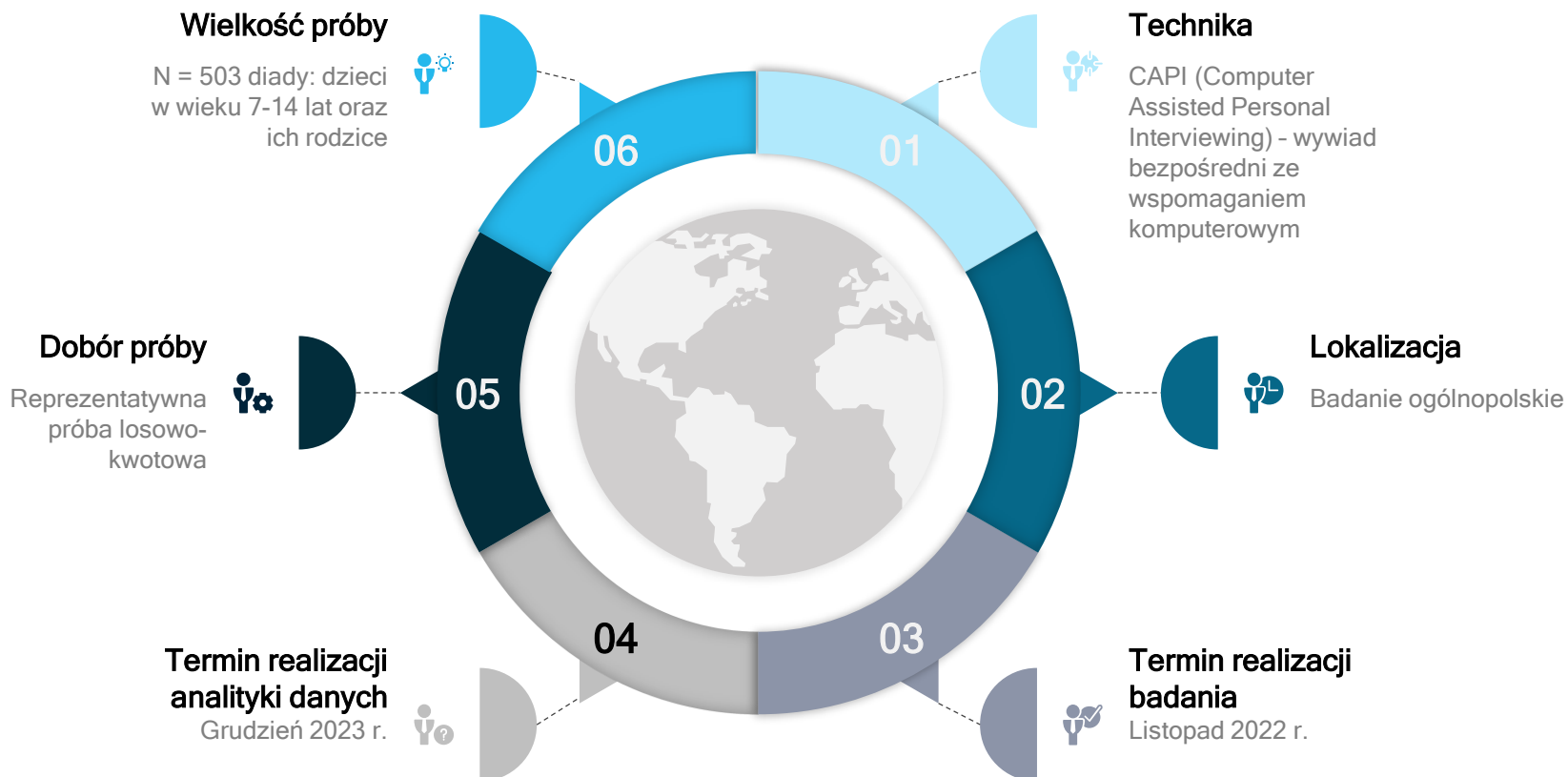
IBC Advisory S.A.
Sektor Publiczny

15.11.2022

Agenda

01. Informacje o projekcie
02. Techniczne aspekty gromadzenia danych
03. Kluczowe wnioski
04. Charakterystyka próby
05. Nauka zdalna
06. Telefonía mobilna
07. Korzystanie z Internetu
08. Internet w szkole
09. Gry komputerowe
10. Wpływ COVID-19 na rynek telekomunikacyjny
11. Najważniejsze ustalenia

Informacje o projekcie

Techniczne aspekty gromadzenia danych

Start projektu poprzedzony był szkoleniem dla koordynatorów oraz rozdystrybuowaniem informacji o głównych założeniach projektu, jak również obszernej instrukcji zawierającej wszystkie informacje dotyczące badania.

Dla koordynatorów i ankieterów udostępniono help desk w postaci dwóch pracowników w centrali, pracownika merytorycznego odpowiedzialnego za pomoc w sprawach związanych z zawartością kwestionariusza oraz koordynatora w centrali rozwiązującego problemy organizacyjne.

Pracownik centrali wyznaczył koordynatorom punkty kontrolne (od dwóch do kilkunastu). W procesie realizacji projektu bardzo istotne było przestrzeganie spływów minimalnych wyznaczonych na punkty kontrolne. Brak lub spływ mniejszej liczby ankiet, niż wyznaczone przez pracownika centrali limity, byłby pierwszym symptomem, że należy podjąć kroki naprawcze.

Niezależnie od punktów kontrolnych, każdy ankieter miał obowiązek codziennej synchronizacji i zsyłania zrealizowanych wywiadów w celu ich weryfikacji. W momencie braku synchronizacji od jakiegokolwiek ankietera, otrzymywałby on ostrzeżenie, w przypadku powtórzenia się takiej sytuacji zostałyby odsunięty od badania i zastąpiony nowym.

Kluczowe wnioski

01

Naukę zdalną w roku 2021/2022 **zadeklarowało 93,0% pytaných dzieci**, a potwierdziło 89,2% rodziców. Najczęściej wykorzystywanym komunikatorem do prowadzenia zdalnych zajęć była aplikacja **Microsoft Teams**. Mniej popularny był Zoom i Skype.

Prawie 2/3 rodziców uznało, że ich dzieci **potrzebowały więcej pomocy w nauce** i przygotowaniu do zajęć podczas nauki zdalnej, niż w przypadku nauki stacjonarnej.

W zdecydowanej większości dzieci deklarowały, że w okresie nauki zdalnej **brakowało im kontaktu z nauczycielami i rówieśnikami**.

Połowa dzieci **chciałaby się nauczyć obsługi narzędzi e-learningowych**, by móc lepiej sobie radzić podczas lekcji. Również zdaniem połowy rodziców szkolenie w tym zakresie byłoby dla dzieci przydatne.

02

Zdecydowana większość dzieci posiadała telefon komórkowy.

Dzieci posiadające telefon najczęściej korzystały z niego w celu **telefonowania do rodziców, rodziny lub znajomych**. Podobnie często dzieci wykorzystywały telefony do pisania i odbierania SMS-ów, przeglądania Internetu i korzystania z aplikacji.

Dzieci i rodzice nie są zgodni we wskazaniach dotyczących kontroli rodzicielskiej korzystania z telefonu. **Do kontrolowania przyznało się 81,9% rodziców i potwierdziło to jedynie 66,6% dzieci**. Najczęstszym sposobem zadbania o bezpieczeństwo dzieci było **wspólne ustalanie zasad** korzystania z telefonu.

03

Zdecydowana większość dzieci korzystała z Internetu poza edukacją online.

Blisko połowa badanych dzieci korzystała z Internetu codziennie **od pół godziny do 2 godzin** (nie licząc lekcji online).

Dzieci korzystały z Internetu poza lekcjami online głównie w celu **oglądania filmików na YouTube oraz grania w gry**. Ponad 1/3 dzieci publikowała własne treści na portalach społecznościowych.

Niemal wszystkie dzieci i rodzice znali pojęcie hejtu i cyberprzemocy.

Ponad 2/3 dzieci wskazała, że w placówkach, do których uczęszczają, **organizowane były zajęcia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.**

Większość dzieci uczestniczyło w zajęciach komputerowych w szkole. Zwykle z Internetu korzystano podczas zajęć języka obcego i języka polskiego.

04

Około ¼ dzieci grało w gry komputerowe. Nieco częściej w gry komputerowe grali chłopcy niż dziewczynki.

Dzieci najczęściej grają w gry na **smartfonach** i laptopach/notebookach.

Dzieci najczęściej grają w **gry przygodowe, strategiczne**. Istnieje rozbieżność pomiędzy wskazaniami dzieci i rodziców w odniesieniu do kategorii gier akcji, gier strategicznych i gier sportowych.

Wszystkie te typy gier wskazywane są częściej przez dzieci niż ich opiekunów. Rodzice natomiast **przeceniają częstotliwość wybierania przez dzieci gier logicznych**.

05

Ocena wpływu pandemii na korzystanie z Internetu przez dzieci różnicuje się w ocenach rodziców i samych dzieci. **Blisko 43,5% dzieci wskazało, że korzystało z Internetu częściej niż przed pandemią.**

W ocenie rodziców rola usług telekomunikacyjnych w życiu dzieci nieco zmieniła się w trakcie pandemii. Łącznie 51,9% rodziców stwierdziło, że usługi telekomunikacyjne pełniły w życiu ich dzieci ważną rolę przed pandemią. **W odniesieniu do okresu pandemii - odsetek ten wzrósł do 65,8%.**

Wśród elementów negatywnej oceny wpływu usług telekomunikacyjnych na życie dzieci podczas pandemii wiodącą rolę odgrywał - zdaniem dzieci - brak osobistego kontaktu z rodziną i rówieśnikami, brak aktywności fizycznej oraz ograniczony sposób spędzania czasu. Największa cześć rodziców zwróciła uwagę na **brak aktywności fizycznej** u dzieci i związany z nim nieprawidłowy rozwój fizyczny dzieci.

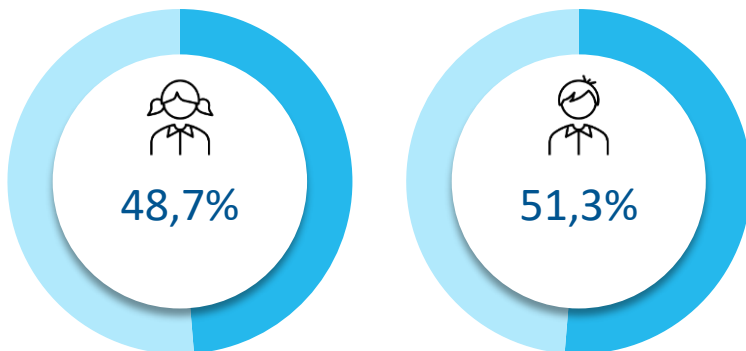

Charakterystyka próby

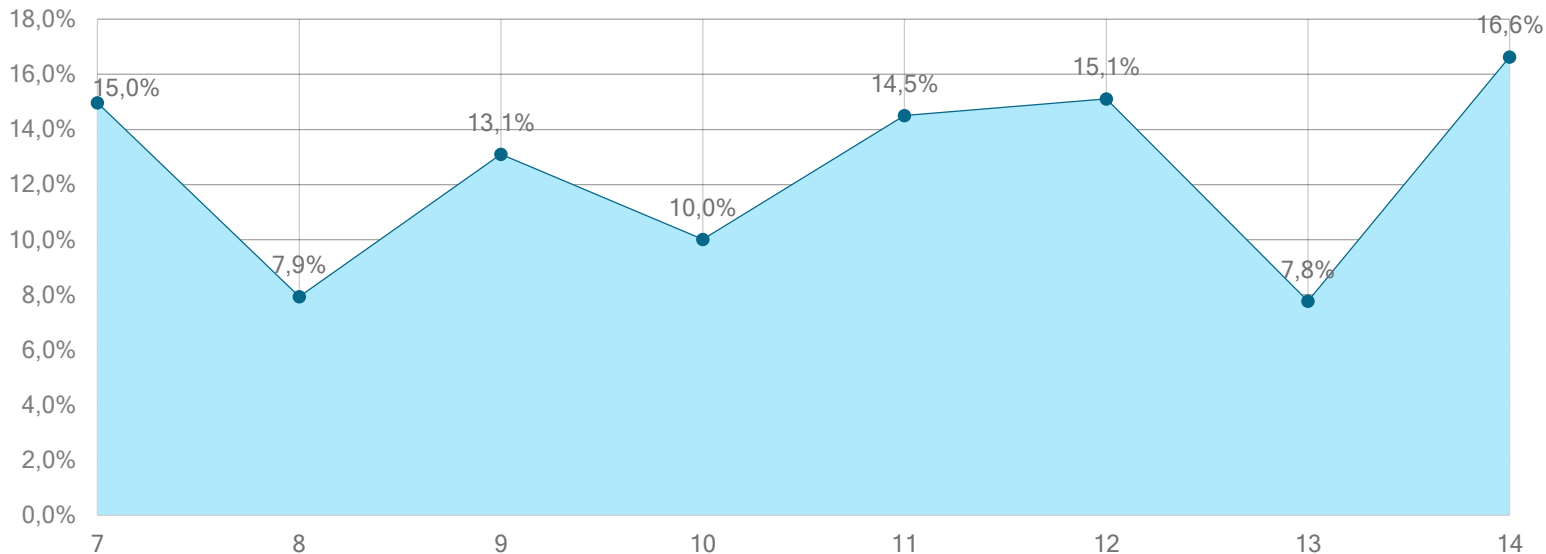
Badania dzieci i rodziców

Charakterystyka próby - dzieci

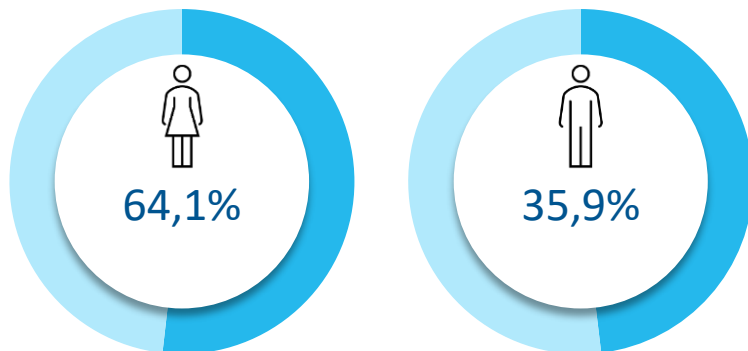

W badaniu wzięło udział 503 dzieci, wśród których znalazło się 245 dziewczynek i 258 chłopców. Próbę do badania dobrano tak, aby struktura badanych dzieci odzwierciedlała proporcje istniejące w populacji. Średnia wieku badanych osób to 10,6 lat, przy czym połowa dzieci w próbie badawczej miała powyżej, a połowa poniżej 11 lat. Przebadano nieznacznie więcej chłopców niż dziewczynek.

Wiek dzieci

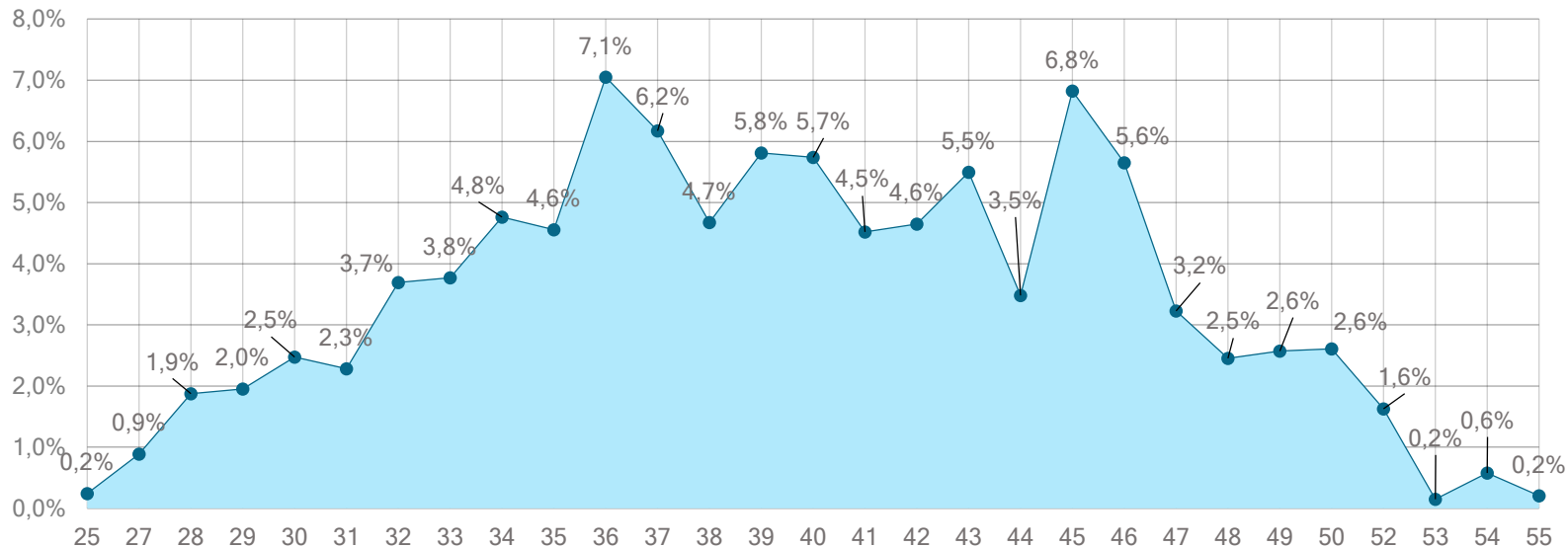

Charakterystyka próby - rodzice

Większość rodziców biorących udział w badaniu to mamy, jedynie co trzecia badana diada składała się z dziecka i taty. Najmłodszy ankietowany rodzic miał 25 lat, zaś najstarszy - 55. Średnia wieku badanych rodziców to 40 lat, przy czym połowa z nich miała więcej, a połowa mniej niż 39 lat. Zdecydowana większość rodziców pozostawała w formalnym związku (73,9%).

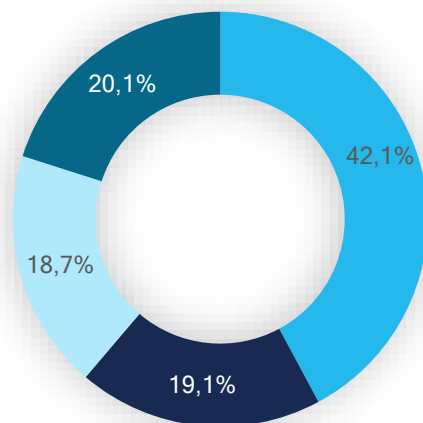
Wiek rodziców

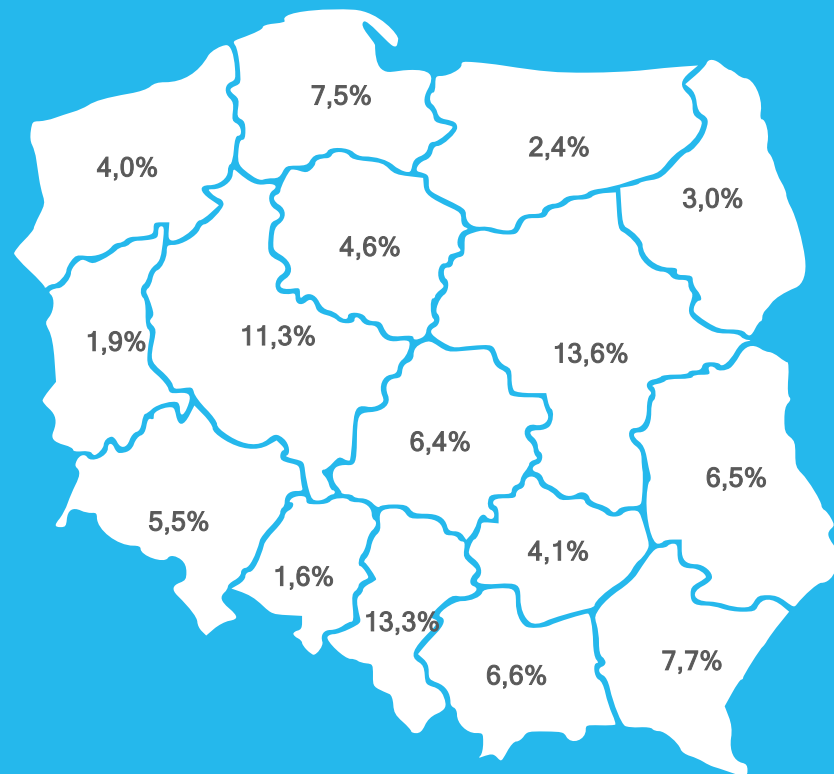
Charakterystyka próby

Badaniem dzieci i rodziców objęto próbę osób zamieszkujących wszystkie 16 województw Polski. Próba dobrana została w sposób zapewniający reprezentatywność wyników dla dzieci. Odsetek respondentów zamieszkujących poszczególne klasy wielkości miejscowości oraz województwa odpowiadał rozkładowi populacyjnemu, tak więc 13,6% badanych diad mieszkało w województwie mazowieckim, 13,3% - w śląskim, a kolejne 11,3% - wielkopolskim. Najmniej wywiadów przeprowadzono z mieszkańcami województw: opolskiego, lubuskiego i warmińsko-mazurskiego.

Wielkość miejscowości zamieszkania

- wieś
- miasto do 50 tys. mieszkańców
- miasto 50 - 200 tys. mieszkańców
- miasto powyżej 200 tys. mieszkańców

Ponad 40% osób badanych mieszkało na wsi, a kolejne 19,1% - w mniejszych miastach (o wielkości do 50 tys. mieszkańców). 1/5 badanych diad zamieszkiwała w miastach liczących więcej niż 200 tys. Mieszkańców.

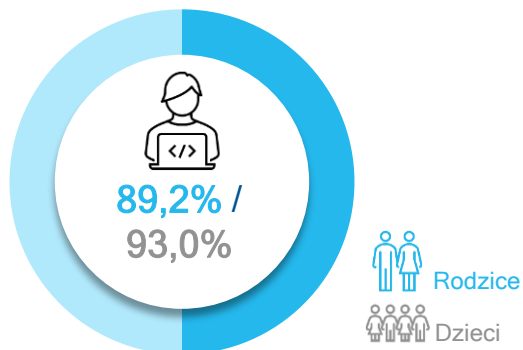
N = 503

Nauka zdalna

Badania dzieci i rodziców

Nauka zdalna

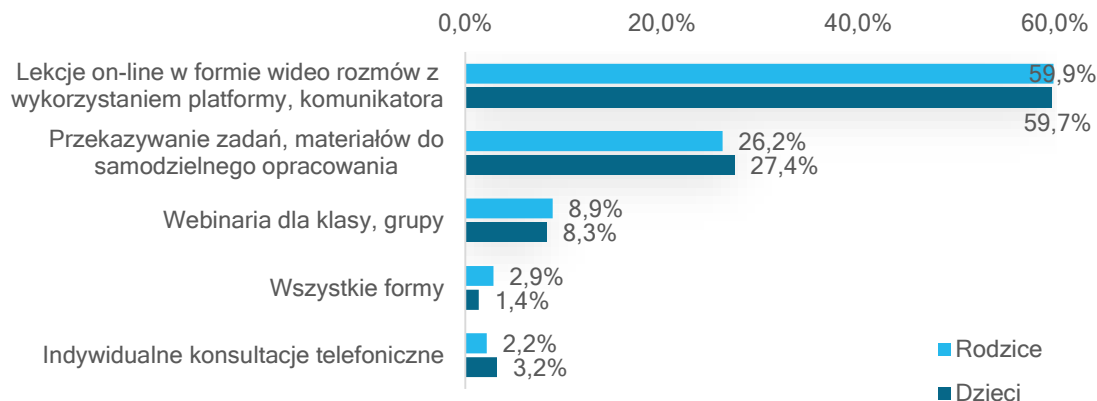
Naukę zdalną w roku 2021/2022 zadeklarowało 93,0% pytaných dzieci, a potwierdziło 89,2% rodziców*. Odsetek ten zwiększał się wraz z wiekiem dzieci (79,6% w grupie 7-9 lat, 93,5% w grupie 10-12 lat i 95,9% u 13-14 latków).

Według rodziców, podczas lekcji zdalnych, 91,0% dzieci w trakcie nauki korzystało z **własnego komputera** a 7,0% - ze **sprzętu użyczonego przez szkołę lub gminę**. 2,0% rodziców nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

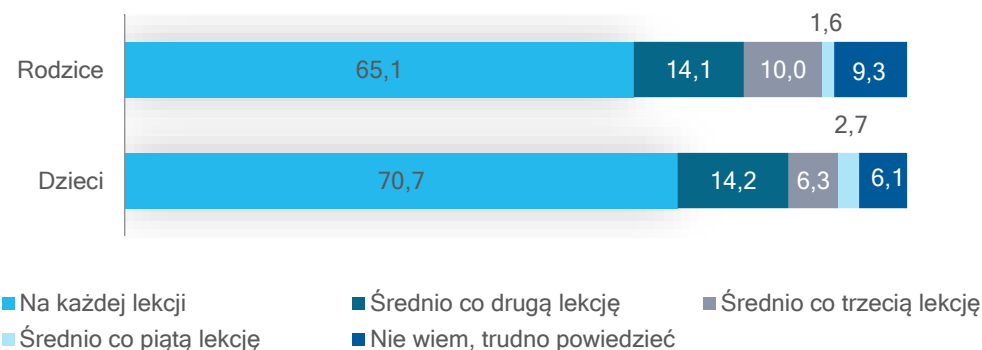
Wideorozmowy dla całej klasy - według 65,1% badanych rodziców i 70,7% dzieci - organizowane były na każdej lekcji, a według kolejnych 14,1% rodziców i niemal identycznego odsetka dzieci - na co drugiej lekcji.

* Z tego względu pytania o naukę zdalną zadawano 449 rodzicom i 468 dzieciom.

W jakiej formie były prowadzone zajęcia w szkole dziecka w czasie izolacji społecznej/pandemii/okresu nauki zdalnej? / W jakiej formie były prowadzone zajęcia w Twojej szkole w czasie izolacji społecznej/pandemii/okresu nauki zdalnej?

Jak często organizowane były wideo rozmowy dla całej klasy Pana/Pani dziecka? (w %)

Organizacja nauki zdalnej

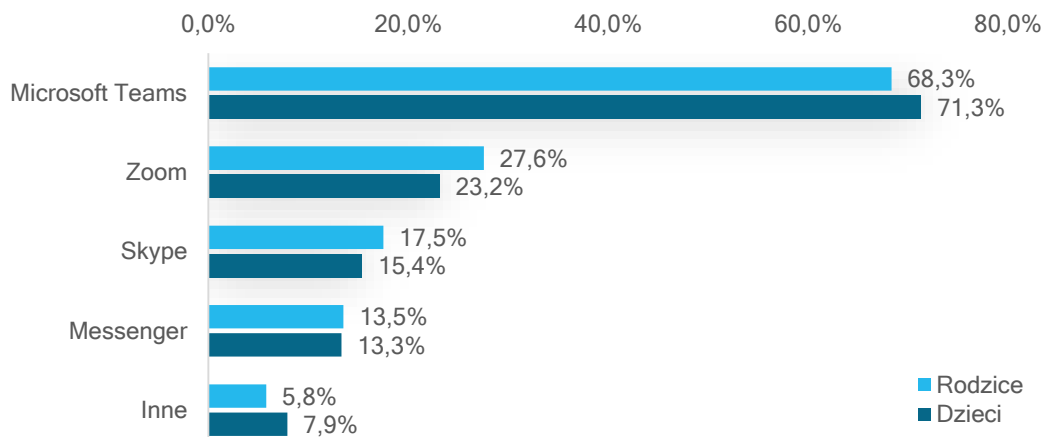
Najczęściej wykorzystywanym komunikatorem do prowadzenia zdalnych zajęć była aplikacja Microsoft Teams. Wskazał ją podobny odsetek rodziców i dzieci (odpowiednio 68,3% i 71,3%). Mniej popularny był Zoom i Skype. Wśród „innych” komunikatorów, rodzice wymienili także mniej popularne narzędzia: Google Meets, Classroom, Discord, Moodle i Voulkan.

Prawie 2/3 rodziców (61,9%) uznało, że ich dzieci potrzebowały więcej pomocy w nauce i przygotowaniu do zajęć podczas nauki zdalnej, niż w przypadku nauki stacjonarnej, zaś 19,7% zadeklarowało, że pomoc dziecku nie zajęła im więcej czasu. Dzieci 12,1% rodziców nie wymagały w ogóle pomocy przy nauce.

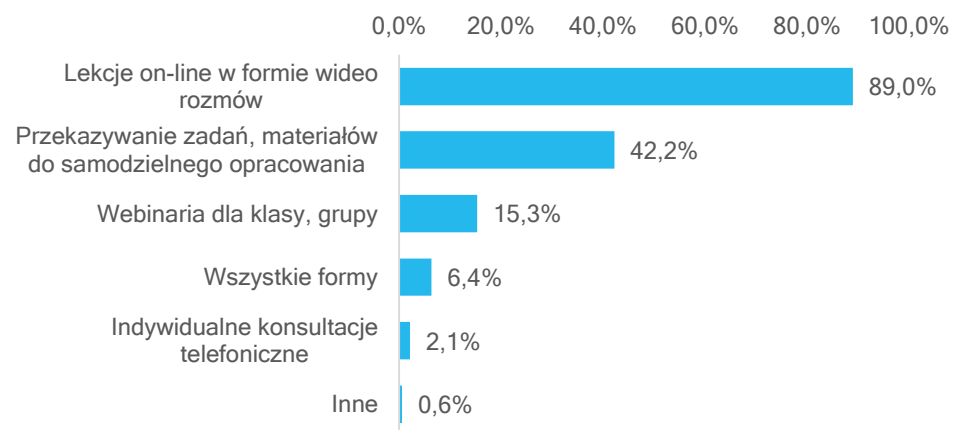
Odsetek rodziców, którym pomaganie dziecku w lekcjach zajmowało więcej czasu podczas nauki zdalnej, był odwrotnie proporcjonalny do wieku dzieci - w grupie rodziców 7-9-cio latków wyniósł 70,6%, 10-12-latków - 63,4%, 13-14-latków - 49,5%. Wraz z wiekiem dziecka rósł odsetek rodziców uznających, że dzieci nie wymagały pomocy w nauce.

Zdaniem rodziców podczas nauki zdalnej ich dzieci najczęściej uczyły się na zajęciach w formie lekcji on-line (89,0%).

Jakie aplikacje Pana/Pani dziecko wykorzystywało podczas nauki zdalnej? / Jakie aplikacje były wykorzystywane do prowadzenia lekcji on-line?

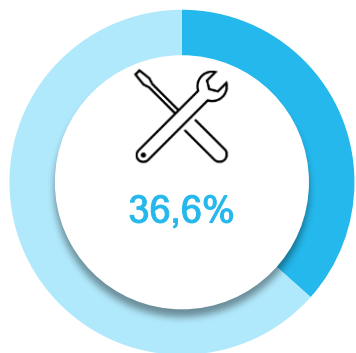

W jaki sposób Pana/Pani dziecko uczy się/uczyło podczas nauki zdalnej?

Podstawa: rodzice N=449, dzieci: N= 468.

Ocena nauki zdalnej

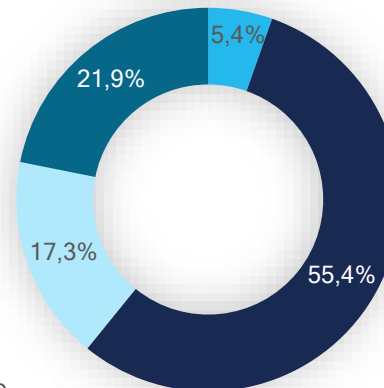

36,6% rodziców widzi potrzebę bliższego poznania narzędzi e-learningowych, z których korzysta ich dziecko, aby móc je wesprzeć w razie potrzeby.

Rodzice i dzieci podobnie oceniali czas spędzany na nauce z wykorzystaniem Internetu. Prawie połowa rodziców (45,9%) i dzieci (46,1%) wskazało, że nauka w trybie zdalnym zajmuje więcej czasu, niż nauka w trybie stacjonarnym.

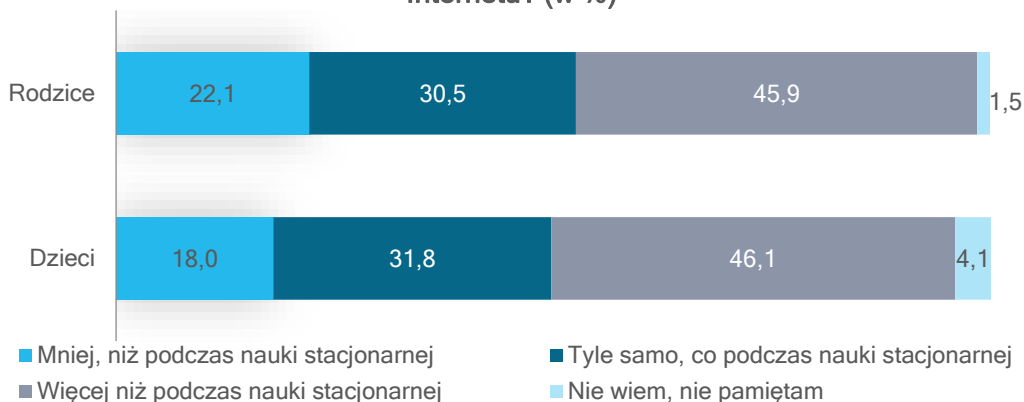
Jedynie 5,4% dzieci nie poświęcało czasu rozrywce w Internecie, a 21,9% nie udzieliło konkretnej odpowiedzi na to pytanie. Aż 17,3% dzieci poświęcało rozrywce w Internecie ponad 4 godziny dziennie.

Ile czasu spędzałeś(aś) na rozrywce w Internecie?

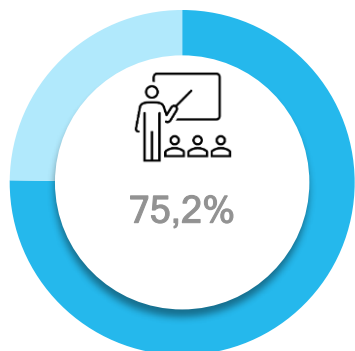
- W ogóle
- Mniej niż 4 godzin dziennie
- Więcej niż 4 godziny dziennie
- Nie wiem, nie pamiętam

Ile czasu Pana/Pani dziecko poświęcało nauce z wykorzystaniem Internetu? / Ile czasu spędzałeś(-aś) na nauce z wykorzystaniem Internetu? (w %)

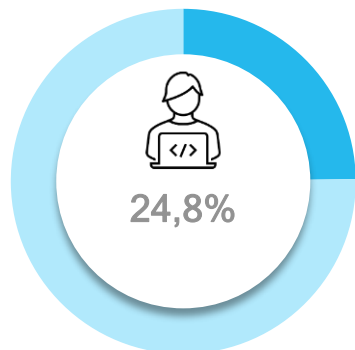

Podstawa: rodzice N=449, dzieci: N= 468.

Ocena nauki zdalnej

Dzieci woli naukę stacjonarną w szkole, spotkania z nauczycielami, koleżankami i kolegami z klasy/szkoły.

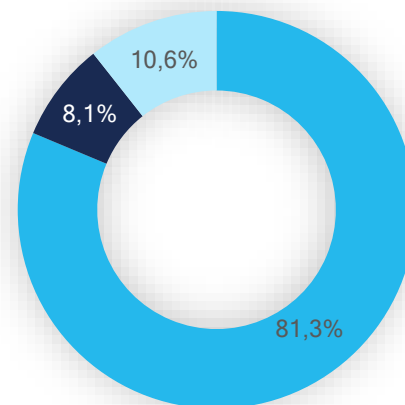

Dzieci woli samodzielną naukę zdalną w domu.

Zarówno dzieci, jak i rodzice preferowali stacjonarną formę nauki. Tego zdania było 75,2% dzieci, a 81,3 % rodziców uznało tę formę nauki za bardziej efektywną.

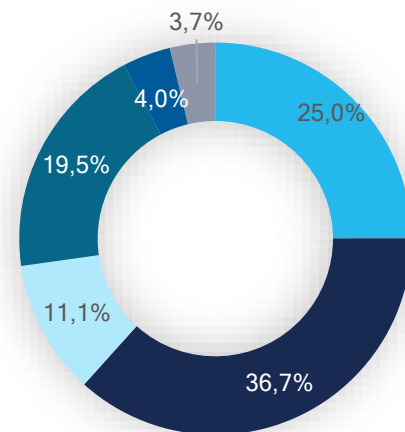
Oceniając naukę zdalną rodzice w większości mieli do niej negatywny stosunek (61,7% zsumowanych odpowiedzi: zdecydowanie negatywnie i raczej negatywnie).

Który model nauki jest Pana/Pani zdaniem efektywniejszy dla Pana/Pani dzieci?

- nauka stacjonarna
- nauka zdalna
- nauka w modelu hybrydowym

Jak Pan/Pani ocenia formę nauki w trybie zdalnym?

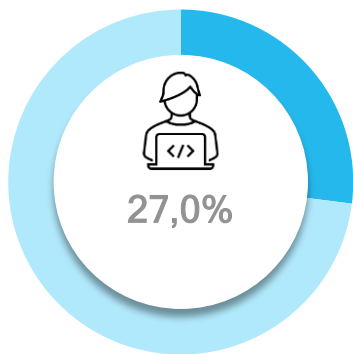

- Zdecydowanie negatywnie
- Raczej negatywnie
- Obojętnie
- Raczej pozytywnie
- Zdecydowanie pozytywnie
- Nie wiem, trudno powiedzieć

Ocena nauki zdalnej

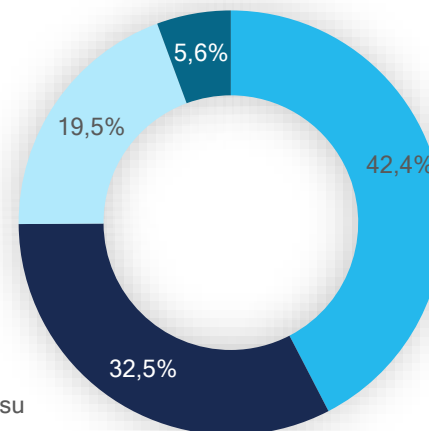

Ponad połowie dzieci odpowiadał sposób prowadzenia lekcji zdalnych.

Niewiele ponad ¼ dzieci wyobraża sobie, aby nauka szkolna odbywała się wyłącznie za pośrednictwem Internetu.

Czy odrabianie lekcji i przygotowywanie się do nich wymagało od Ciebie więcej czasu niż podczas lekcji stacjonarnych?

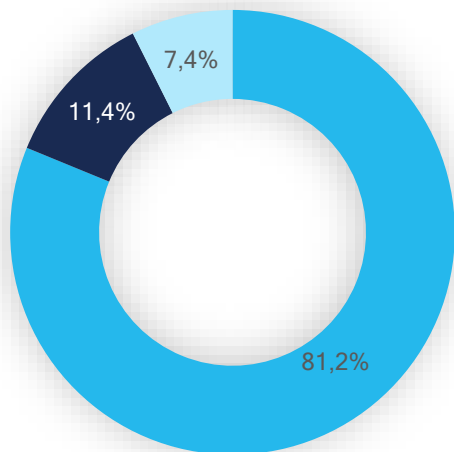

- Potrzebowałem(am) więcej czasu
- Nie potrzebowałem(am) więcej czasu
- Tyle samo czasu co zazwyczaj
- Nie wiem, trudno powiedzieć

Nieco ponad połowa dzieci (58,8%) wskazała, że zdalny sposób prowadzenia nauki im odpowiadał. Jednocześnie nieco mniej niż połowa (42,4%) uczniów stwierdziło, że potrzebowało więcej czasu na odrabianie lekcji i przygotowanie się do lekcji w trakcie nauki zdalnej niż podczas nauki stacjonarnej. W zdecydowanej większości uczniowie uznali, że nie wyobrażają sobie prowadzenia nauki wyłącznie w trybie zdalnym (73,0%).

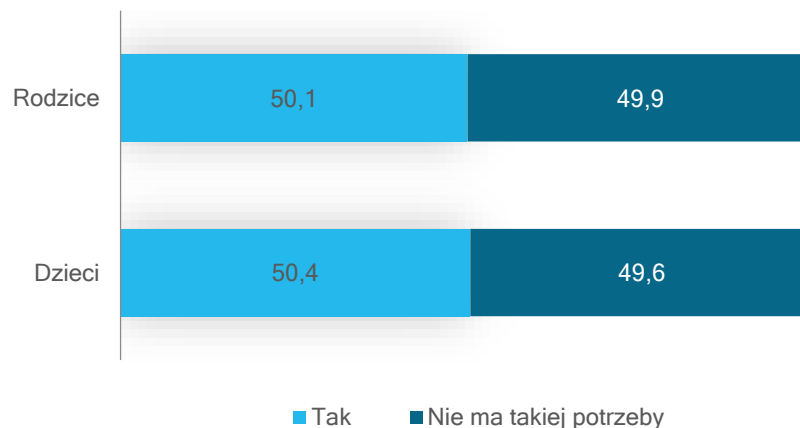
Ocena nauki zdalnej

Czy odczułeś(aś) brak kontaktu z nauczycielami, kolegami i koleżankami z klasy lub szkoły?

- Tak, brakowało mi kontaktu z nimi
- Nie czułem(am) potrzeby kontaktu z nauczycielami i rówieśnikami
- Było mi to obojętne

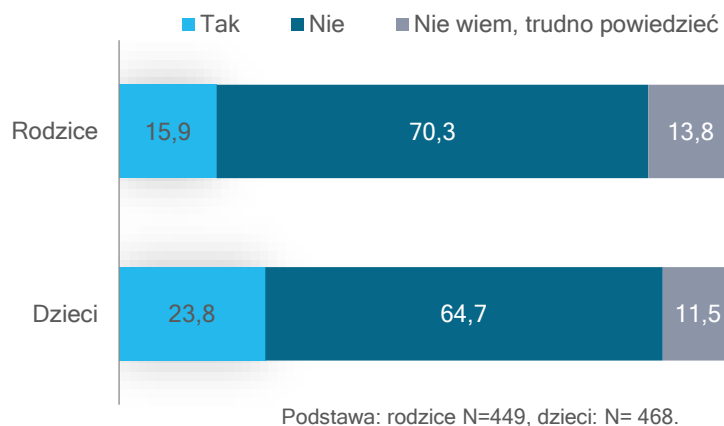
Czy Pana/Pani zdaniem Pana/Pani dziecko powinno przejść szkolenie dotyczące używanego narzędzia e-learningowego?/ Czy chciałbyś(-abyś) nauczyć się obsługi narzędzi e-learningowych, by lepiej sobie radzić podczas lekcji online? (w %)

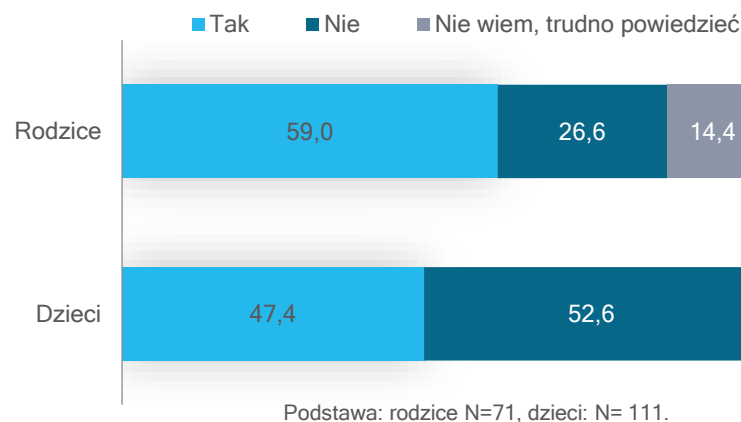
W zdecydowanej większości dzieci deklarowały, że w okresie nauki zdalnej brakowało im kontaktu z nauczycielami i rówieśnikami (81,2%). 11,4% uczniów wskazało, że nie czuło potrzeby kontaktu z innymi. Połowa dzieci chciałaby się nauczyć obsługi narzędzi e-learningowych, by móc lepiej sobie radzić podczas lekcji. Również zdaniem połowy rodziców szkolenie w tym zakresie byłoby dla dzieci przydatne.

Rajdy na e-lekcje

Czy zna Pan/Pani zjawisko określane jako „rajdy na e-lekcje”? / Czy słyszałeś(-aś) o zjawisku „rajdów na e-lekcje”? (w %)

Czy Pana/Pani dziecko podczas nauki zdalnej spotkało się ze zjawiskiem „rajdów na e-lekcje”? / Czy podczas prowadzenia Twoich lekcji zdarzyła się taka sytuacja? (w %)

Dzieci częściej niż rodzice słyszały o istnieniu „rajdów na e-lekcje” (dzieci 23,8%; rodzice 15,8%). Wśród dzieci, które znały to zjawisko 47,4% wskazało, że taka sytuacja miała miejsce podczas zajęć, w których brały udział. Rodzice z kolei relatywnie częściej stwierdzali, że ich dzieci brały udział w zajęciach zakłóconych przez „rajdy”.

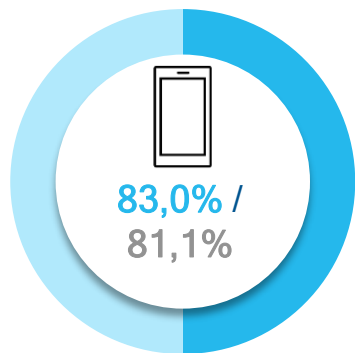
Dzieci zapytane o reakcję nauczyciela w takiej sytuacji, stwierdzały, że nauczyciele wykorzystywali strategie polegające na: blokowaniu przeszkadzających osób, ignorowaniu ich, nawiązywaniu kontaktu z rodzicami, korzystaniu z pomocy technicznej, przerywaniu i kończeniu lekcji, rozłączaniu się, wpisywaniu uwag, przeprowadzaniu klasówek lub próbach rozwiązywania problematycznych sytuacji w formie zabawy.

Telefonia mobilna

Badania dzieci i rodziców

Korzystanie z telefonu komórkowego

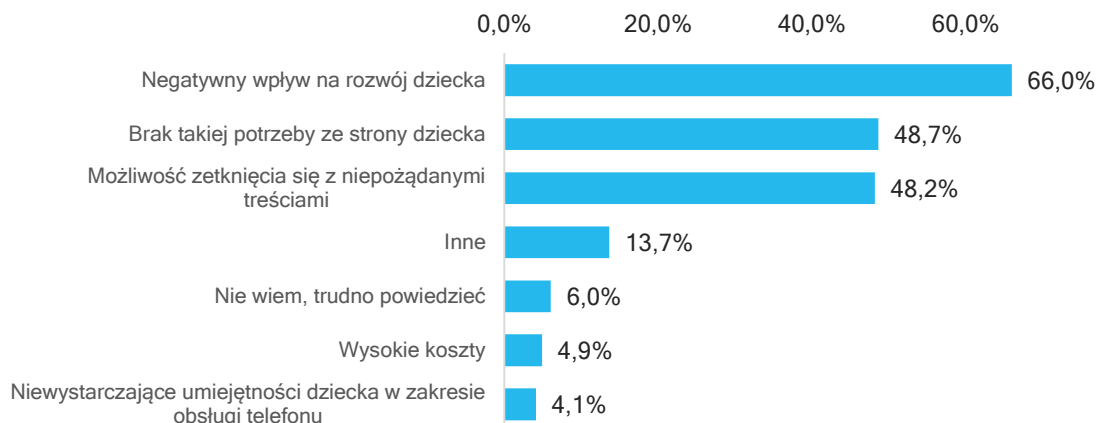
Zdecydowana większość badanych dzieci posiada telefon komórkowy (według wskazań rodziców - o 1,9 p. proc. więcej).

Podstawa: rodzice i dzieci, N=503.

Odsetek dzieci posiadających telefony rósł wraz z wiekiem dzieci. Z własnego telefonu cieszyło się 57,7% 7-8 latków, 95,5% 10-12-latków i 100,0% 13-14-latków. Deklaracje dzieci i rodziców odnośnie wieku, w którym dzieci zaczynały korzystać z telefonów komórkowych nie miały dużych rozbieżności: dzieci zwykle zaczynały korzystać z telefonu komórkowego w wieku 9-10 lub 7-8 lat.

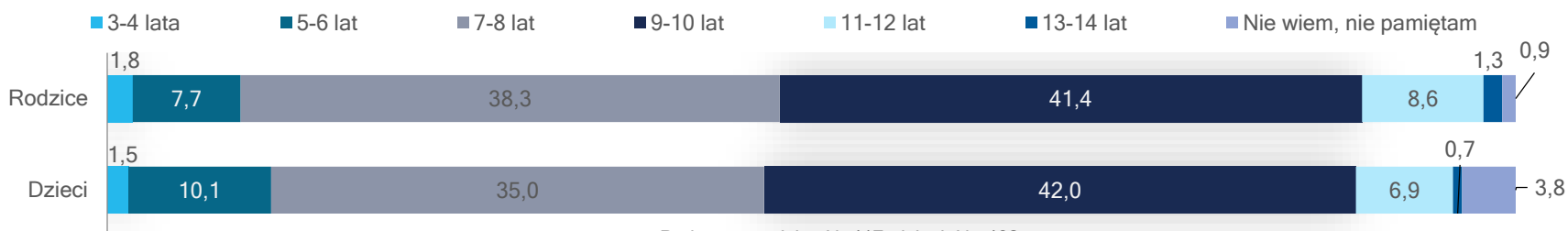
Z jakiego powodu Pana/Pani dziecko nie posiada telefonu komórkowego?

Podstawa: rodzice, N=86.

Rodzice zapytani o powody, dla których ich dzieci nie posiadały telefonu komórkowego najczęściej wskazywali na negatywny wpływ telefonu na rozwój dziecka (66,0% z nich) oraz na brak potrzeby u dziecka.

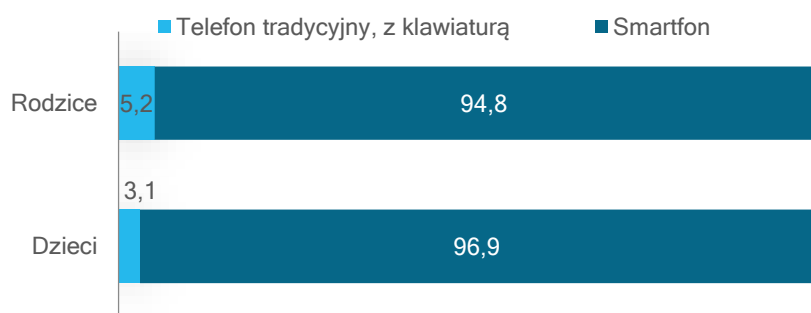
W jakim wieku dziecko zaczęło korzystać z własnego telefonu komórkowego? / W jakim wieku zaczęł(-a) korzystać z własnego telefonu komórkowego? (w %)

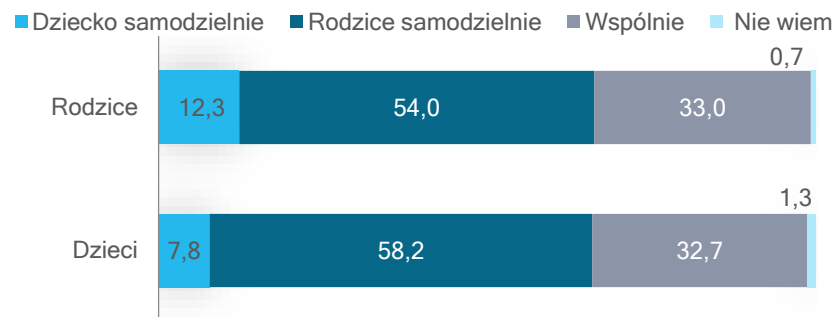
Podstawa: rodzice N=417, dzieci: N= 408.

Korzystanie z telefonu komórkowego

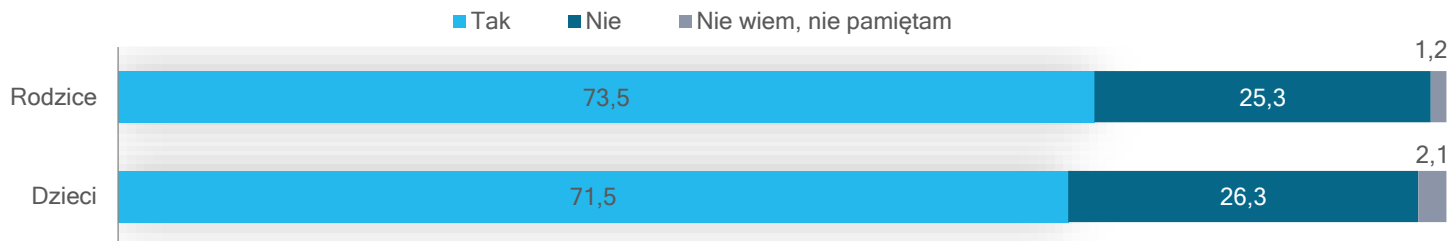
Z jakiego rodzaju aparatu komórkowego korzysta teraz Pana/Pani dziecko? / Jaki telefon komórkowy posiadasz? (w %)

Czy Pana/Pani dziecko wybrało swój telefon samodzielnie czy może z Pana/Pani pomocą? / Czy wybrałeś(-aś) swój telefon samodzielnie czy może z pomocą rodziców? (w %)

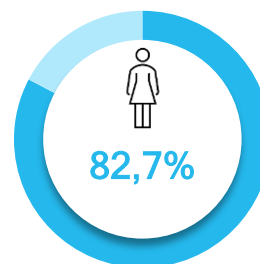
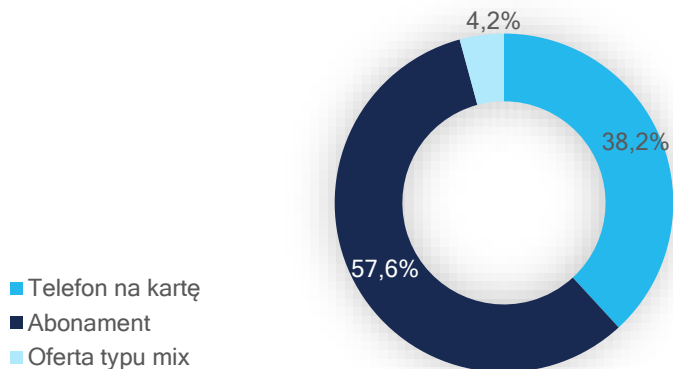
Proszę powiedzieć, czy Pana/Pani dziecko samodzielnie instaluje aplikacje na telefonie? / Czy samodzielnie instalujesz aplikacje na telefonie? (w %)

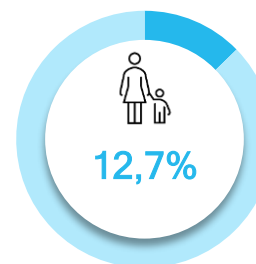
Niemal każde dziecko miało telefon typu Smartfon, choć opinie dzieci i rodziców na ten temat były lekko rozbieżne. W najmłodszej grupie wiekowej 7-9 latków popularność telefonów tradycyjnych była znacznie wyższa, niż w przypadku dzieci starszych (10,5%). W przypadku ponad połowy dzieci, telefon był wybierany przez rodziców (58,2% dzieci; 54,0% rodzice). Odsetek „samodzielnych wyborów” był tym wyższy, im więcej lat miało dziecko (4,8% u 7-9-cio latków, 11,0% u 10-12 latków i 20,3% u najstarszych dzieci). Blisko ¾ dzieci i rodziców wskazało, że dzieci samodzielnie instalują aplikacje we własnych telefonach.

Korzystanie z telefonu komórkowego

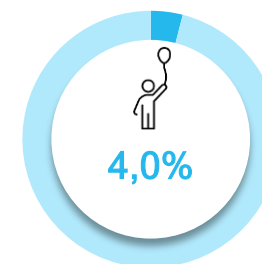
Z jakiego typu oferty komórkowej korzysta Pana/Pani dziecko?

O wyborze oferty komórkowej dla dziecka zdecydowali rodzice

O wyborze oferty komórkowej dla dziecka zdecydowali wspólnie rodzice i dzieci

Dziecko samo zdecydowało o wyborze oferty komórkowej

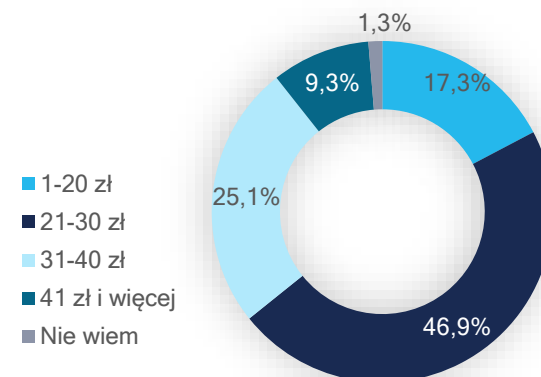
0,6% rodziców nie wiedziało, kto zdecydował o wyborze oferty komórkowej.

Rodzice zapytani o ofertę, w ramach której ich dzieci korzystają z telefonu, najczęściej wskazywali na abonament (57,6%), a odsetek ten rósł wraz z wiekiem dzieci. W najmłodszej grupie wiekowej 48,1% dzieci korzystało z oferty pre-paid, a 51,0% - post paid).

W zdecydowanej większości przypadków o wyborze typu oferty komórkowej zdecydowali rodzice (82,7%).

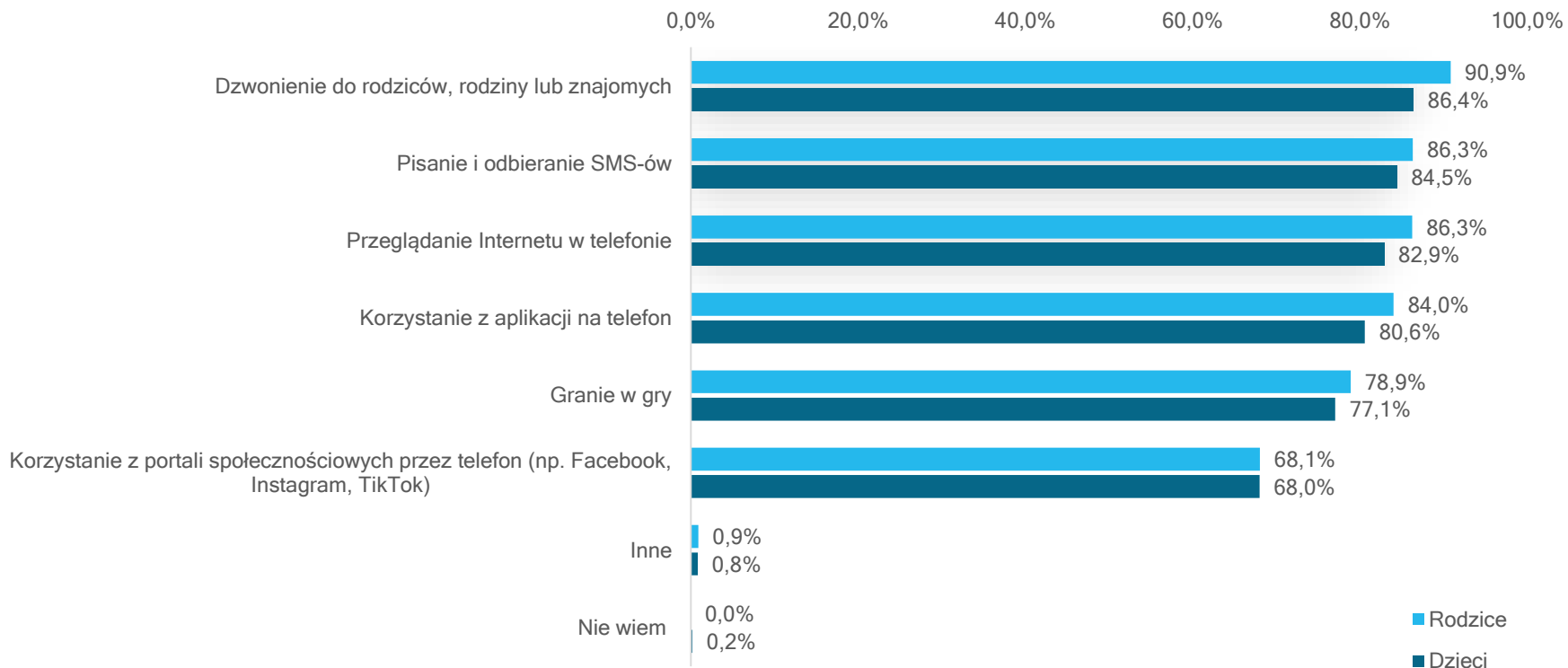
Niemal połowa rodziców wydawała na korzystanie z telefonu przez dzieci od 21 do 30 zł (47,0%).

Ile średnio miesięcznie wydaje Pan/Pani na korzystanie z telefonii komórkowej przez Pana/Pani dziecko?

Korzystanie z telefonu komórkowego

Z jakich usług Pana/Pani dziecko korzysta w telefonie? / Z jakich usług korzystasz w telefonie?

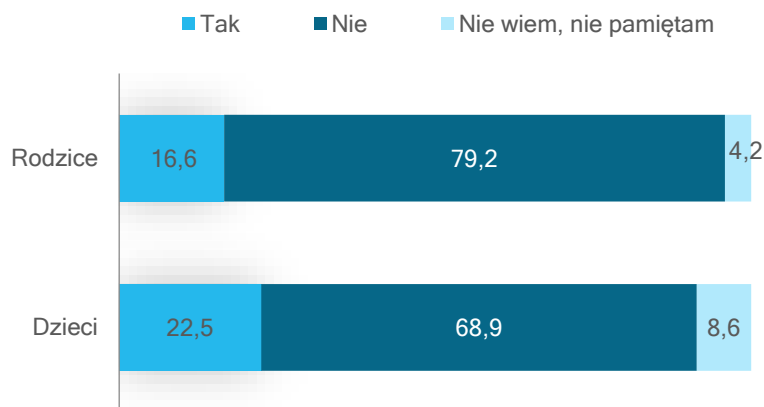

Dzieci posiadające telefon najczęściej korzystały z niego w celu dzwonienia do rodziców, rodziny lub znajomych, pisania i odbierania SMS-ów oraz przeglądania Internetu w telefonie. Kolejność poszczególnych rodzajów usług w rankingu częstotliwości ich wykorzystywania przez dzieci według dzieci i rodziców była taka sama.

Wraz z wiekiem dziecka rosła częstotliwość pisania i odbierania SMS-ów, korzystania z portali społecznościowych i aplikacji. Natomiast częstotliwość dzwonienia do rodziców, rodziny i znajomych oraz grania w gry były z wiekiem niezwiązane.

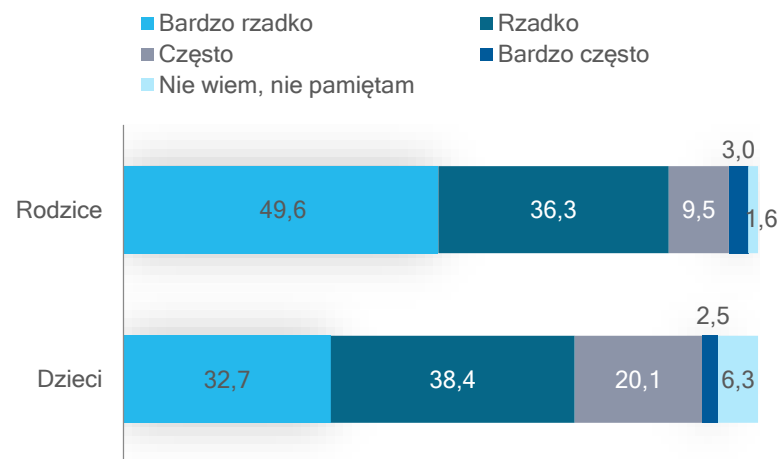
Usługi o podwyższonej opłacie

Czy Pana/Pani dziecku zdarzyło się bądź zdarza skorzystać z płatnych poza abonamentem usług w ramach telefonii komórkowej, tzw. usług o podwyższonej opłacie? / Czy zdarzyło Ci się bądź zdarza skorzystać z dodatkowo płatnych usług? (w %)

Podstawa: rodzice N=417, dzieci: N= 408.

Jak często zdarzyło się skorzystać Pana/Pani dziecku z usług poza abonamentem w ciągu ostatnich 3 miesięcy?/ Jak często zdarzyło Ci się wysłać takiego SMS-a w ciągu ostatnich 3 miesięcy? (w %)

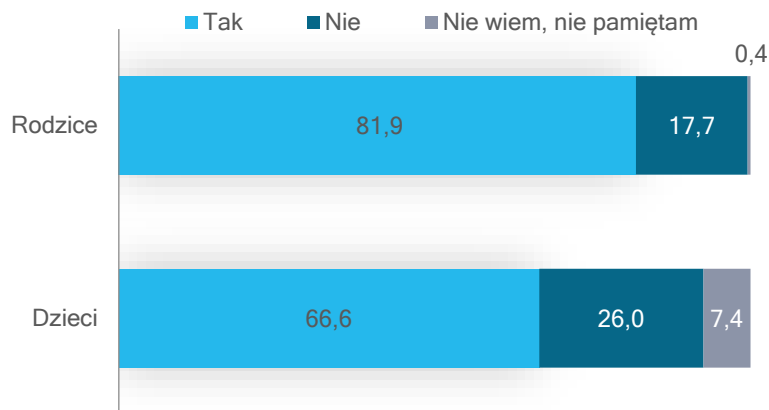

Podstawa: rodzice N=69, dzieci: N= 92.

Stosunkowo niewielki odsetek dzieci miał styczność z usługami o podwyższonej opłacie. Skorzystało z nich 22,5% dzieci (według rodziców odsetek ten był niższy - 16,6%). 85,9% rodziców było zdania, że ich dzieci wysyłały płatne SMS-y rzadko lub bardzo rzadko. Tak samo częstotliwość korzystania z usług o podwyższonej opłacie oceniło 71,1% dzieci. 22,6% dzieci natomiast stwierdziło, że w ciągu ostatnich 3 miesięcy często lub bardzo często zdarzało mu się wysłać płatnego SMS-a, o czym wiedziało tylko 12,5% rodziców. 4,2% rodziców przyznało, że nie wie, czy ich dzieci korzystają z tego typu usług.

Kontrola rodzicielska

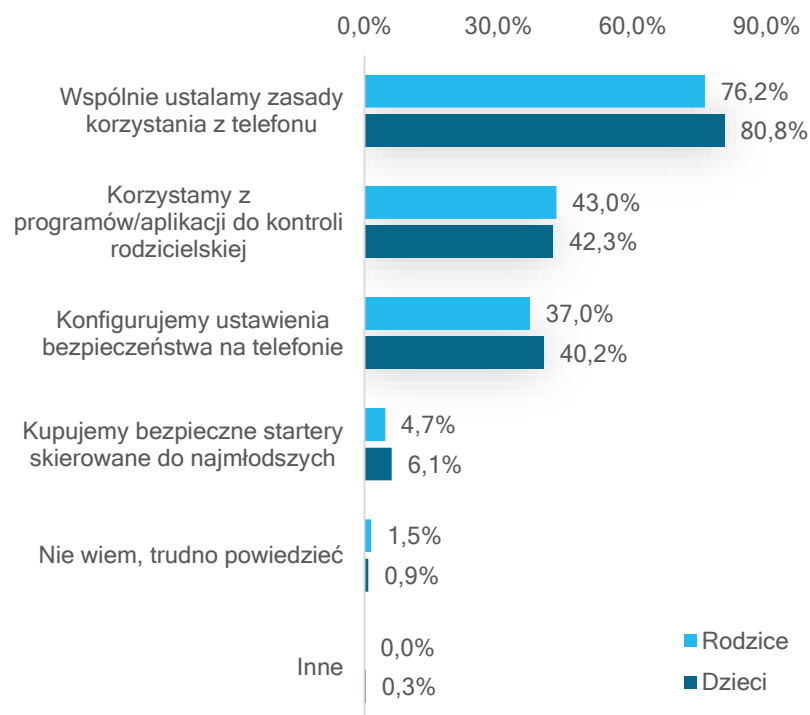
Czy stosuje Pan/Pani kontrolę korzystania przez dziecko z telefonu? / Czy rodzice w jakiś sposób kontrolują korzystanie przez Ciebie z telefonu? (w %)

Podstawa: rodzice N=417, dzieci: N= 408.

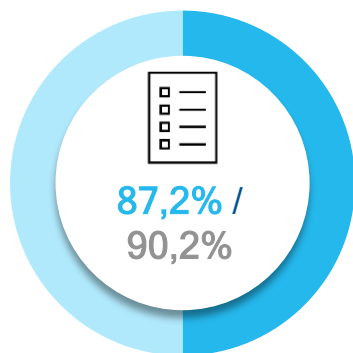
Dzieci i rodzice nie są zgodni we wskazaniach dotyczących kontroli rodzicielskiej korzystania z telefonu. Do kontrolowania przyznało się 81,9% rodziców i potwierdziło to jedynie 66,6% dzieci. Najczęstszym sposobem zadbania o bezpieczeństwo dzieci było wspólne ustalanie zasad korzystania z telefonu. Tej odpowiedzi udzieliło 80,8% dzieci i 76,2% rodziców. Innym rodzajem kontroli rodzicielskiej było korzystanie z programów/aplikacji do tego przeznaczonych (wskazane przez 42,3% dzieci; 43,0% rodziców).

Jakie elementy kontroli rodzicielskiej Pan/Pani stosuje w kontekście telefonu dziecka? / W jaki sposób Twoi rodzice dbają o to, żebyś bezpiecznie korzystał/-a z telefonu komórkowego?

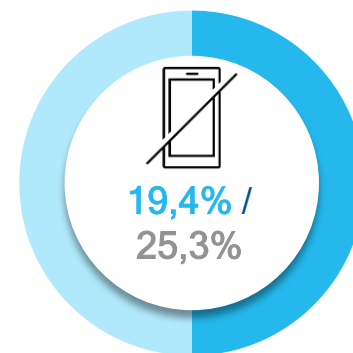
Podstawa: rodzice N=342, dzieci: N= 272.

Korzystanie z telefonu w szkole i numer alarmowy

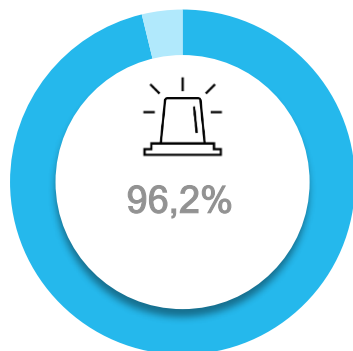

Zdecydowana większość badanych rodziców (87,2%) i dzieci (90,2%) deklaruwała znajomość zasad korzystania z telefonu komórkowego na terenie szkoły dziecka. Do braku wiedzy w tym temacie przyznało się 10,0% rodziców i 7,5% dzieci, natomiast 2,8% rodziców oraz 2,3% dzieci nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

Co czwarte dziecko zostało przynajmniej raz poproszone przez nauczyciela o oddanie telefonu na czas trwania lekcji, czego świadomość miało 19,4% rodziców. 74,8% rodziców oraz 73,2% dzieci zadeklarowało, że sytuacja taka nigdy nie miała miejsca, zaś 5,8% rodziców oraz 1,5% dzieci nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

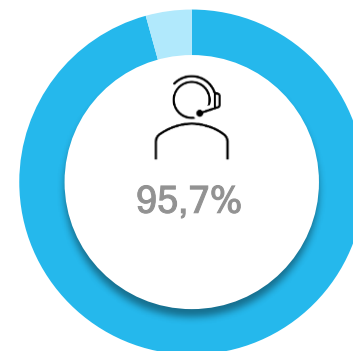

Podstawa: rodzice N=417, dzieci: N= 408.

Niemal każde dziecko znało numer alarmowy 112.

Nieznacznie mniejszy odsetek pytaných dzieci (95,7%) wiedział, w jakich sytuacjach i w jaki sposób należy używać numeru alarmowego 112.

Podstawa: dzieci: N= 408.

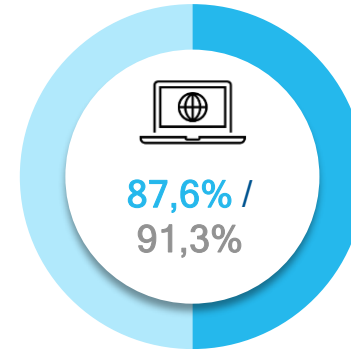

Korzystanie z Internetu

Badania dzieci i rodziców

Korzystanie z Internetu

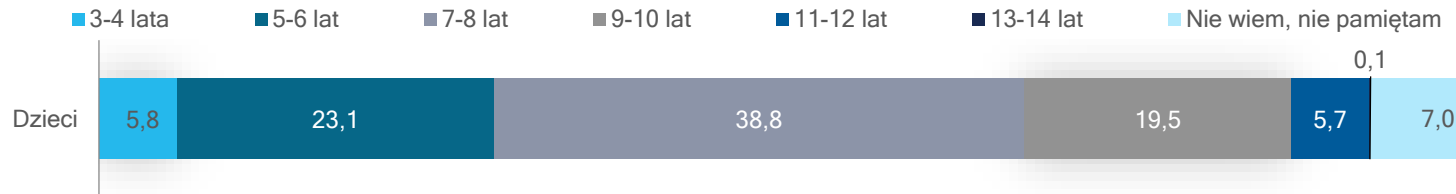
Zdecydowana większość badanych dzieci korzysta z Internetu poza lekcjami online (według wskazań rodziców - o 3,7 p. proc. więcej).

Podstawa: rodzice i dzieci, N=503.

Zdecydowana większość dzieci (91,3%) korzystała z Internetu poza edukacją online. 87,6% rodziców potwierdziło deklaracje dzieci. Najczęściej dzieci zaczynały korzystać z Internetu w wieku 7-8 lat (38,8%), nieco rzadziej w wieku 5-6 lat (23,1%) i 9-10 lat (19,5%).

Ile miałeś(aś) lat, kiedy zacząłeś(aś) korzystać z Internetu? (w %)

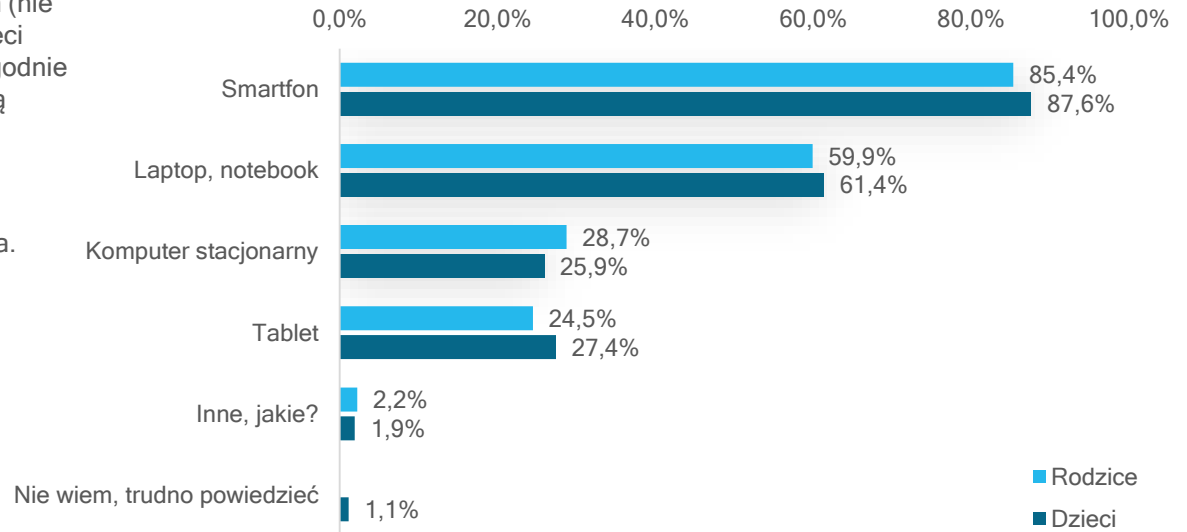
Podstawa: dzieci, N=459.

Korzystanie z Internetu

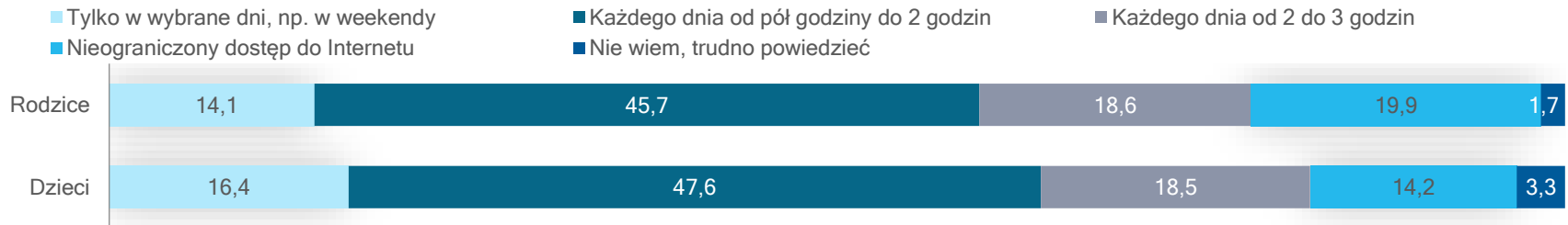
Blisko połowa badanych dzieci (45,7%) korzystała z Internetu codziennie od pół godziny do 2 godzin (nie licząc lekcji online). Nieograniczony dostęp do sieci miało - według rodziców - 19,9% dzieci (14,2% zgodnie z deklaracjami samych dzieci). Poza wspomnianą kategorią odpowiedzi - deklaracje rodziców były bardziej zbieżne z odpowiedziami dzieci.

Dzieci najczęściej korzystały z Internetu na smartfonach lub używając laptopa albo notebooka.

Na jakich urządzeniach Pana/Pani dziecko korzysta z Internetu? / Na jakich urządzeniach korzystasz z Internetu?

Jak często Pana/Pani dziecko korzysta z Internetu w tygodniu? / Jak często korzystasz z Internetu w tygodniu, nie licząc lekcji online? (w %)

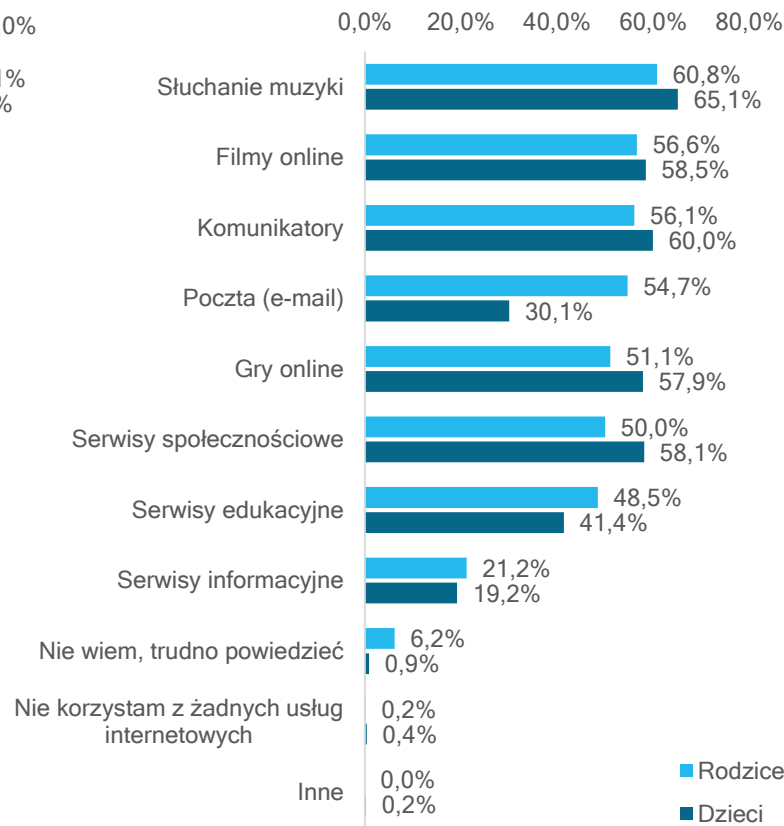

Korzystanie z Internetu

W jakim celu Pana/Pani dziecko korzysta z Internetu? / W jakim celu korzystasz z Internetu?

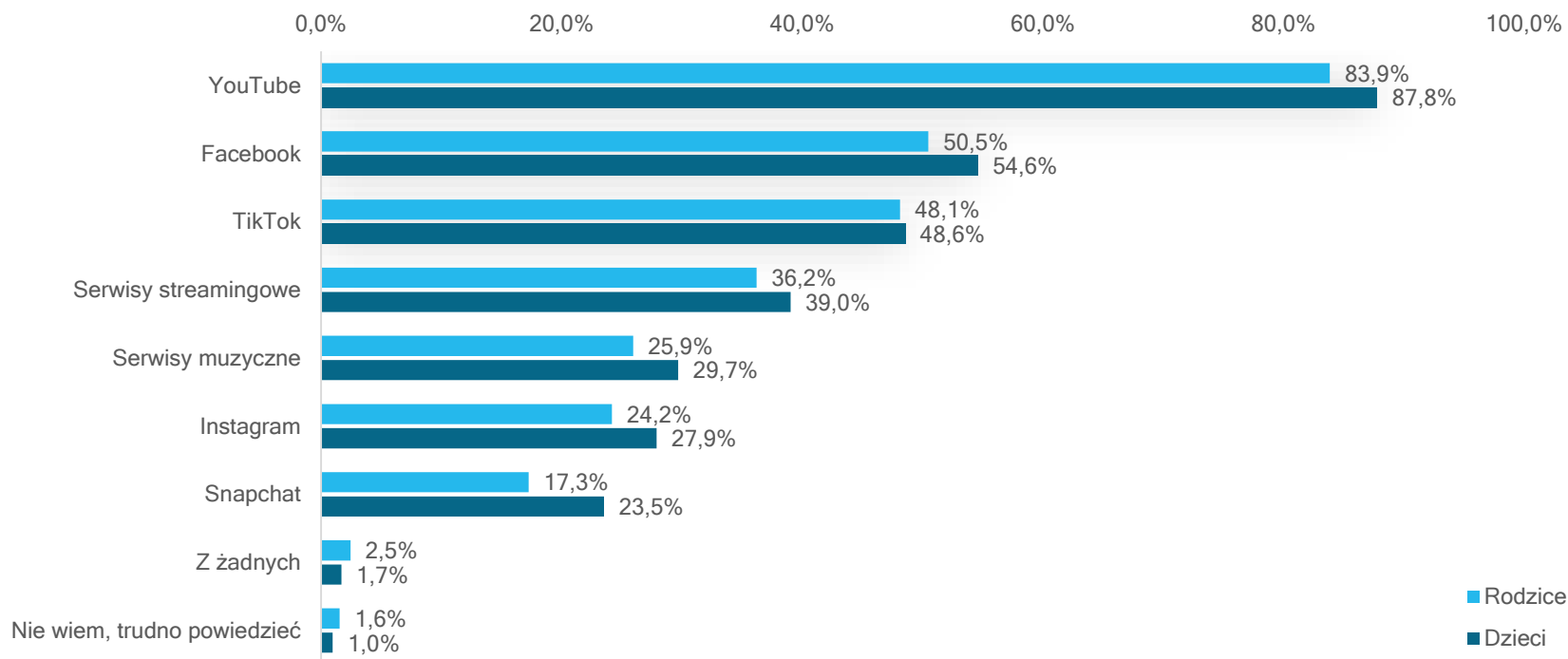
Z jakich usług internetowych korzysta Pana/Pani dziecko? / Z jakich usług internetowych korzystasz?

Dzieci korzystały z Internetu poza lekcjami online głównie w celu oglądania filmików na YouTube (88,1%, wg rodziców i 85,2% wg dzieci) oraz grania w gry (78,2% wg rodziców i 74,6% wg dzieci). 2/3 dzieci (65,1%) korzystało z usług umożliwiających im słuchanie muzyki, 60,0% z usług komunikatorów internetowych, 58,5% z oglądania filmów online i prawie tyle samo z serwisów społecznościowych oraz gier online. Mniejszą popularnością cieszyły się serwisy edukacyjne (wskazało na nie 41,4% dzieci).

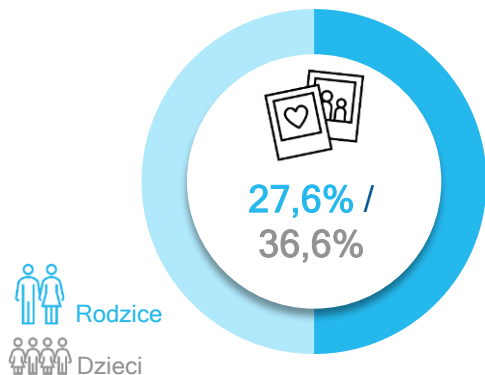
Korzystanie z serwisów i portali społecznościowych

Z jakich serwisów i portali społecznościowych korzysta Pana/Pani dziecko? / Z jakich serwisów i portali społecznościowych korzystasz?

Największą popularnością wśród badanych dzieci cieszył się YouTube, z którego korzystało 87,8% dzieci (83,9% - według wiedzy rodziców). Co drugie dziecko w kontekście użytkowanych portali społecznościowych wskazało również na Facebook, a zaraz po nim - TikTok. Wykorzystywanym przez dzieci serwisem społecznościowym, o którym nie wiedziało relatywnie najwięcej rodziców, był Snapchat (w jego przypadku rozbieżność pomiędzy wskazaniami dzieci i rodziców wyniosła 6,2 p. proc.). Popularność prawie wszystkich portali społecznościowych rosła wraz z wiekiem dzieci. Wyjątek stanowił YouTube, z którego chętnie korzystały zarówno 7-9 latki, jak i starsze dzieci.

Korzystanie z serwisów i portali społecznościowych

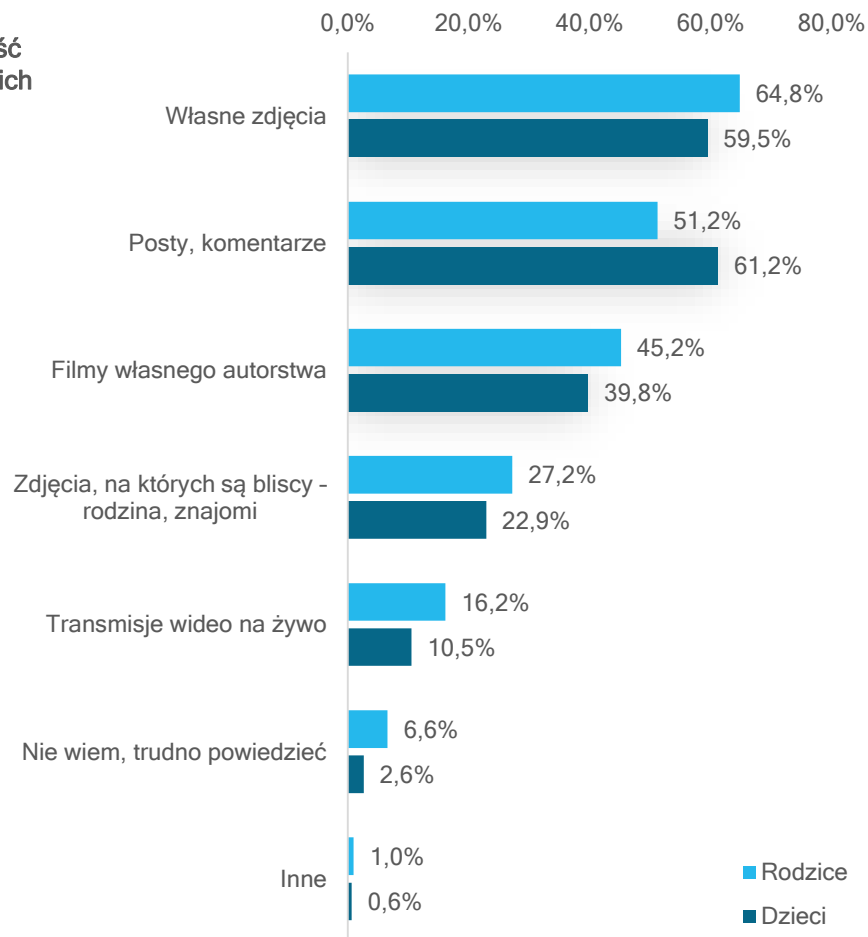

36,6% dzieci publikuje własne treści na portalach społecznościowych. Aktywność tego rodzaju dostrzega u swoich dzieci 27,6% rodziców. 6,9% rodziców i 0,7% dzieci nie pamięta lub nie wie o zamieszczaniu jakichkolwiek treści w serwisach tego typu.

Podstawa: rodzice N=450, dzieci: N= 459.

Dzieci publikowały na portalach społecznościowych przede wszystkim posty lub komentarze albo zdjęcia. Posty i komentarze zamieszczało 61,2% dzieci (według wskazań ich samych i 51,2% według wskazań rodziców). Rodzice częściej stwierdzali, że dzieci publikują w sieci własne zdjęcia, filmy swojego autorstwa i transmisje na żywo.

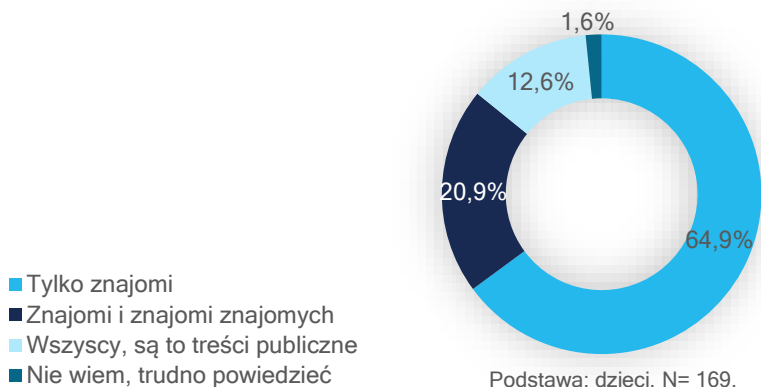
Jakiego rodzaju są to treści?

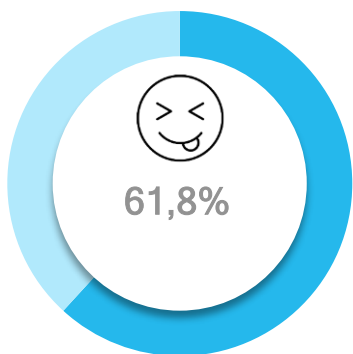
Podstawa: rodzice N=124, dzieci: N= 168.

Korzystanie z serwisów i portali społecznościowych

Kiedy zamieszczasz jakieś treści na portalach społecznościowych, kto może je zobaczyć?

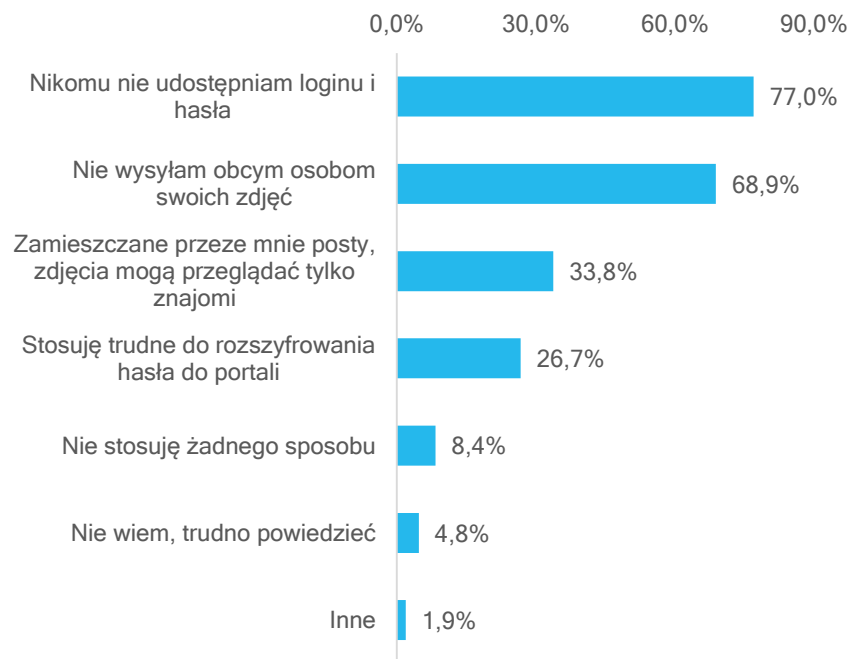
- Tylko znajomi
- Znajomi i znajomi znajomych
- Wszyscy, są to treści publiczne
- Nie wiem, trudno powiedzieć

61,8% dzieci, które korzystały z serwisów społecznościowych, poczty e-mail, komunikatorów internetowych lub telefonu komórkowego przyznało, że używanie emotikonów w komunikacji ma dla nich duże znaczenie, 24,0% miała odmienne zdanie, zaś 14,2% nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

Podstawa: dzieci, N= 459.

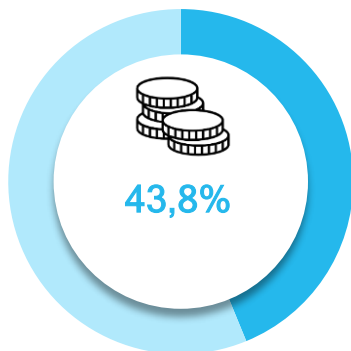
W jaki sposób dbasz o swoją prywatność na portalach społecznościowych?

Podstawa: dzieci, N= 169.

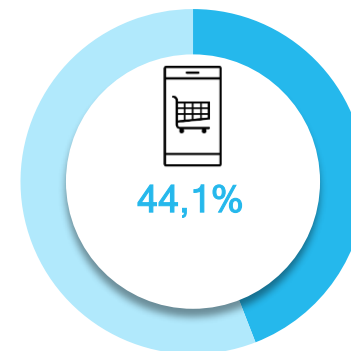
Ponad ¾ dzieci chroniąc swoją prywatność na portalach społecznościowych nie udostępniało nikomu swojego loginu i hasła. Niewiele mniej (68,9%) chroniło swoją prywatność nie wysyłając obcym osobom swoich zdjęć. Mniej niż co dziesiąte dziecko nie stosowało żadnego sposobu ochrony prywatności. Dzieci, które zamieszczały treści na portalach społecznościowych, udostępniały je najczęściej wyłącznie znajomym (64,9%).

Aplikacje mobilne

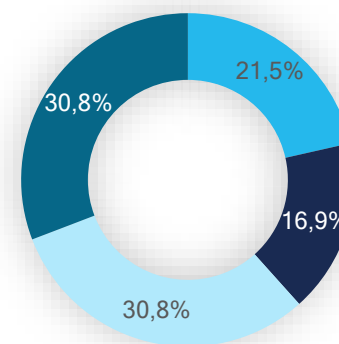
Blisko połowa rodziców (43,8%) uważała, że ich dzieci potrafią sprawdzić koszty korzystania z aplikacji mobilnych, a 38,6% było przeciwnego zdania. 17,6% rodziców nie potrafiło stwierdzić, czy ich dzieci takie umiejętności posiadają.

Również blisko połowa rodziców (44,1%) uważała, że ich dzieci potrafią robić zakupy przez aplikacje mobilne i prawie identyczny odsetek (44,3%) był przeciwnego zdania. 11,7% rodziców nie potrafiło stwierdzić, czy ich dzieci takie umiejętności posiadały. Odsetek dzieci potrafiących robić zakupy przez aplikacje rósł wraz z wiekiem dzieci: w grupie 7-9-latków wyniósł 28,8%, a w grupie 13-14 latków: 69,4%.

77,8% rodziców zadeklarowało, że ich dzieci kupowały samodzielnie gry lub aplikacje przez aplikacje mobilne, a 19,9% było przeciwnego zdania. 2,3% rodziców nie potrafiło odpowiedzieć na pytanie.

Czy przed zakupem aplikacji mobilnej lub gry Pana/Pani dziecko czyta umowę lub warunki licencji dla użytkownika?

- Tak, zawsze czyta
- Czasami czyta
- Nigdy nie czyta
- Nie wiem, trudno powiedzieć

Według rodziców blisko 1/3 dzieci nigdy nie czytała umów i warunków licencji dla użytkowników przed zakupem aplikacji lub gry, 21,5% dzieci zawsze to robiło, a 16,9% czasem zapoznawało się z tymi elementami aplikacji.

Kontrola rodzicielska

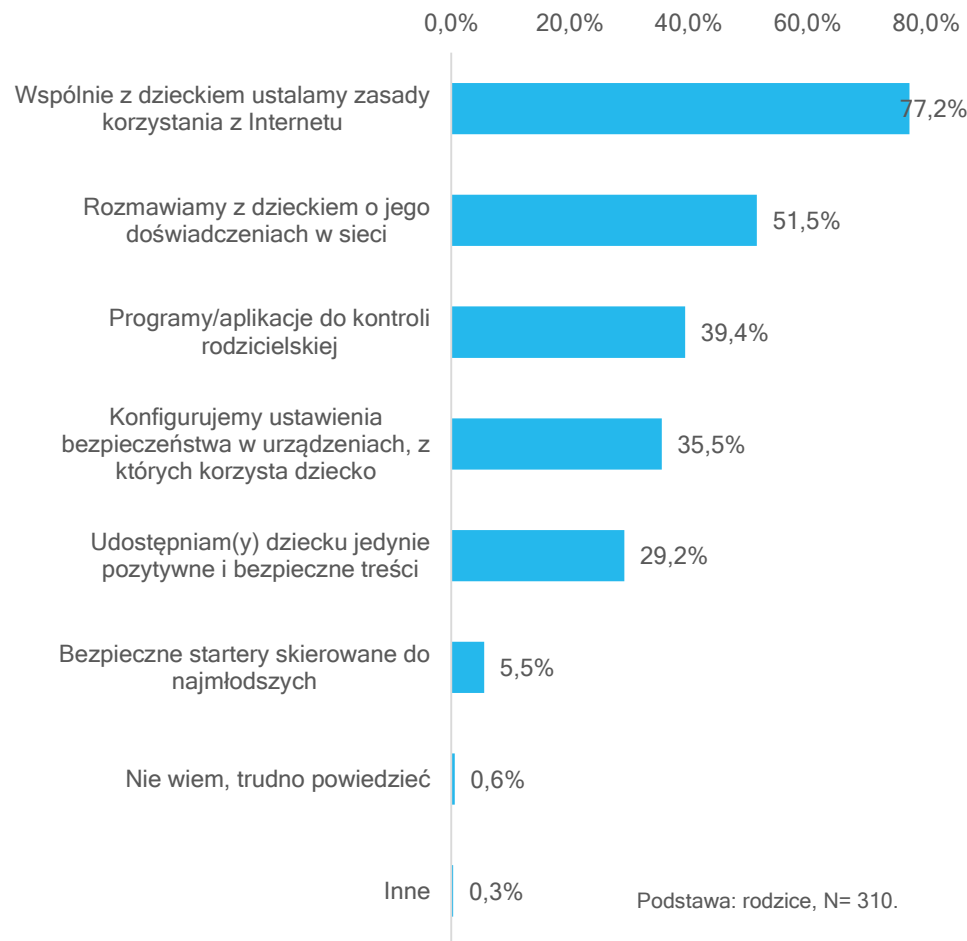

Ponad 2/3 rodziców stosuje kontrolę rodzicielską w kontekście korzystania przez dziecko z Internetu, 28,7% kontroli nie stosuje, a 2,3% nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Podstawa: rodzice, N= 450.

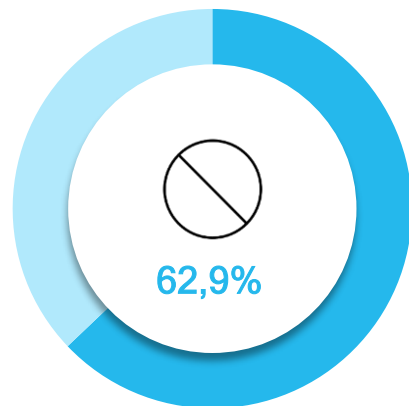
Kontrola rodzicielska w zakresie korzystania przez dziecko z Internetu najczęściej miała charakter wspólnego ustalania zasad korzystania z sieci (77,2%), rozmów z dzieckiem o jego doświadczeniach (51,5%), a nieco rzadziej używania specjalistycznych programów/aplikacji do kontroli rodzicielskiej czy konfiguracji ustawień bezpieczeństwa w urządzeniach.

Proszę wskazać, z jakich elementów kontroli rodzicielskiej Pan/Pani korzysta w kontekście korzystania przez dziecko z Internetu?

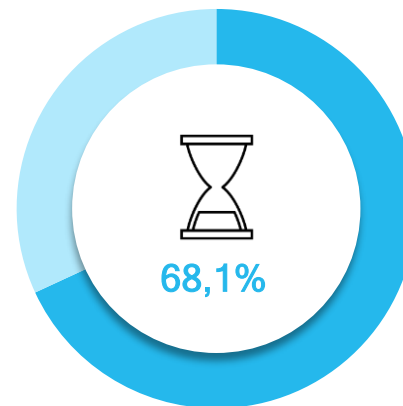
Podstawa: rodzice, N= 310.

Ograniczenia korzystania

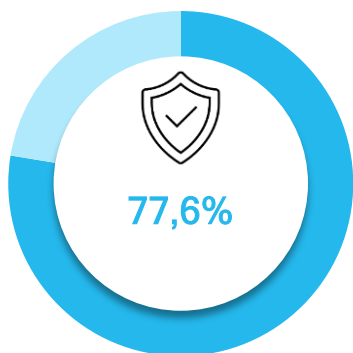
Blisko 2/3 rodziców (62,9%) zadeklarowało nakładanie swoim dzieciom ograniczeń dotyczących korzystania z Internetu. Odsetek dzieci, które podlegały ograniczeniom był tym wyższy, im niższy był wiek dziecka.

W grupie wiekowej 7-9 lat ograniczenia stosowało 72,4% rodziców, w grupie 10-12 lat - 65,8% rodziców, a w grupie 13-14 lat - 44,4% rodziców.

Ponad 2/3 rodziców (68,1%) zadeklarowało również ograniczanie swoim dzieciom liczby godzin przeznaczonych na aktywności związane z graniem w gry (w tym: gry online), a 29,5% rodziców nie nakładało tego typu ograniczeń. 2,4% rodziców twierdziło, że ich dzieci nie grają w gry komputerowe (łącznie z grami online).

Zagrożenia związane z korzystaniem z Internetu

Nieco ponad ¾ rodziców deklarowało znajomość zasad bezpiecznego korzystania z Internetu, zaś 9,7% uznało, że nie posiada takiej wiedzy. 12,7% rodziców nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

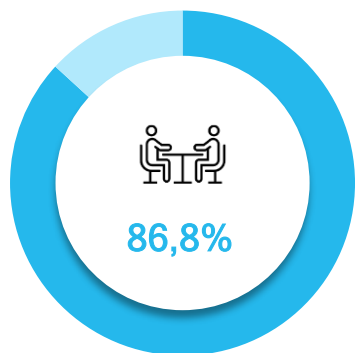
Zdaniem prawie 2/3 rodziców (64,1%) dziecko - korzystając z Internetu - narażało się na możliwość doświadczenia cyberprzemocy (prześladowania, zastraszania, nękania, wyśmiewania), a według połowy (50,4%) mogło paść ofiarą oszustwa (włamania, wykradzenia danych osobowych). Co trzeci rodzic (35,5%) wśród potencjalnych zagrożeń i niebezpiecznych zachowań związanych z aktywnością w Internecie wymienił także kontakt z nieznajomymi ukrywającymi prawdziwą tożsamość oraz (33,4%) ekspozycję na fałszywe informacje, a blisko co czwarty (26,6%) - uzależnienie od Internetu i (25,2%) narażenie na kontakt z nieodpowiednimi treściami (pornografią, przemocą, rasizmem itp.).

Co dziesiątemu rodzicowi towarzyszyła obawa, że publikowane przez ich dziecko w Internecie treści mogą zostać w niewłaściwy sposób wykorzystane.

Jakie Pani/Pana zdaniem istnieją zagrożenia i niebezpieczne zachowania, które mogą wynikać z korzystania z Internetu przez dziecko?

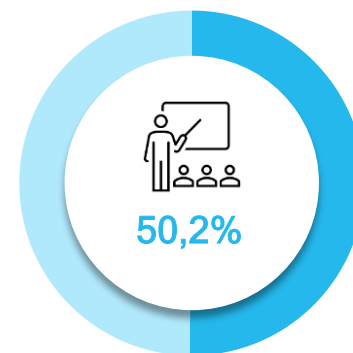

Bezpieczeństwo w sieci i IoT

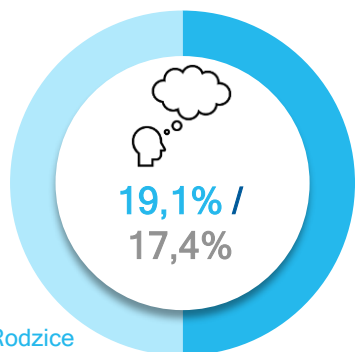
Zdecydowana większość rodziców (86,8%) zadeklarowała, że przynajmniej raz rozmawiała z dzieckiem o bezpiecznym korzystaniu z Internetu, a 7,9% nigdy tego nie robiło. 5,3% rodziców nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Podstawa: rodzice N=450.

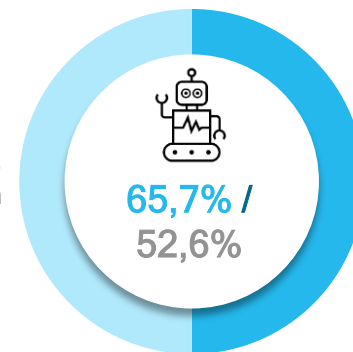
Nieco ponad połowa rodziców (50,2%) wskazała również, że w szkołach ich dzieci organizowane były zajęcia dla uczniów dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu, zaś według blisko 1/5 zajęć o takiej tematyce nie organizowano. Aż 30,7% pytanym rodziców deklarowało brak wiedzy w tym temacie.

Podstawa: rodzice N=503.

19,1% rodziców i niewiele niższy odsetek dzieci (17,4%) spotkało się z pojęciem „Internet rzeczy”, zaś 68,3% rodziców oraz 67,9% dzieci o IoT nigdy nie słyszało. 12,6% rodziców oraz 14,7% dzieci nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

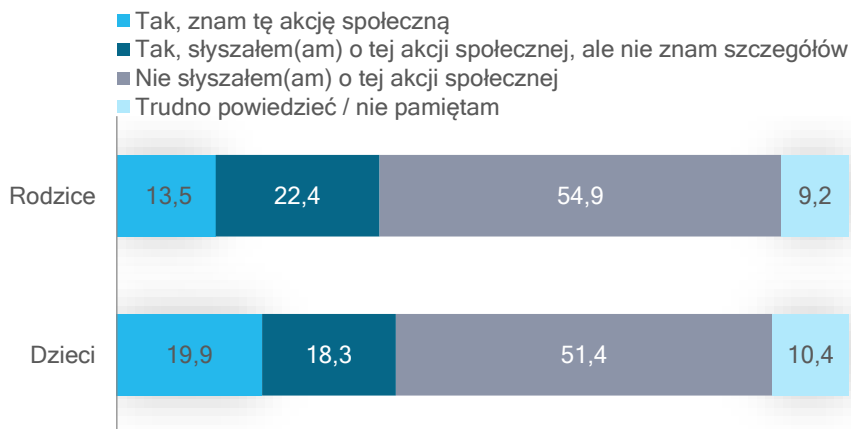
Pojęcie inteligentnych zabawek było bliższe rodzicom niż ich dzieciom. Spotkało się z nim blisko 2/3 rodziców (65,7%) i ponad połowa dzieci (52,6%), a co czwarty rodzic (25,0%) i 37,3% dzieci o inteligentnych zabawkach nie słyszało. Zbliżony odsetek rodziców i dzieci (odpowiednio: 9,3% i 10,1%) nie potrafił odpowiedzieć na to pytanie.

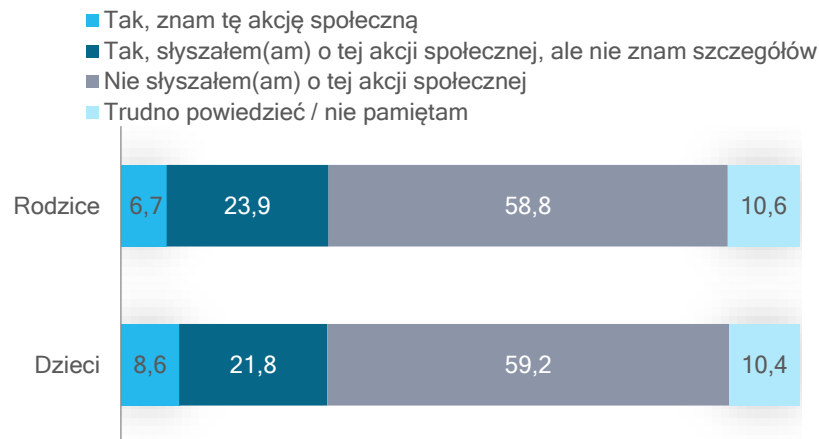
Podstawa: rodzice N=450, dzieci: N= 459.

Akcje społeczne

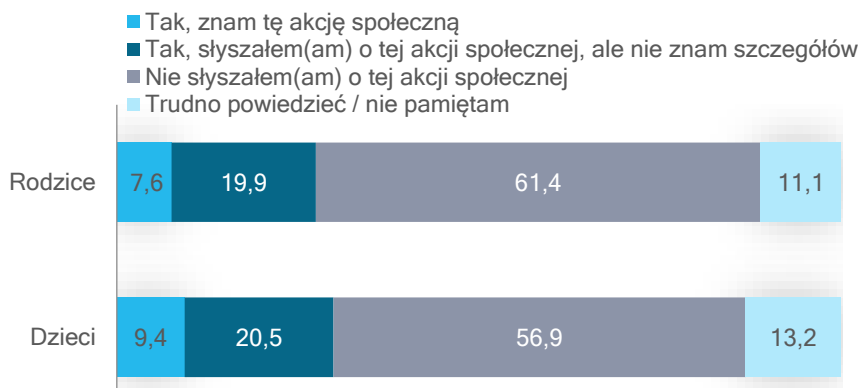
Czy słyisał Pan/Pani o akcji społecznej "Klikam z głową"? / Czy słyiszał(aś) o akcji społecznej "Klikam z głową"? (w %)

Czy słyiszał Pan/Pani o akcji społecznej „Koduj z UKE”? / Czy słyiszał(aś) o akcji społecznej „Koduj z UKE”? (w %)

Czy słyiszał Pan/Pani o akcji społecznej „Ja Online”? / Czy słyiszał(aś) o akcji społecznej „Ja Online”? (w %)

Najbardziej rozpoznawalna spośród kampanii była akcja „Klikam z głową” (znało ją lub o niej słyiszało 38,1% dzieci i 35,9% rodziców). O „Koduj z UKE” słyiszało odpowiednio: 30,6% rodziców i 30,4% dzieci. Najsłabiej rozpoznawana była akcja: „Ja Online”.

Negatywne zjawiska w Internecie

Czy Pana/Pani dziecku zdarzyła się kiedykolwiek któraś z wymienionych sytuacji? / Czy zdarzyła Ci się kiedykolwiek którakolwiek z wymienionych sytuacji?

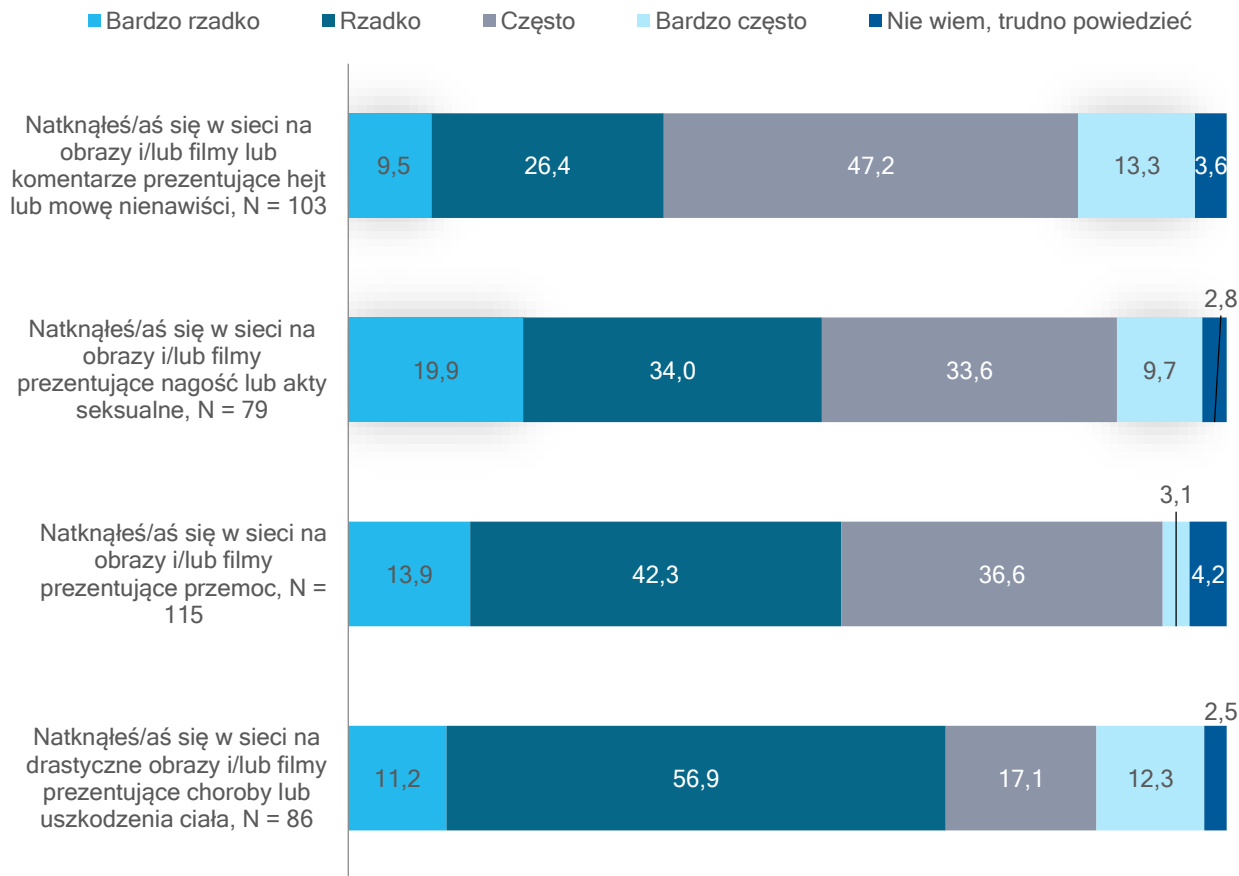

Dzieci, w większym stopniu niż ich rodzice, uznały, że nie zetknęły się z żadnym negatywnym zjawiskiem w Internecie. Stwierdziło tak 43,8% dzieci i jedynie 32,9% ich rodziców. Negatywnym zjawiskiem, na który natknęła się największa część badanych dzieci były obrazy i/lub filmy prezentujące przemoc oraz hejt i mowę nienawiści. Co dziesiąte dziecko spotkało się z wulgarnymi komentarzami na własny temat, a 6,2% - z ośmieszeniem poprzez publikację zdjęcia lub filmiku.

Negatywne zjawiska w Internecie

Najbardziej rozpowszechnionym negatywnym zjawiskiem w Internecie był hejt i mowa nienawiści. 60,5% dzieci spotykało się z nim często (suma odpowiedzi często lub bardzo często), a 35,9% rzadko (suma odpowiedzi rzadko lub bardzo rzadko). Dzieci były również narażone na zetknięcie się z treściami prezentującymi przemoc oraz nagość i akty seksualne. Z pierwszym zjawiskiem często (suma odpowiedzi: często lub bardzo często) zetknęło się 39,6% dzieci, z drugim zaś - 43,3%. Na obrazy lub filmy prezentujące nagość lub akty seksualne rzadko (suma odpowiedzi rzadko lub bardzo rzadko) natknęło się 53,9% dzieci, na obrazy lub filmy prezentujące przemoc - 56,2%, zaś na drastyczne treści prezentujące choroby lub uszkodzenia ciała - 68,0%.

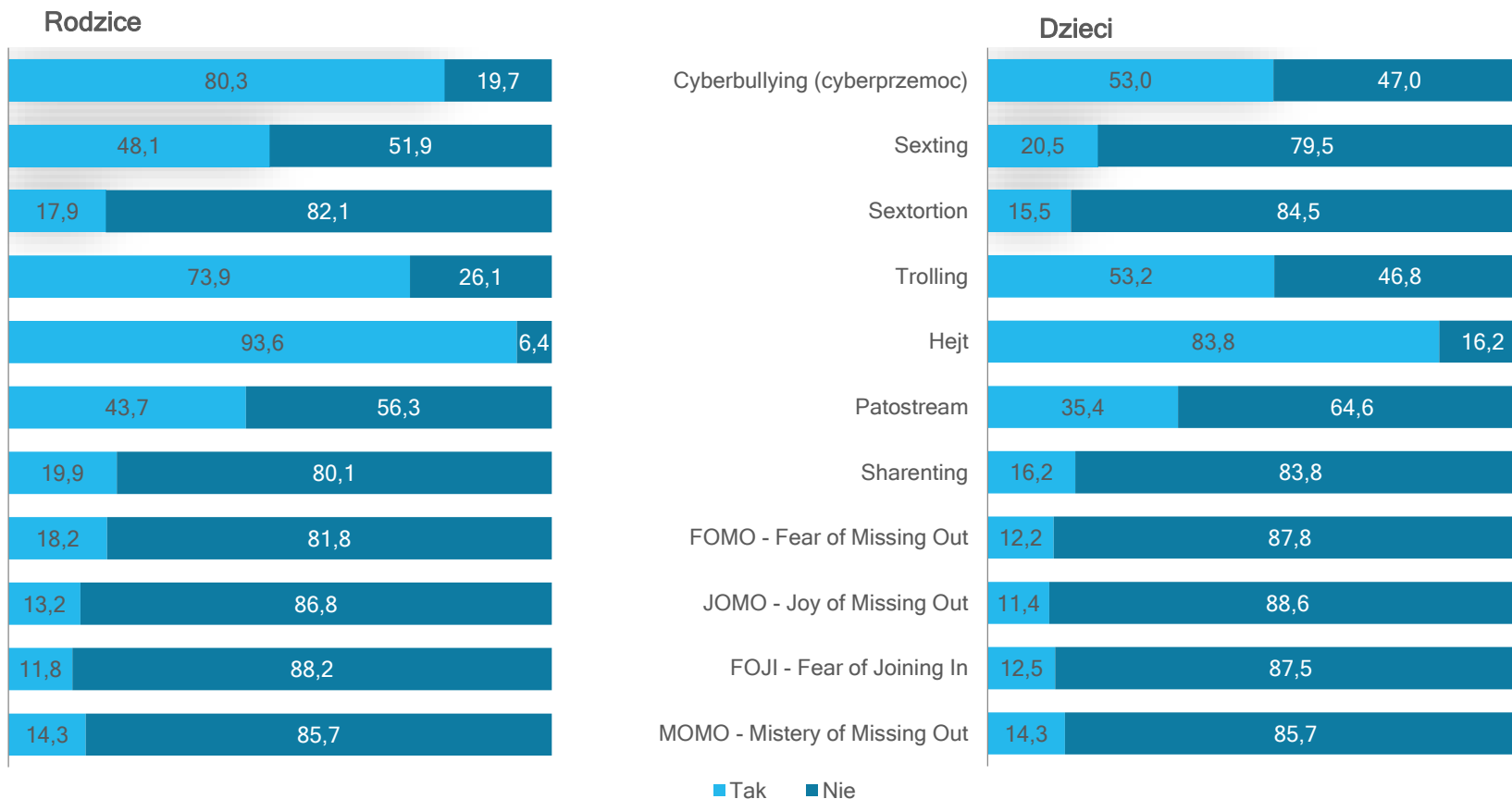
Jak często zdarzały Ci się następujące sytuacje? (w %)

Podstawa: dzieci, które zetknęły się z danym zjawiskiem, N - zmienne, informacja na wykresie.

Negatywne zjawiska w Internecie

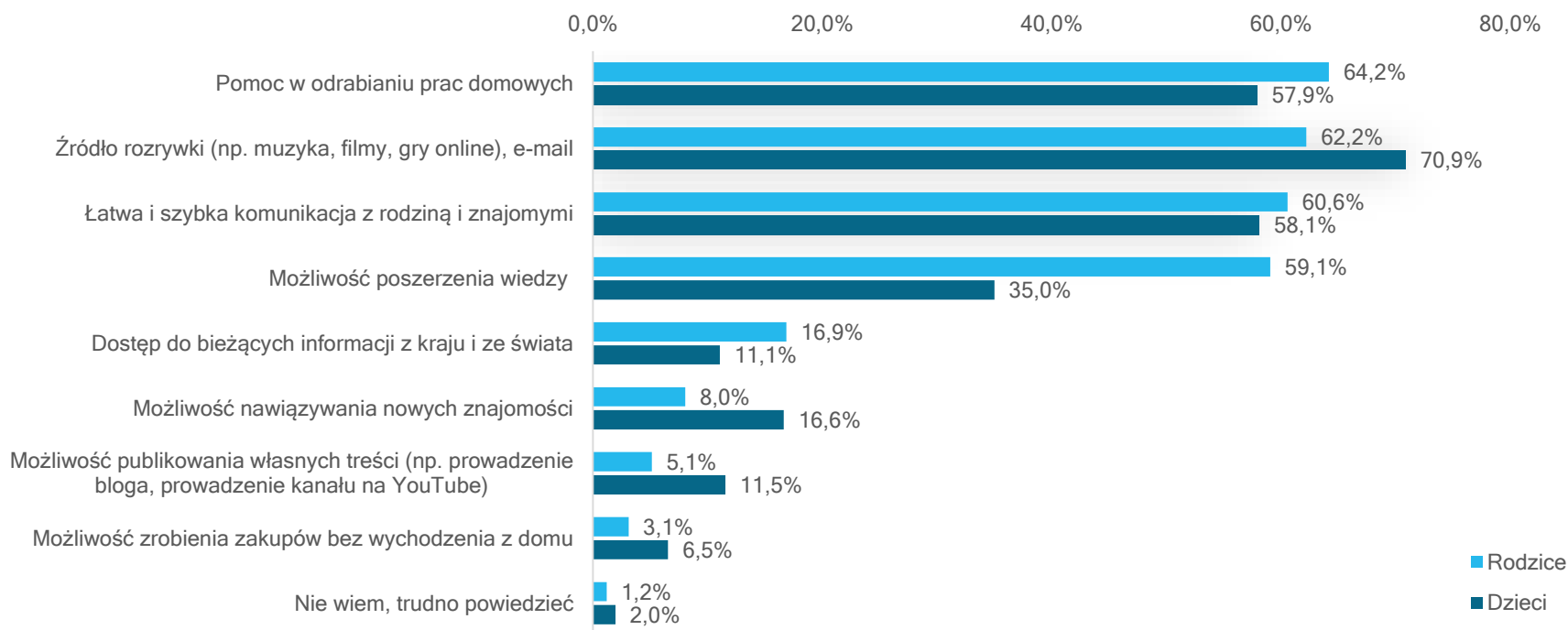
Czy zna Pan/Pani następujące pojęcia? / Czy znasz następujące pojęcia? (w %)

Niemal wszystkie dzieci i rodzice znali pojęcie hejtu (odpowiednio: 93,6% i 83,8%). Pojęcie cyberprzemocy z kolei znane było prawie wszystkim rodzicom i jedynie połowie dzieci (80,3% i 53,0%). Ponad połowa osób w obu grupach zadeklarowała również, że wie co kryje się pod pojęciem trollingu (73,9% i 53,2%). Pojęcie sextingu znało 48,1% rodziców oraz 20,5% dzieci.

Pozytywne strony korzystania z Internetu

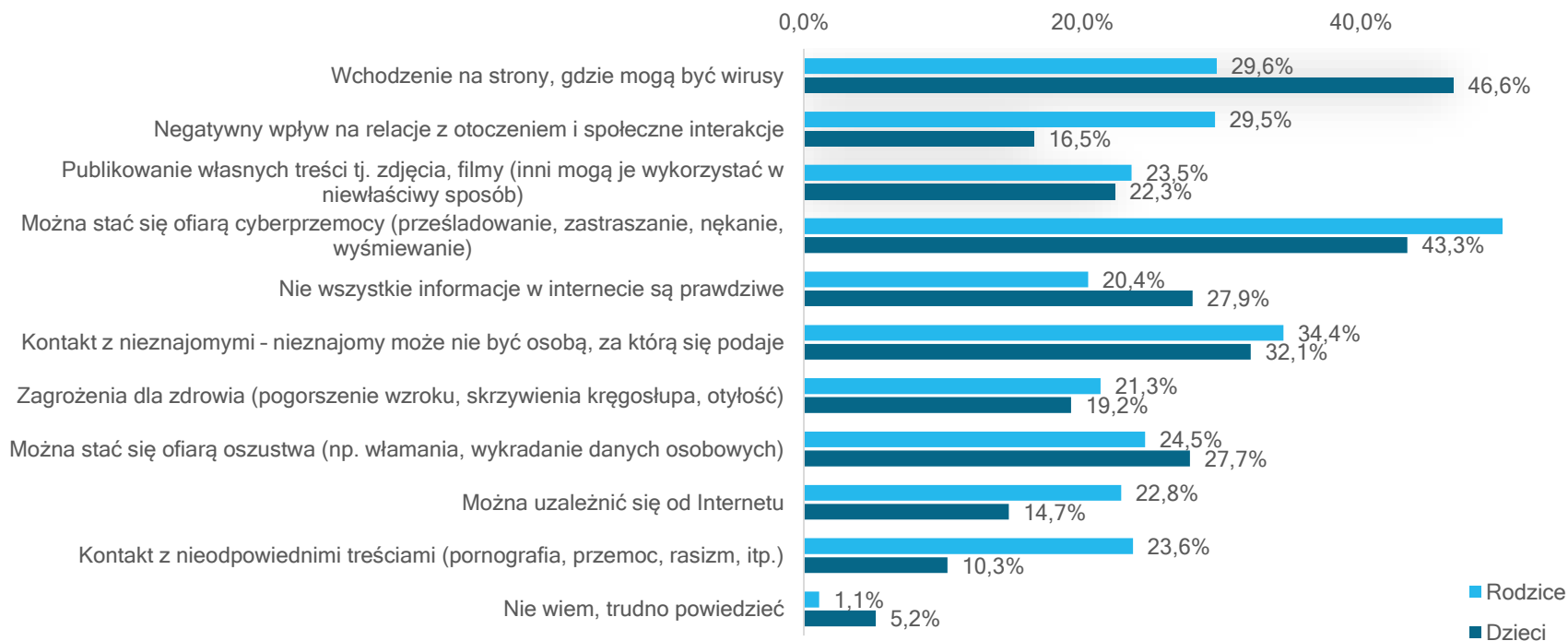
Jakie Pana/Pani zdaniem są pozytywne strony korzystania z Internetu dla dziecka? / Jakiej Twoim zdaniem są pozytywne strony korzystania z Internetu?

Najczęściej wymienianą przez rodziców pozytywną stroną korzystania z Internetu dla dzieci była pomoc w odrabianiu prac domowych, zaś przez dzieci - rozrywka. Na możliwość zapewnienia sobie rozrywki (jako pozytywną stronę korzystania z Internetu) wskazało 70,9% dzieci. Innymi często wymienianymi przez dzieci pozytywnymi były: łatwa i szybka komunikacja z rodziną i znajomymi (według 58,1% dzieci) i możliwość zapewnienia sobie pomocy przy odrabianiu lekcji (57,9). Największą rozbieżność pomiędzy wskazaniami dzieci i ich rodziców można zaobserwować w przypadku korzyści w zakresie możliwości poszerzania wiedzy, na którą wskazało 59,1% rodziców i zaledwie 35,0% dzieci.

Negatywne strony korzystania z Internetu

Jakie Pana/Pani zdaniem istnieją zagrożenia i niebezpieczne zachowania, które mogą wynikać dla dzieci z korzystania z Internetu? / Jakie Twoim zdaniem istnieją zagrożenia i niebezpieczne zachowania, które mogą wynikać z korzystania z Internetu?

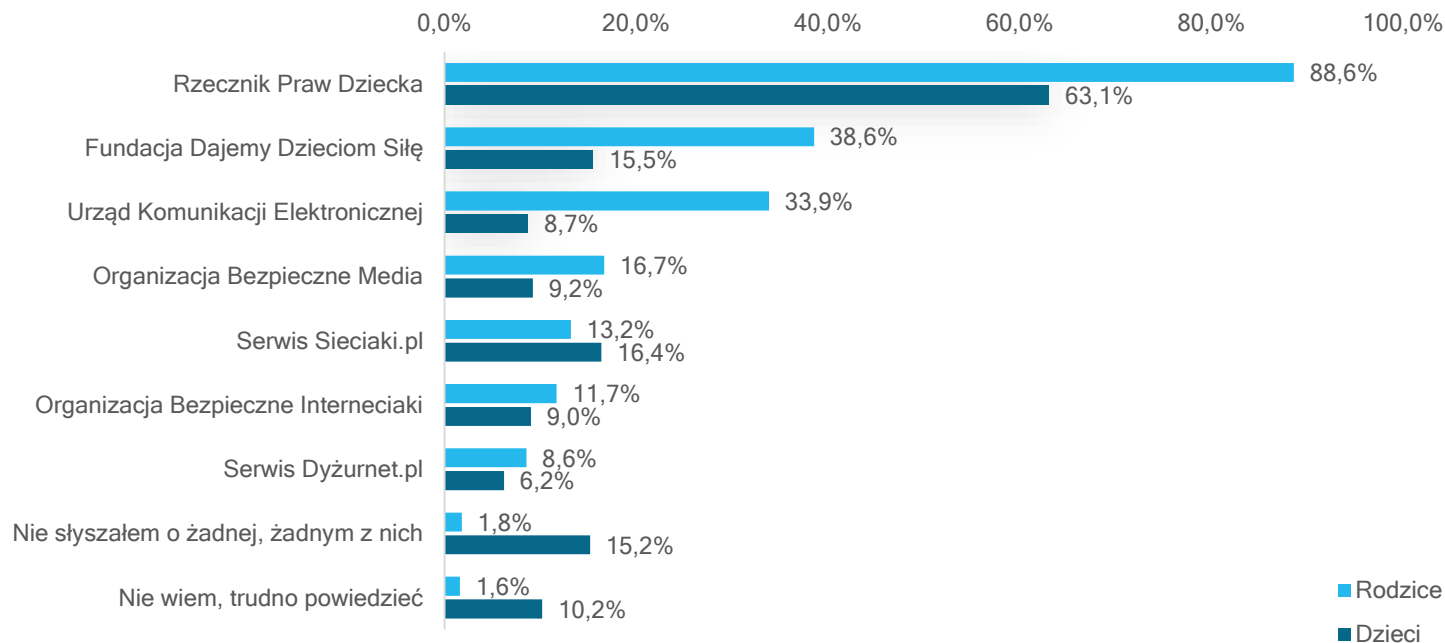

Najczęściej wymienianym zagrożeniem wynikającym z korzystania z Internetu według rodziców było narażanie się na cyberprzemoc (wskazał na nie co drugi rodzic - 51,4%), według dzieci natomiast najgroźniejsze były wirusy internetowe (46,6% dzieci obawiało się wchodzenia na „zawirusowane” strony). Co trzecie dziecko i dorosły wskazali na zagrożenie, jakie niesie ze sobą rozmowa z nieznanymi, którzy mogą podawać się za kogoś innego w sieci. Oprócz obawy przed wirusami, spore rozbieżności w obawach dzieci i ich rodziców widoczne były także w kategoriach potencjalnego uzależnienia od Internetu oraz kontaktu z nieodpowiednimi treściami.

Łącznie 79,3% rodziców uważało, że w Internecie ukazane jest zbyt dużo przemocy, seksu i przekleństw (zsumowane odpowiedzi „zdecydowanie tak” i „raczej tak”, a jedynie 6,0% było przeciwnego zdania na ten temat.

Organizacje dbające o bezpieczeństwo w sieci

Czy słyszał(a) Pan/Pani kiedykolwiek o następujących instytucjach i organizacjach?/ Czy słyszałeś kiedykolwiek o następujących instytucjach i organizacjach?

Zdecydowana większość (88,6%) rodziców i prawie 2/3 dzieci słyszała o instytucji Rzecznika Praw Dziecka. Dużo mniej osób wskazało na zetknięcie się z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę (38,6% rodziców i 15,5% dzieci). O UKE słyszało 33,9% badanych rodziców i 8,7% dzieci. Jedyną organizacją, której znajomość wśród dzieci była większa niż wśród ich opiekunów, był serwis Sieciaki.pl.

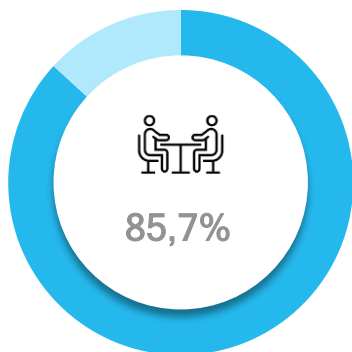
Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu

Których z wymienionych zasad bezpiecznego korzystania z Internetu jest Pana/Pani zdaniem świadome Pana/Pani dziecko?/ O jakich zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu słyszałeś(aś)?

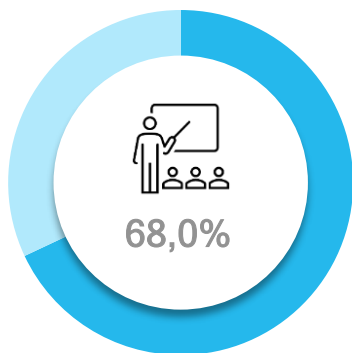

Analiza danych pokazała, że rodzice nie doceniali świadomości swoich dzieci w aspekcie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu. W prawie wszystkich kategoriach wskazania dzieci pod względem częstości przewyższyły liczbę wskazań ich rodziców. Wyjątek stanowiła zasada nieklikania w nieznane linki i załączniki w wiadomościach e-mail, o której słyszało 62,6% dorosłych i nieco mniej, bo 59,9% dzieci.

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu

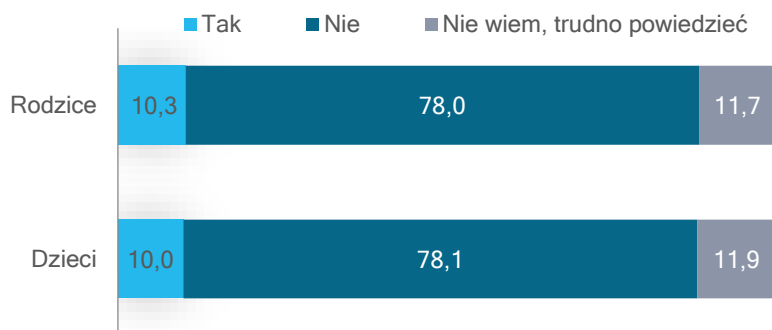
Zdecydowana większość dzieci (85,7%) zadeklarowała, że przynajmniej raz rozmawiała z rodzicami o bezpiecznym korzystaniu z Internetu, a 7,1% nigdy tego nie robiło. 7,2% dzieci nie potrafiła sobie przypomnieć, czy taka rozmowa miała miejsce. Odsetek rodziców, którzy wskazali na przeprowadzenie z dziećmi rozmowy na ten temat był nieznacznie wyższy: 86,8%.

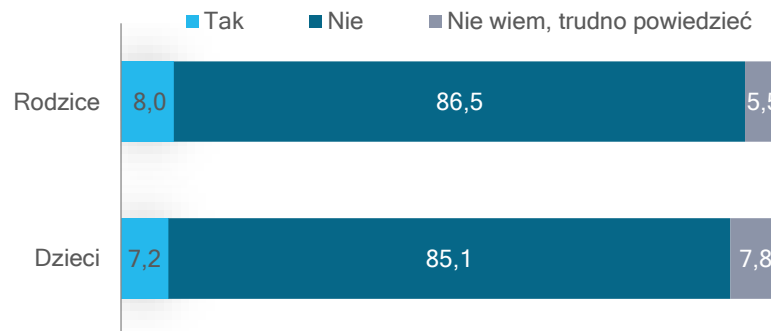
Ponad 2/3 dzieci (68,0%) wskazała, że w placówkach, do których uczęszczają, organizowane były zajęcia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu, zaś według 22,8% zajęć o takiej tematyce nie organizowano. Co dziesiąte dziecko (9,2%) zadeklarowało brak wiedzy w tym temacie (co oznacza, że w grupie dzieci odsetek nie poinformowanych był trzykrotnie niższy, niż w grupie rodziców, w której o zajęciach tego typu nie potrafiła się wypowiedzieć prawie 1/3).

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu

Czy Pana/Pani dziecko lub ktoś z jego znajomych przesłał swoje intymne zdjęcie (np. w samej bieliźnie) innej osobie? / Czy Ty lub ktoś z Twoich znajomych przesłał swoje intymne zdjęcie (np. w samej bieliźnie) innej osobie? (w %)

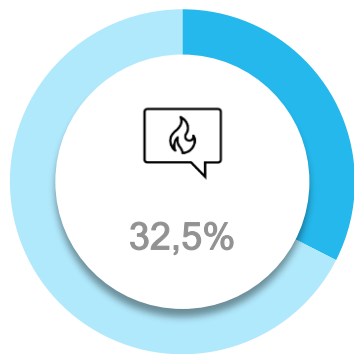

Czy Pana/Pani dziecku ktoś groził, że udostępni jego intymne zdjęcie lub film w sieci, jeśli nie prześle innych materiałów lub pieniędzy? / Czy Tobie lub komuś z Twoich znajomych ktoś groził, że udostępni Twoje lub jego intymne zdjęcie lub film w sieci, jeśli nie prześlesz innych materiałów lub pieniędzy albo nie zrobisz czego żąda? (w %)

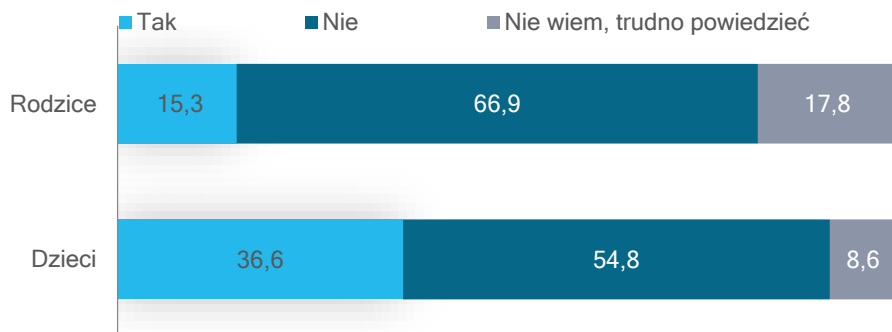
Wyniki badania pokazały wysoką zgodność pomiędzy wskazaniami dzieci i rodziców dotyczącymi przesyłania w sieci zdjęć intymnych. 10,0% dzieci przyznało, że one lub ktoś z ich znajomych przesłały swoje intymne zdjęcie innej osobie. Wiedziało o tym 10,3% rodziców. Aż 7,2% tych dzieci spotkało się z groźbami i szantażem, że ktoś udostępni ich intymne materiały jeśli nie zapłacą lub nie prześlą kolejnych. Spośród 36 dzieci, które padły ofiarą lub słyszały o sytuacji szantażu w sieci, 30,0% poinformowało o tym fakcie rodziców, 22,8% poinformowało nauczyciela/wychowawcę, 17,8% - powiedziało koleżance lub koledze, 15,4% nawiązało kontakt z odpowiednią organizacją, zaś 5,4% powiedziało innej niż rodzice dorosłej bliskiej osobie. Jedynie 1 dziecko przyznało, że uległo szantażowi, a 4 nie podjęły żadnego działania.

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu

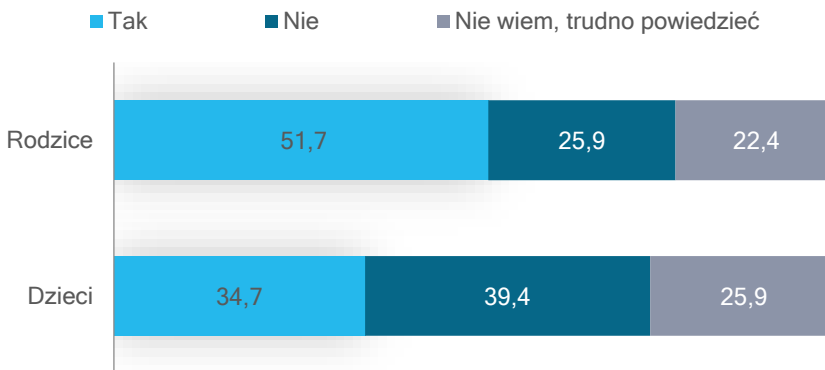

Blisko 1/3 dzieci spotkała się z agresywnymi, czasem wulgarnymi komentarzami, które prowadziły do wywoływania kłótni na forach dyskusyjnych, zaś 59,4% nie miało z nimi do czynienia. 8,1% dzieci nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

Czy w ciągu ostatniego roku Pana/Pani dziecko spotkało się w Internecie z tzw. „hejtem”? / Czy w ciągu ostatniego roku spotkałeś się w Internecie z tzw. „hejtem”? (w %)

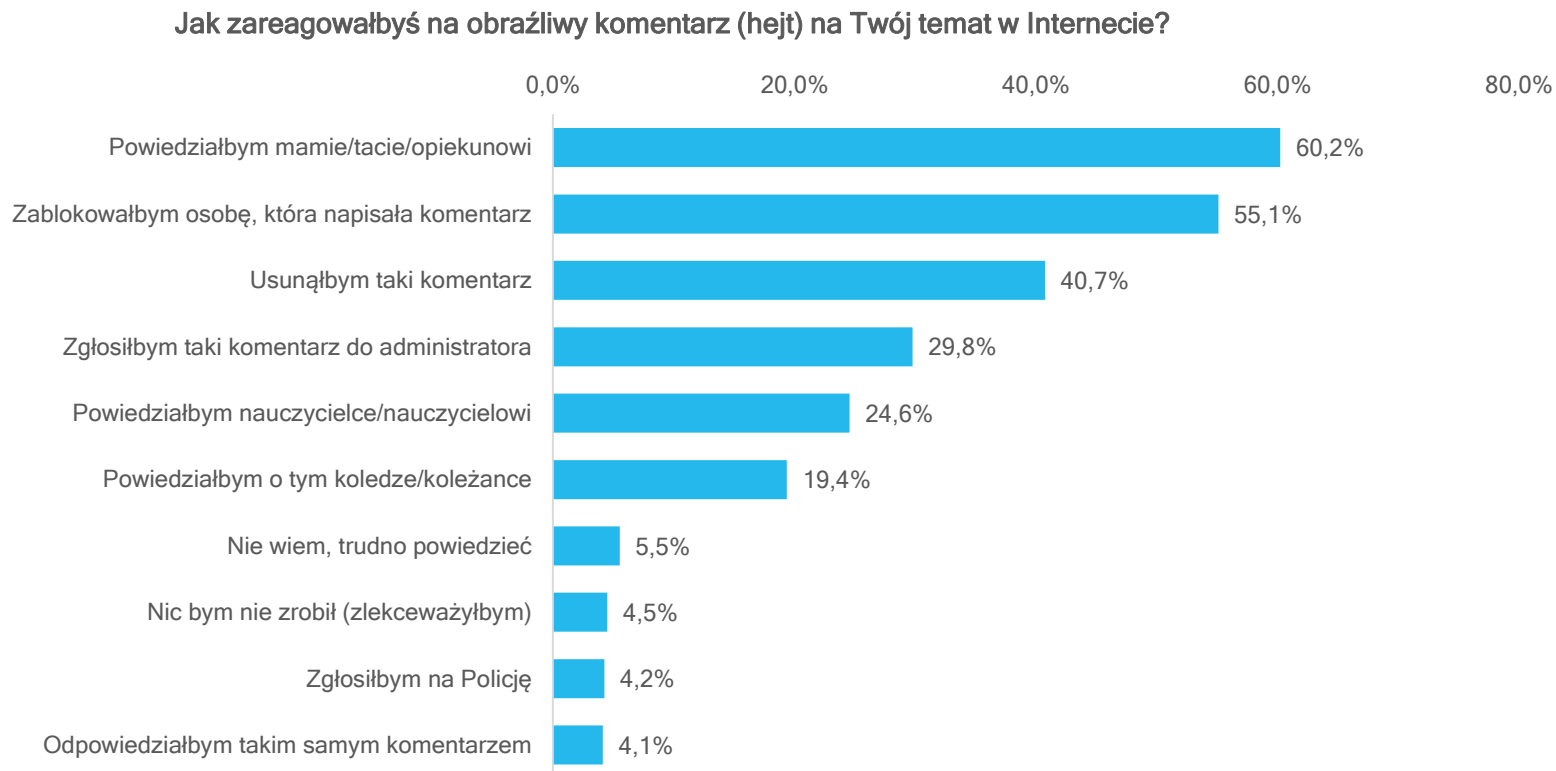

Czy wie Pan/Pani jaka jest różnica między hejtem a mową nienawiści? / Czy wiesz jaka jest różnica między hejtem a mową nienawiści? (w %)

W ciągu ostatniego roku 36,6% dzieci słyszało i czytało treści, które nazywa się „hejtem”, a 54,8% odpowiadających dzieci nie spotkało się w ciągu ostatniego roku z „hejtem”. Co ciekawe, tylko 15,3% rodziców miało świadomość, że ich dziecko spotkało się w ciągu ostatniego roku w Internecie z takim zjawiskiem. Rodzice lepiej niż ich dzieci potrafią odróżnić „hejt” od mowy nienawiści.

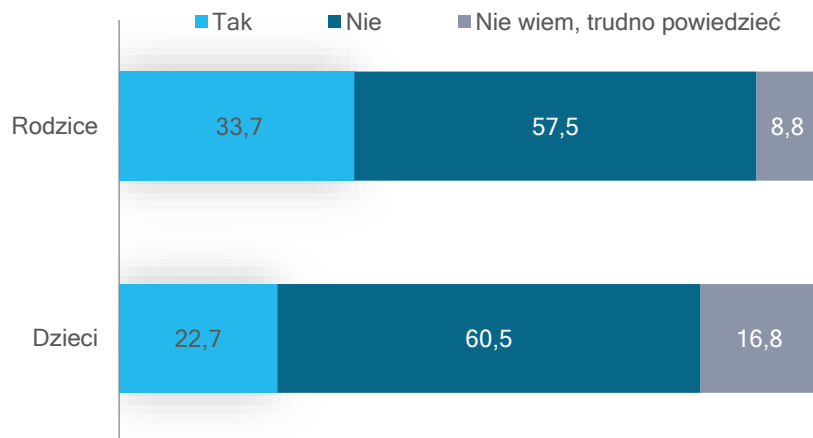
Reakcja na „hejt”

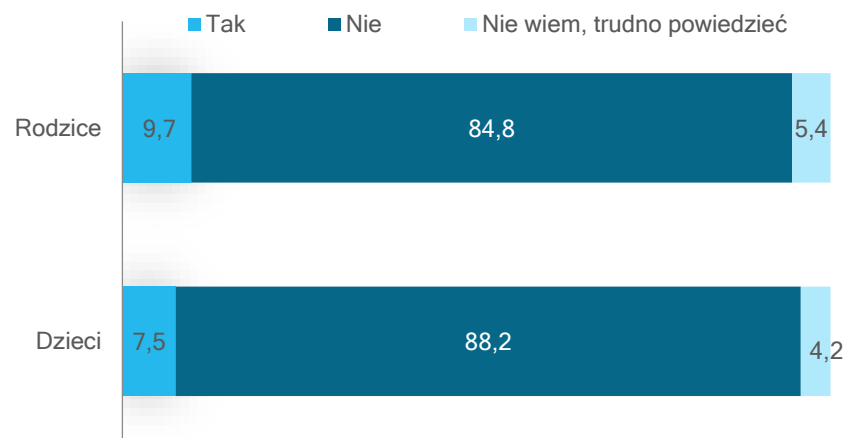
Ponad połowa dzieci (60,2%), w sytuacji natknięcia się na obraźliwy komentarz na swój temat w Internecie, poinformowałaby o tym swoich rodziców/opiekunów. Niewiele mniej dzieci deklarowało, że zablokowałoby osobę, która napisała taki komentarz (55,1%). 40,7% badanych usunęłoby taki komentarz, a 29,8% zgłosiłoby komentarz administratorowi. Jedynie 4,1% dzieci odpowiedziałoby takim samym komentarzem i niemal tyle samo nie zrobiłoby nic.

Zasady bezpiecznego korzystania z Internetu

Czy kiedykolwiek umieścił/-a Pan/Pani w Internecie informacje o swoim dziecku (np. słowa, obrazki, zdjęcia czy filmy) nie pytając go o zgodę? / Czy któreś z Twoich rodziców (opiekunów) umieściło w Internecie informacje o Tobie (np. słowa, obrazki, zdjęcia)

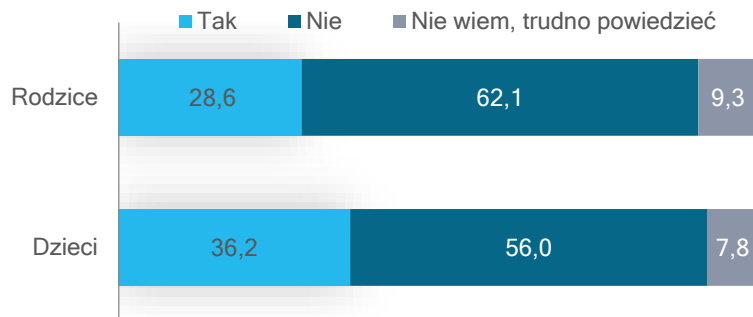
Czy w ciągu ostatniego roku zdarzyło się, że ktoś wysłał Pana/Pani dziecku negatywne albo obraźliwe komentarze przez coś, co umieścił Pan/Pani w Internecie na jego temat? / Czy w ciągu ostatnich 12 m-cy zdarzyło się, że ktoś wysłał ci negatywne albo obraźli

1/3 rodziców przyznaje, że kiedyś umieściło w Internecie informacje o dziecku (np. słowa, obrazki, zdjęcia, filmy) nie pytając go o zgodę. Świadomość takiego działania swoich rodziców ma tylko 22,7% dzieci. Negatywne komentarze spowodowane treściami umieszczonymi przez opiekunów w ciągu ostatniego roku otrzymało 7,5% dzieci (według nich samych), lecz według opiekunów zdarzenie takie przytrafiło się 9,7% dzieci.

Aktywność dzieci w Internecie

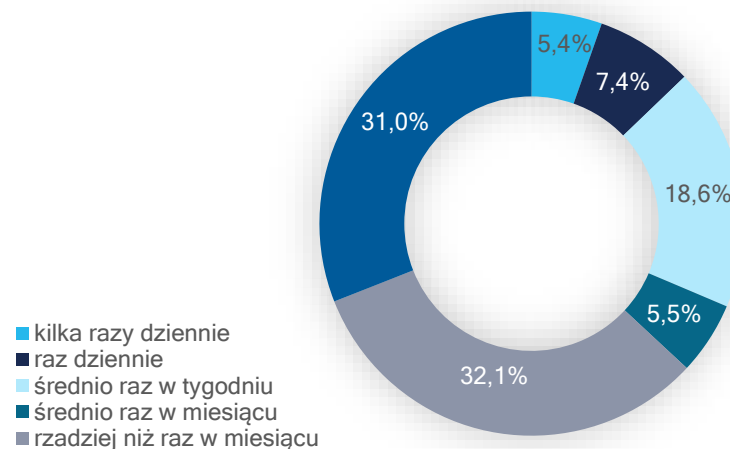
Czy Pana/Pani dziecko prawie cały czas nosi przy sobie telefon, reaguje na każdy dźwięk wiadomości? / Czy prawie cały czas nosisz przy sobie telefon, reagujesz na każdy dźwięk wiadomości? (w %)

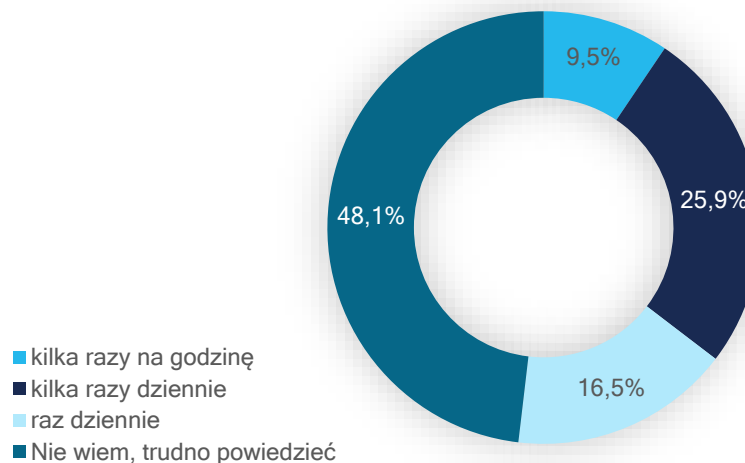
Rodzice i dzieci nie byli zgodni co do częstotliwości noszenia przy sobie telefonu komórkowego przez młodych ludzi i reagowania na wydawane przez niego dźwięki. Większa część dzieci niż ich opiekunów dostrzegą u siebie tego typu zachowania.

1/3 dzieci zamieszczała story, posty w Internecie rzadziej niż raz w miesiącu, zaś 18,6% - średnio raz w tygodniu. Ponad połowa dzieci sprawdzała komentarze po zamieszczeniu w sieci własnych treści przynajmniej raz dziennie, a 9,5% - nawet kilka razy na godzinę.

Jak często publikujesz story, posty, zdjęcia na portalach?

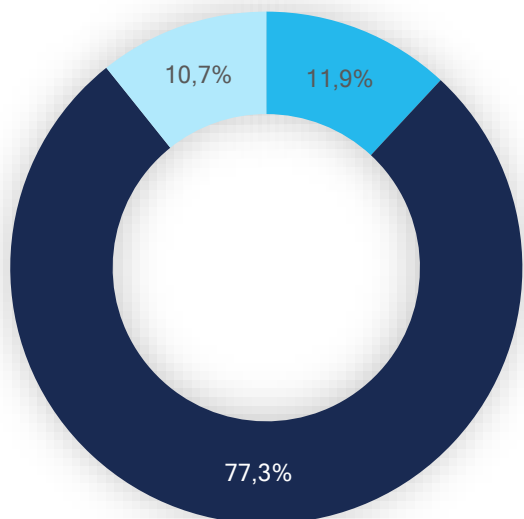

Jak często sprawdzasz co się dzieje w sieci, gdy zamieścisz swoje zdjęcie lub komentarz?

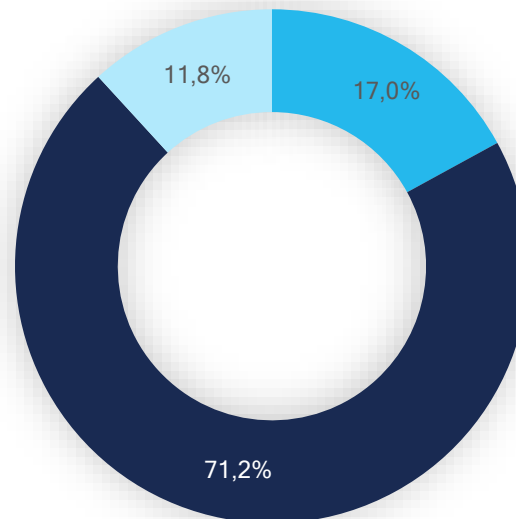
Aktywność dzieci w Internecie

Czy czujesz niepokój gdy Twoi znajomi nie piszą do Ciebie, nie publikują żadnych postów na portalach społecznościowych?

- Tak
- Nie
- Nie wiem, trudno powiedzieć

Czy czasem martwisz się, że zdjęcie lub komentarz, które chcesz opublikować na portalu społecznościowym nie spotka się z zainteresowaniem znajomych, nie polubią go?

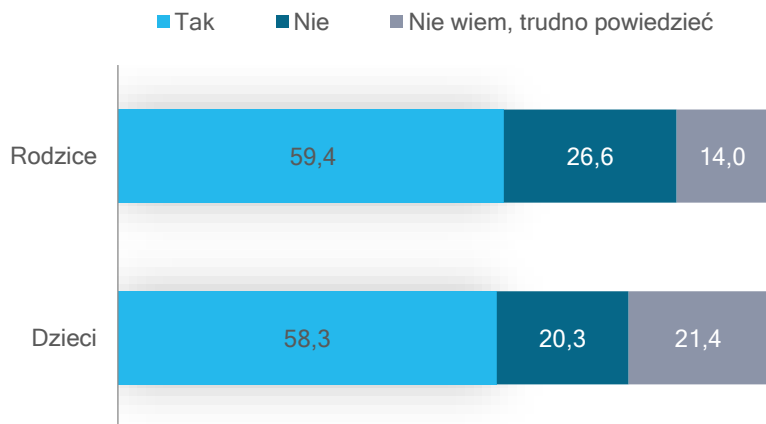

- Tak
- Nie
- Nie wiem, trudno powiedzieć

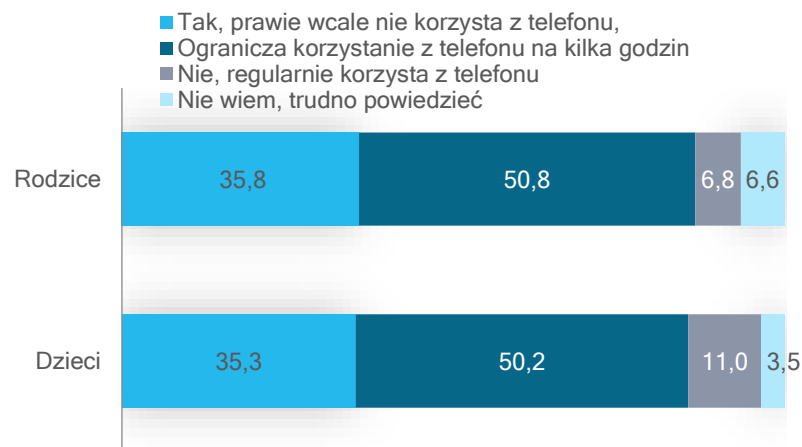
11,9% dzieci czuło niepokój, gdy ich znajomi nie pisali do nich, ani nie publikowali żadnych postów na portalach społecznościowych. Nieco wyższy odsetek dzieci (17,0%) martwił się czasem, że zdjęcie lub komentarz, które chcieli opublikować na portalu społecznościowym nie spotka się z zainteresowaniem znajomych, nie polubią go.

Aktywność dzieci w Internecie

Czy Pana/Pani dziecko potrafi bez problemu zrezygnować z korzystania z telefonu, w tym mobilnego Internetu na cały dzień? / Czy potrafisz bez problemu zrezygnować z korzystania z telefonu, w tym mobilnego Internetu na cały dzień?

Czy Pana/Pani dziecko rezygnuje z korzystania z telefonu, w tym mobilnego Internetu na kilka godzin, gdy np. jest z rodziną, jest na wakacjach? / Czy rezygnujesz z korzystania z telefonu, w tym mobilnego Internetu na kilka godzin, gdy np. jesteś ze znajomymi?

Ponad połowa dzieci i rodziców była zgodna co do tego, że dzieci potrafią bez problemu zrezygnować z korzystania z telefonu, w tym mobilnego Internetu na cały dzień (dzieci: 58,3%, rodzice: 59,4%). Połowa dzieci ograniczała korzystanie z telefonu na kilka godzin np. podczas spotkania ze znajomymi czy na wakacjach, a 35,3% (według rodziców: 35,8%) prawie całkowicie zrezygnowała z telefonu. Rodzice i dzieci udzielili bardzo zbliżonych odpowiedzi.

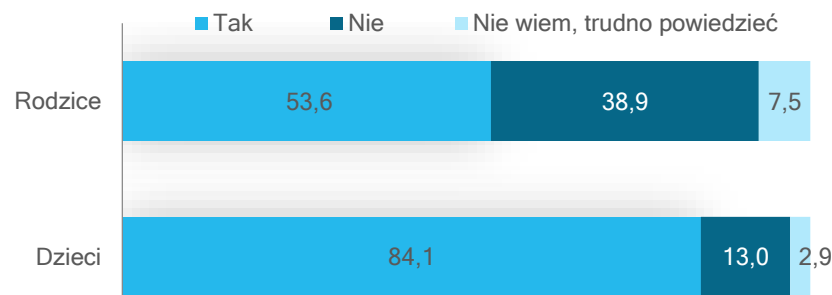
Challenge

Czy wie Pan/Pani, na czym polegają internetowe wyzwania, tzw. challenge? / Czy wiesz, na czym polegają internetowe wyzwania, tzw. challenge? (w %)

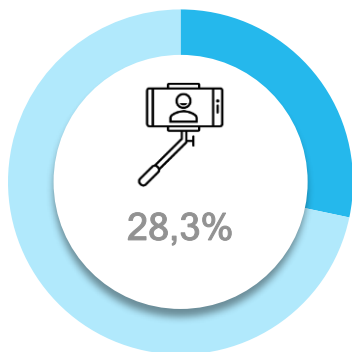

Podstawa: rodzice i dzieci, N=503.

Czy kiedykolwiek oglądał/-a Pan/Pani w Internecie nagranie, w którym ktoś wykonuje challenge? / Czy kiedykolwiek Ty lub Twoi znajomi oglądaliście w Internecie nagranie, w którym ktoś wykonuje challenge? (w %)

Podstawa: rodzice N=503, dzieci: N= 367.

Ponad ¼ dzieci przyznała, że one lub ich znajomi przekonali kogoś do nagrania i umieszczenia w Internecie filmu z challenge lub samodzielnie nagrała taki film. Doświadczenia takiego nie miało 67,9% dzieci, zaś 3,8% nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

Podstawa: dzieci: N= 367.

Internetowe wyzwania, tzw. challenge były znane większości dzieci i rodziców (odpowiednio 72,9% i 78,2%). Aż 84,1% dzieci i tylko 53,6% rodziców, którzy wiedzieli, czym jest challenge, oglądało w sieci nagranie na którym ktoś wykonuje takie wyzwanie.

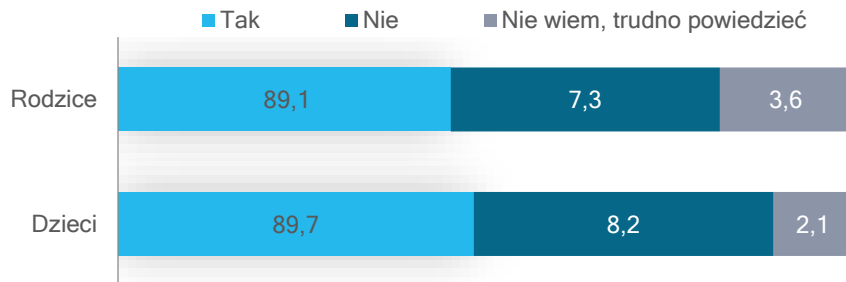

Internet w szkole

Badania dzieci i rodziców

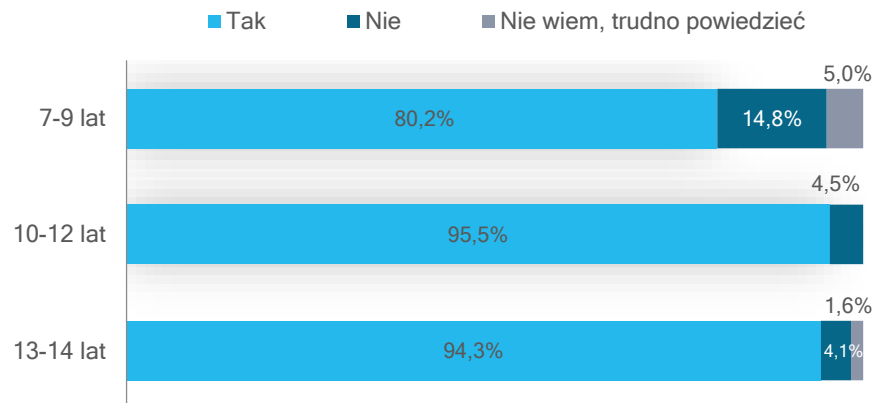
Zajęcia komputerowe w szkole

Czy w klasie Pana/Pani dziecka prowadzone są zajęcia komputerowe? / Czy w Twojej klasie prowadzone są zajęcia komputerowe? (w %)

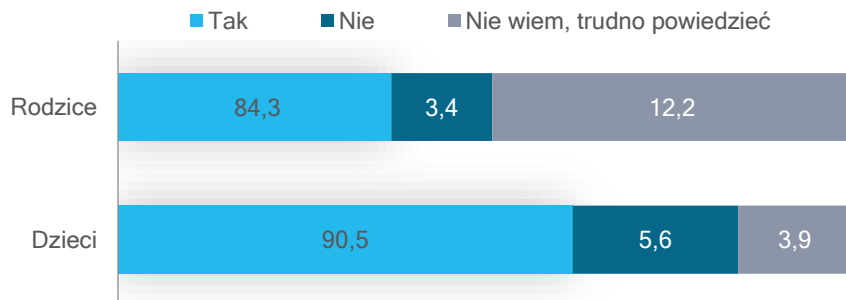
Podstawa: rodzice i dzieci, N=503.

Czy w Twojej klasie prowadzone są zajęcia komputerowe? (w %)

Podstawa: dzieci, N=503.

Czy zajęcia komputerowe wykorzystują dostęp do Internetu? (w %)

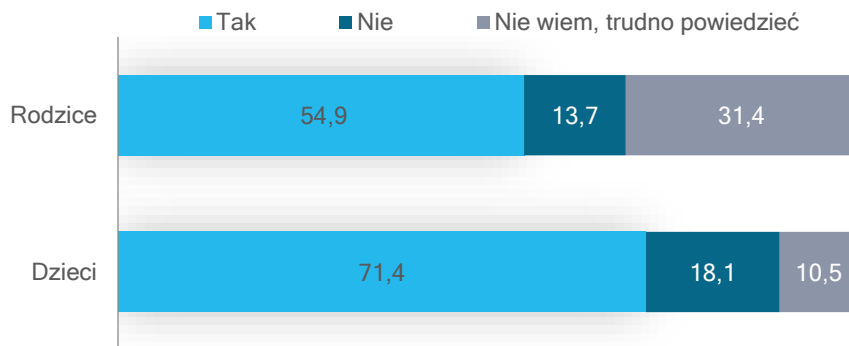

Podstawa: rodzice N=448, dzieci: N= 459.

Większość dzieci uczestniczyło w zajęciach komputerowych prowadzonych w szkole (89,7% - według deklaracji dzieci i 89,1% według deklaracji ich rodziców). Zajęcia komputerowe częściej prowadzone były dla dzieci w wieku 10-12 lat. W większości prowadzonych zajęć komputerowych wykorzystywany był Internet (tak twierdziło 90,5% dzieci i 84,3% rodziców).

Internet na zajęciach

Czy nauczyciele przedmiotów innych niż zajęcia komputerowe, używają Internetu w czasie lekcji (do aktywności zaplanowanych na daną lekcję)? (w %)

Podstawa: rodzice i dzieci, N=503.

Prawie ¾ dzieci (71,4%) uczestniczyło w zajęciach z użyciem Internetu, innych niż zajęcia komputerowe. Wielu rodziców nie wiedziało, że podczas zajęć w szkołach ich dzieci wykorzystywany był Internet. Zwykle z Internetu korzystano podczas zajęć języka obcego (u 85,4% dzieci) i języka polskiego (u 59,9% dzieci). Wśród innych przedmiotów, podczas których używany był Internet, wymieniano biologię, przyrodę, religię, historię, fizykę, chemię, technikę i geografę. Nauczyciele wykorzystywali Internet przede wszystkim do odtwarzania filmów (80,1%) oraz prezentowania stron www (53,2%).

Wskaż lekcje, w czasie których nauczyciele wykorzystują Internet do aktywności zaplanowanych na daną lekcję.

Podstawa: dzieci, N=313.

Do czego nauczyciele wykorzystują Internet w czasie lekcji?

Internet poza zajęciami

Dziewięciu na dziesięciu rodziców (90,5%) zadeklarowało wykorzystywanie elektronicznych form komunikowania się z nauczycielami ich dzieci (z wykorzystaniem systemu Librus, poczty elektronicznej, komunikatorów internetowych itp.), zaś 7,3% nie wykorzystywało w tym celu alternatywnych form kontaktu. 2,2% pytanych nie potrafiła udzielić odpowiedzi na to pytanie.

W większości przypadków szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu poza zajęciami. Takiej odpowiedzi udzieliło 60,8% uczniów i 59,7% rodziców.

Czy szkoła zapewnia dostęp do Internetu poza lekcjami, np. w bibliotece, pracowni informatycznej? (w %)

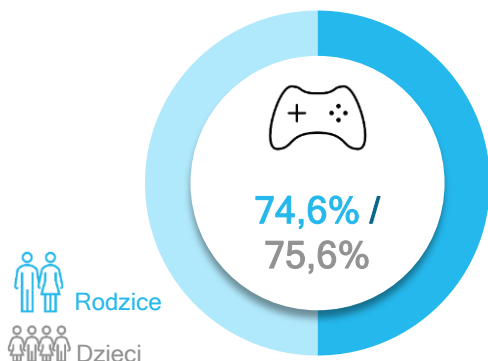

Gry komputerowe

Badania dzieci i rodziców

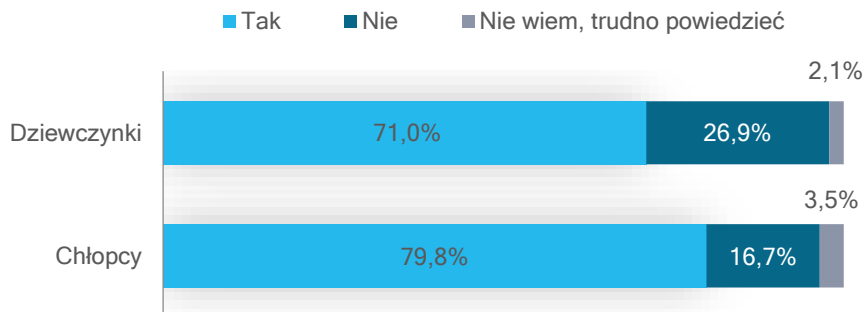
Granie w gry

Podstawa: rodzice i dzieci, N=503.

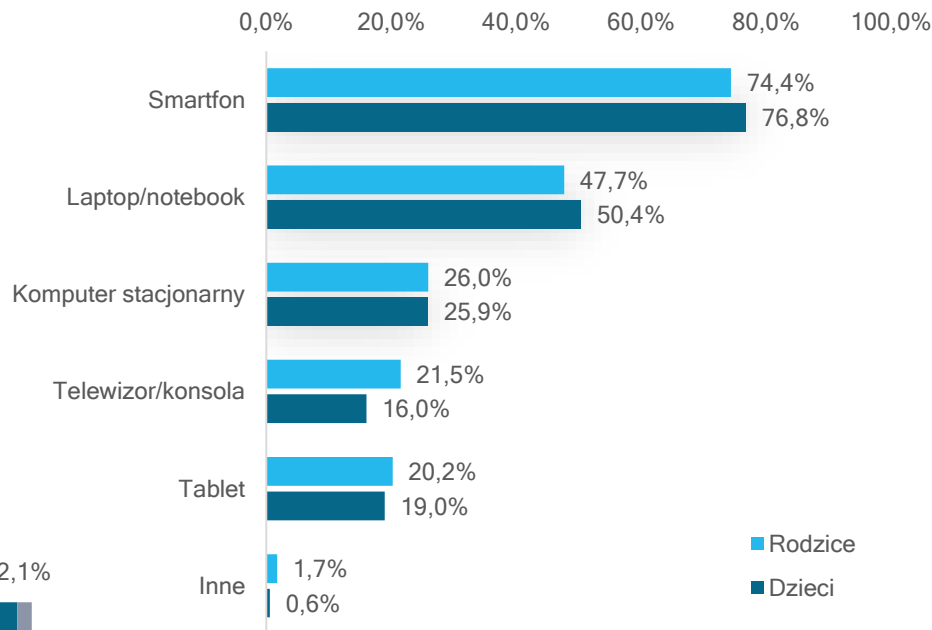
Około ¾ dzieci grało w gry komputerowe. Twierdzącej odpowiedzi na pytanie o granie w gry udzieliło 75,6% dzieci i 74,6% rodziców, zaś 20,8% rodziców i 21,6% dzieci zaprzeczyło. 4,6% rodziców i 2,8% dzieci nie potrafiło udzielić konkretnej odpowiedzi na to pytania.

Czy grasz w gry komputerowe lub gry w Internecie?

Podstawa: dzieci, N=503.

Z jakiego urządzenia najczęściej korzysta Pana/Pani dziecko, żeby grać w tego typu gry? / Z jakiego urządzenia najczęściej korzystasz, żeby grać w tego typu gry?

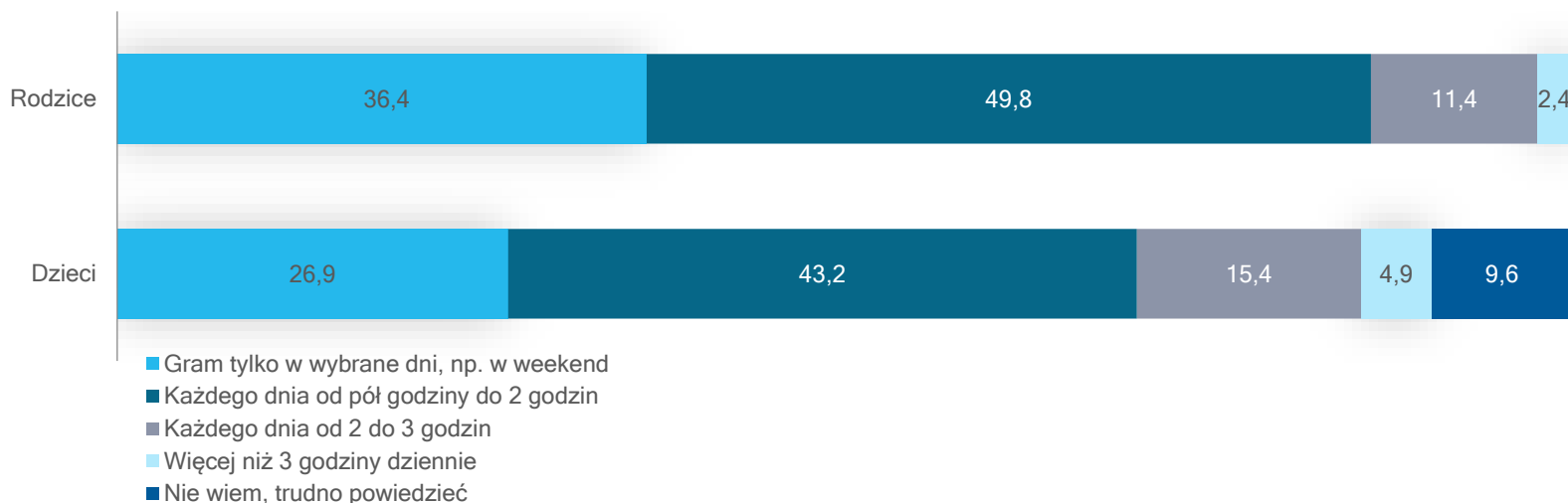

Podstawa: rodzice N=375, dzieci: N= 380.

Nieco częściej w gry komputerowe grali chłopcy niż dziewczynki (79,8% vs. 71,0%). Dzieci najczęściej grały w gry na smartfonach i laptopach/notebookach.

Granie w gry

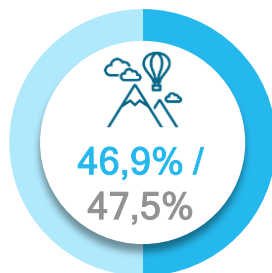
Jak dużo czasu spędza Pana/Pani dziecko w tygodniu na graniu w gry komputerowe lub gry internetowe? / Jak dużo czasu spędzasz w tygodniu na graniu w gry komputerowe lub gry internetowe?
(w %)

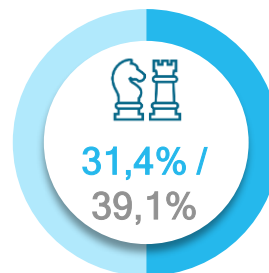
Rodzice niedoszacowywali czasu, jaki ich dzieci przeznaczają na granie w gry komputerowe lub gry internetowe. 26,9% dzieci deklarowało, że gra w gry tylko w wybrane dni tygodnia, np. w weekendy. Na tę samą częstotliwość wskazało 36,4% rodziców. Blisko połowa rodziców (49,8%) i 43,2% dzieci uznało, że poświęca czas grom każdego dnia, jednak nie dłużej niż przez 2 godziny. Co piąte dziecko grało w gry każdego dnia dłużej niż przez 2 godziny, o czym wiedziało jedynie 13,8% rodziców.

Najczęściej wybierane rodzaje gier

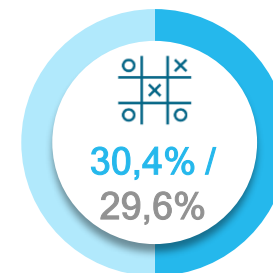
Dzieci najczęściej grały w gry przygodowe (47,5% dzieci; według rodziców - 46,9%) i strategiczne (39,1% dzieci; 31,4% - według rodziców). Istniała rozbieżność pomiędzy wskazaniami dzieci i rodziców w odniesieniu do kategorii gier akcji, gier strategicznych i gier sportowych. Wszystkie te typy gier wskazywane były częściej przez dzieci niż ich opiekunów. Rodzice natomiast przeceniali częstotliwość wybierania przez dzieci gier logicznych.

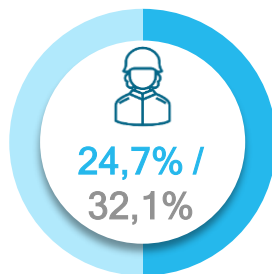
Gry przygodowe

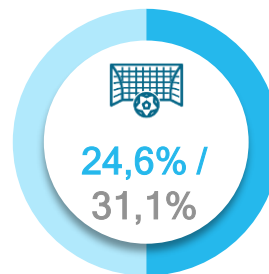
Gry strategiczne

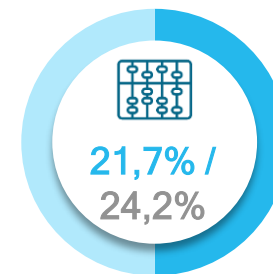
Gry logiczne

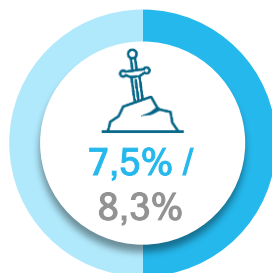
Gry akcji

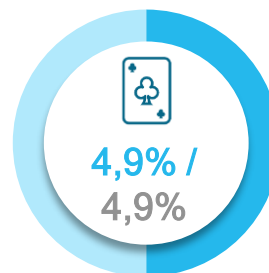
Gry sportowe

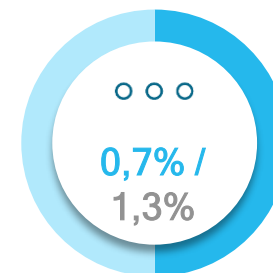
Gry edukacyjne

Gry fabularne

Gry karciane

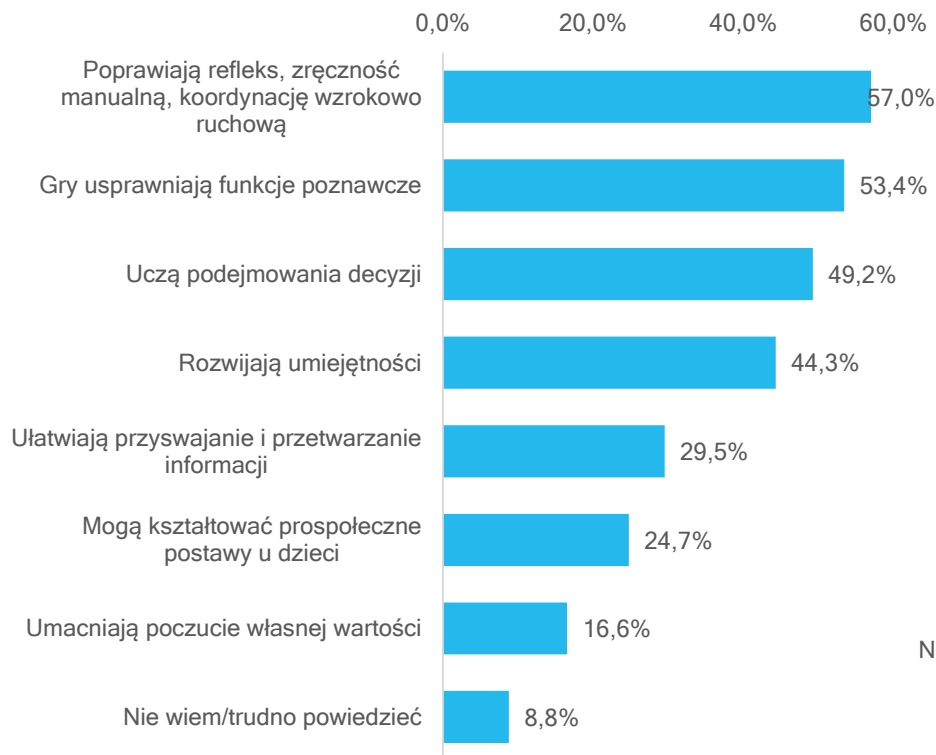

Inne gry

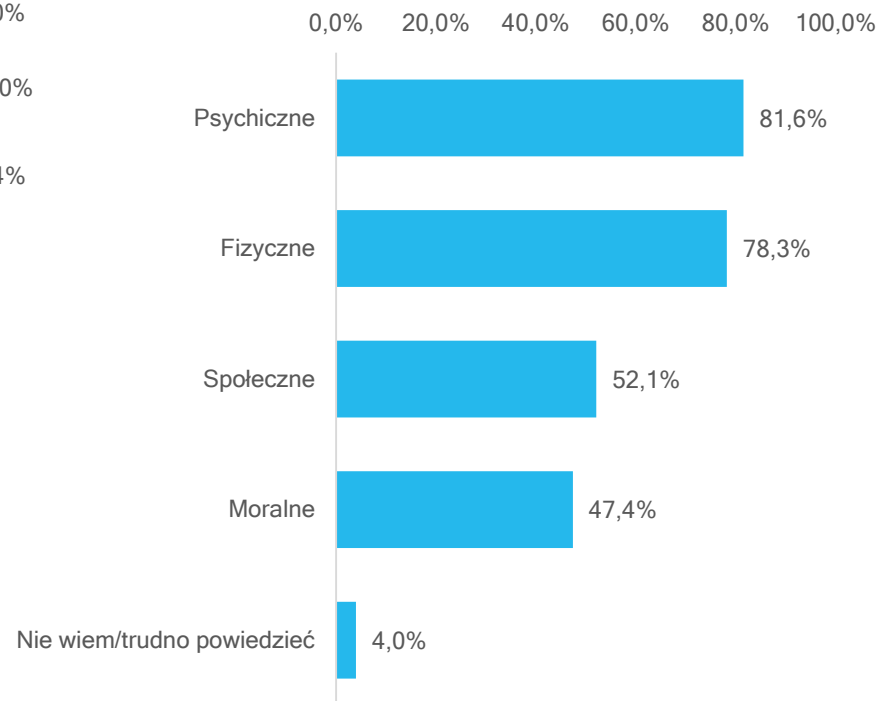

Pozytywne i negatywne strony grania w gry

Jakie są korzyści płynące z grania w gry?

Jakie są negatywne wyniki z grania w gry?

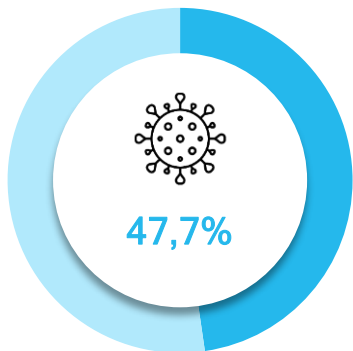
Rodzice łączyli granie w gry komputerowe przede wszystkim z poprawą u dzieci zdolności takich jak: refleks, zręczność, koordynacja oraz usprawnieniem ich funkcji poznawczych. Blisko co drugi rodzic uważał również, że gry uczą dzieci podejmowania decyzji. Najczęściej wymieniana przez rodziców negatywna strona grania w gry związana była z groźącymi dzieciom dysfunkcjami psychicznymi: oderwaniem od życia, przebywaniem w wirtualnej rzeczywistości, uzależnieniem, izolacją. Ponad ¾ rodziców wskazało także na możliwe szkody na płaszczyźnie fizycznej: wady wzroku, wady postawy, bóle karku, nadgarstków i nadwagę spowodowaną brakiem ruchu. 52,1% rodziców było zdania, że granie w gry może przyczynić się także do zwiększenia u dzieci tendencji do zachowań nieetycznych, braku hamulców, przestępczości, a 47,7% - eksponować ją na nieodpowiednie treści.

Wpływ COVID-19 na rynek telekomunikacyjny

Badania dzieci i rodziców

Korzystanie z usług telekomunikacyjnych podczas pandemii

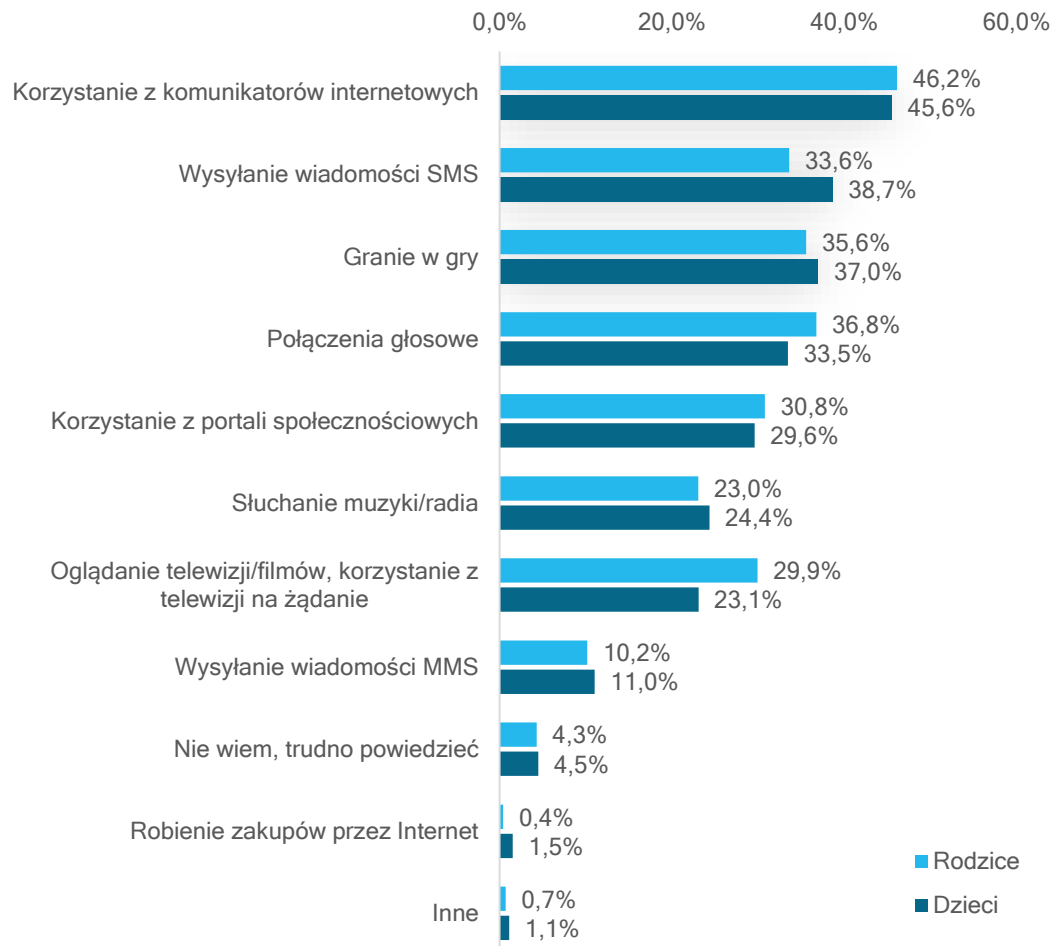

Blisko połowa rodziców (47,7%) oceniła, że w czasie pandemii COVID-19 wzrosło zapotrzebowanie ich dzieci na usługi telekomunikacyjne, zaś 43,6% nie zaobserwowało takiej tendencji. 8,7% rodziców nie potrafiło określić, czy pandemia miała przełożenie na zapotrzebowanie w dziedzinie usług telekomunikacyjnych u ich dzieci.

Podczas pandemii COVID-19 dzieci najczęściej korzystały z komunikatorów internetowych (użytkowanych przez 45,6% z nich), SMS-ów (38,7%), gier (37,0%) i połączeń głosowych (33,5%).

Opinie rodziców były zbieżne z ocenami dzieci w kwestii najczęściej wykorzystywanych w czasie pandemii usług. Według rodziców jednak 36,8% dzieci korzystało z połączeń głosowych, 35,6% dzieci grało w gry, a 33,6% wysyłało SMS-y.

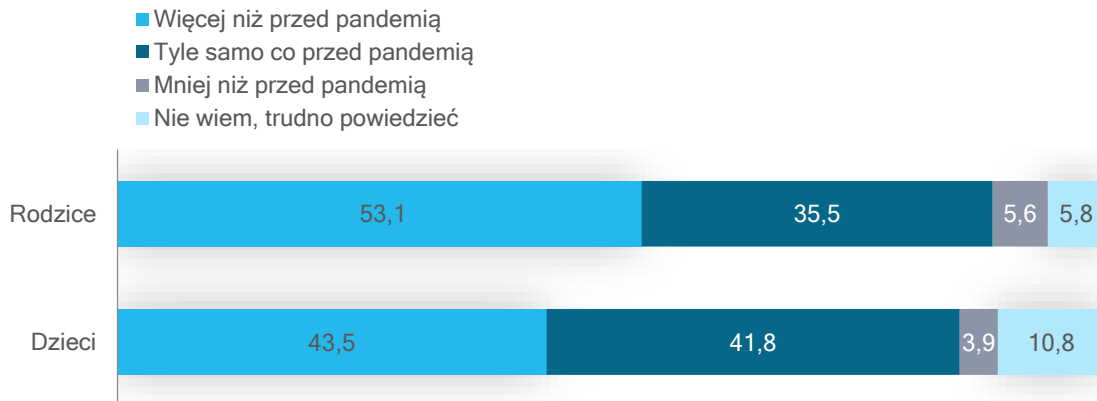
Z jakich usług Pana/Pani dziecko najczęściej korzystało podczas pandemii?/ Z czego najczęściej korzystałeś(aś) podczas używania telefonu komórkowego w czasie pandemii?

Podstawa: rodzice i dzieci, N=503.

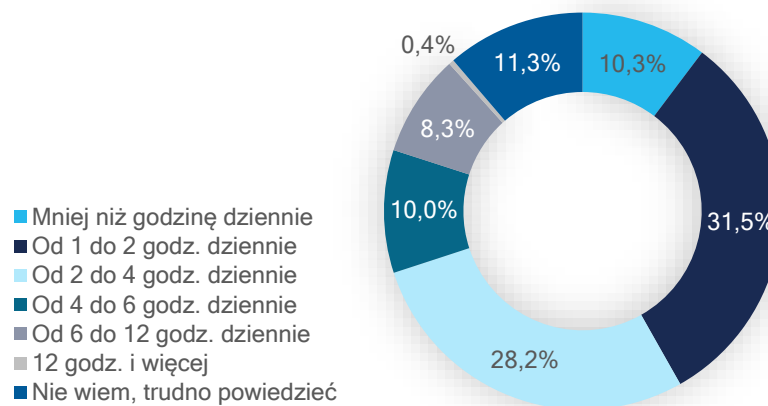
Korzystanie z Internetu podczas pandemii

Jaki wpływ miała pandemia na korzystanie z Internetu przez Pana/Pani dziecko? / Jak pandemia zmieniła Twoje korzystanie z Internetu? (w %)

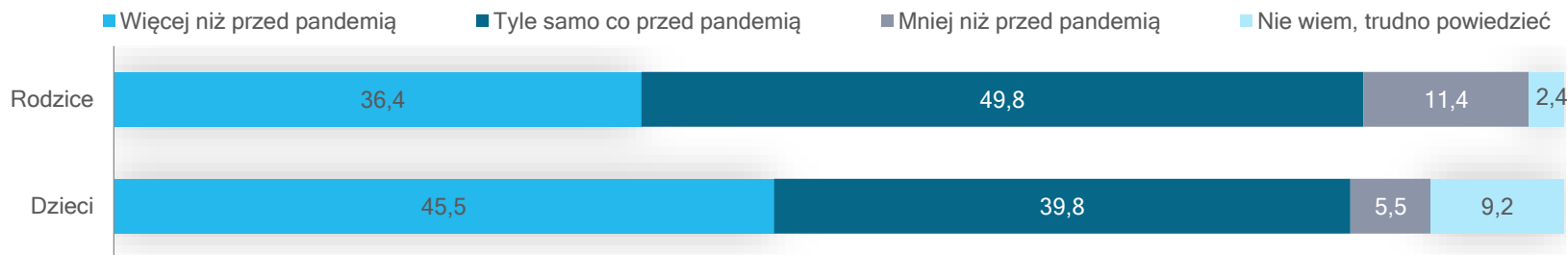
Ocena wpływu pandemii na korzystanie z Internetu przez dzieci różnicuje się w ocenach rodziców i samych dzieci. Blisko 43,5% dzieci wskazało, że w czasie COVID-19 więcej korzystało z Internetu niż przed pandemią. Tego samego zdania było 53,1% rodziców. Najczęściej dzieci spędzały - według własnych deklaracji - w Internecie od godziny do 2 godzin (31,5%), a następnie od 2 do 4 godzin dziennie (28,2%). Blisko co piąte dziecko natomiast (18,8%) poświęcało powyżej 4 godzin swojego wolnego czasu dziennie na korzystanie z Internetu, a 8,7% dzieci - nawet powyżej 6 godzin.

Ile godzin dziennie, mniej więcej, korzystasz z Internetu w czasie wolnym od zajęć szkolnych prowadzonych zdalnie?

Korzystanie z komunikatorów internetowych podczas pandemii

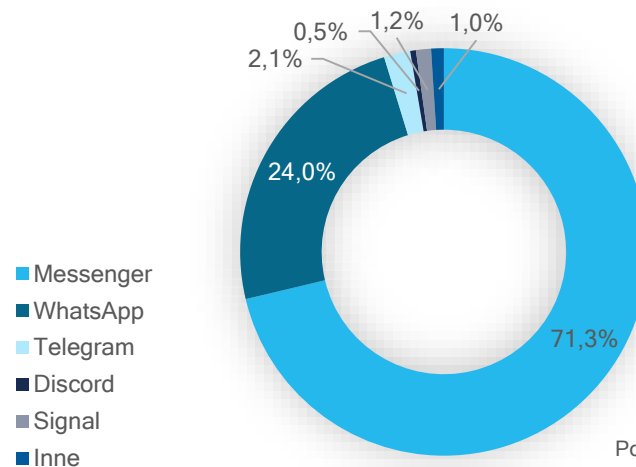
Jaki wpływ miała pandemia na korzystanie z komunikatorów Pana/Pani dziecko /
Jak pandemia zmieniła Twoje korzystanie z komunikatorów internetowych?
(w %)

Podstawa: rodzice i dzieci, N=503.

Dzieci - częściej niż ich rodzice - stwierdzały, że w momencie badania korzystały z komunikatorów internetowych więcej, niż przed pandemią (45,5% dzieci vs. 36,4% rodziców). Zdecydowanie największą popularnością wśród dzieci cieszył się Messenger (71,3%), a następnie WhatsApp (24,0%).

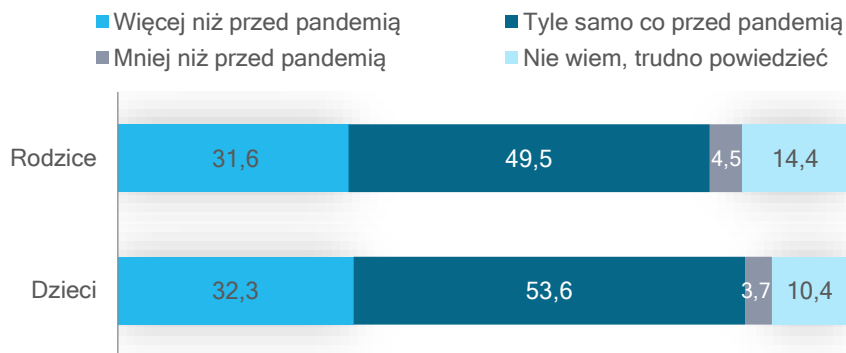
Z jakiego komunikatora najczęściej korzystasz?

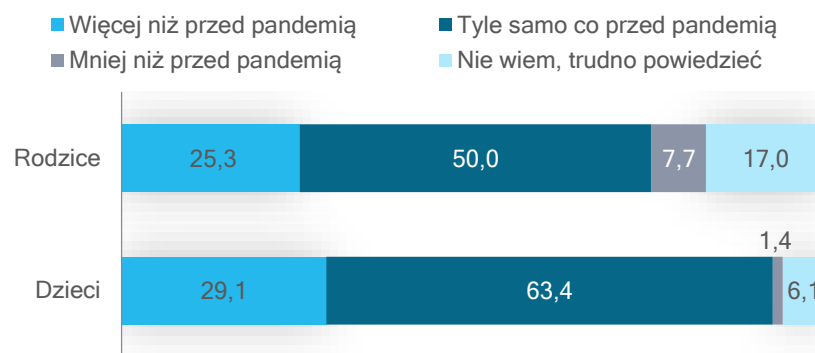
Podstawa: dzieci, N=229.

Korzystanie z rozmów głosowych podczas pandemii

Jaki wpływ miała pandemia na rozmowy telefoniczne prowadzone przez Pana/Pani dziecko? / Jak pandemia zmieniła Twoje rozmowy telefoniczne? (w %)

Jaki wpływ miała pandemia na wysyłanie SMS-ów przez Pana/Pani dziecko? / Jak pandemia zmieniła wysyłanie przez Ciebie SMS? (w %)

Jaki wpływ miała pandemia na wysyłanie MMS-ów przez Pana/Pani dziecko? (w %)

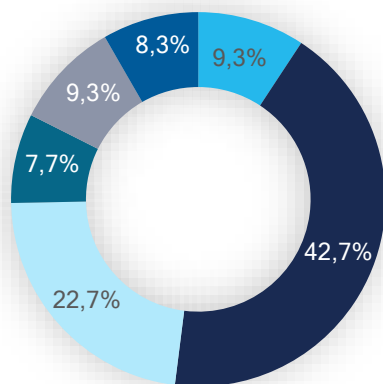

Dzieci i rodzice byli mniej więcej zgodni w ocenach zmiany w częstotliwości korzystania z rozmów telefonicznych podczas pandemii, większe rozbieżności pojawiły się natomiast w odniesieniu do korzystania z usługi SMS. Nieco mniej niż 1/3 rodziców i dzieci uznała, że dzieci rozmawiały przez telefon więcej niż przed pandemią, a 49,5% rodziców i 53,6% dzieci stwierdziło, że częstotliwość rozmów nie uległa zmianie. Według 25,3% rodziców oraz 29,1% dzieci, dzieci wysyłały więcej SMS-ów niż przed pandemią, a 50,0% rodziców i 63,4% dzieci było zdania, że wysyłały ich tyle samo.

W ocenie niemal połowy rodziców pandemia nie miała żadnego wpływu na wykorzystywanie MMS-ów przez ich dzieci.

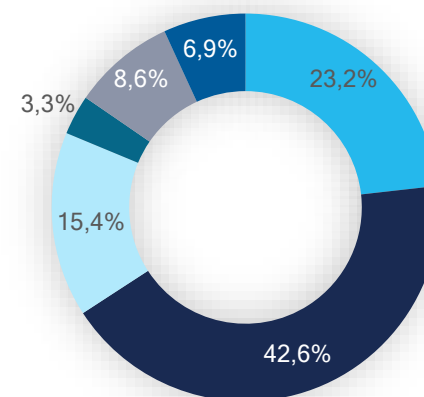
Korzystanie z usług telekomunikacyjnych podczas pandemii

Proszę powiedzieć, jaką rolę pełniły usługi telekomunikacyjne w życiu codziennym Pana/Pani dziecka przed pandemią?

- Zdecydowanie ważną (Bardzo ważną)
- Raczej ważną
- Raczej nieważną
- Zdecydowanie nieważną (w ogóle nieważną)
- Nie pełniły żadnej roli
- Nie wiem, trudno powiedzieć

Proszę powiedzieć, jaką rolę pełnią usługi telekomunikacyjne w życiu codziennym Pana/Pani dziecka podczas pandemii?

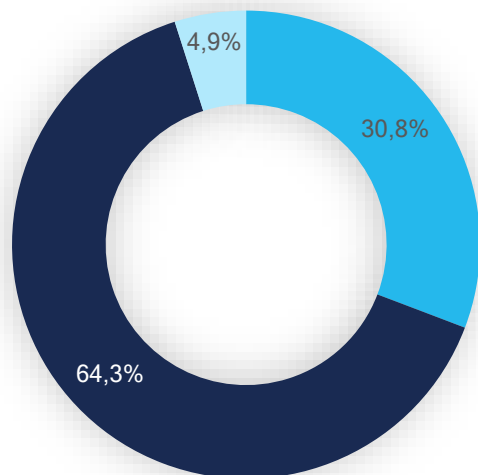

- Zdecydowanie ważną
- Raczej ważną
- Raczej nieważną
- Zdecydowanie nieważną
- Nie pełniły żadnej roli
- Nie wiem, trudno powiedzieć

Ogólnie rzecz biorąc, w ocenie rodziców rola usług telekomunikacyjnych w życiu dzieci pod wpływem pandemii COVID-19 nieco zmieniła się. Łącznie 52,0% rodziców stwierdziło, że usługi telekomunikacyjne pełniły w życiu ich dzieci ważną rolę przed pandemią (suma odpowiedzi zdecydowanie ważną i raczej ważną). W odniesieniu do okresu pandemii - odsetek ten wzrósł do 65,8% kosztem odsetka rodziców uznających, że usługi telekomunikacyjne nie pełniły ważnej roli w życiu ich pociech.

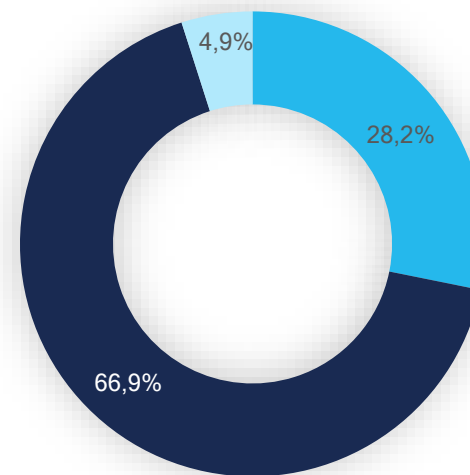
Korzystanie z usług telekomunikacyjnych podczas pandemii

Czy okres pandemii ma wpływ na wybór przez Pana/Panią usług Internetu stacjonarnego?

■ Tak ■ Nie ■ Nie wiem, trudno powiedzieć

Czy okres pandemii ma wpływ na wybór przez Pana/Panią usług Internetu mobilnego?

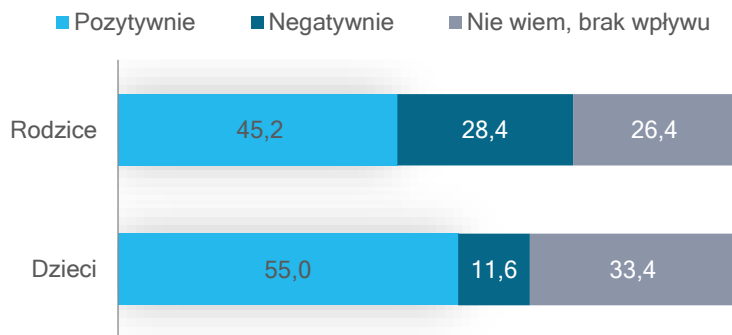

■ Tak ■ Nie ■ Nie wiem, trudno powiedzieć

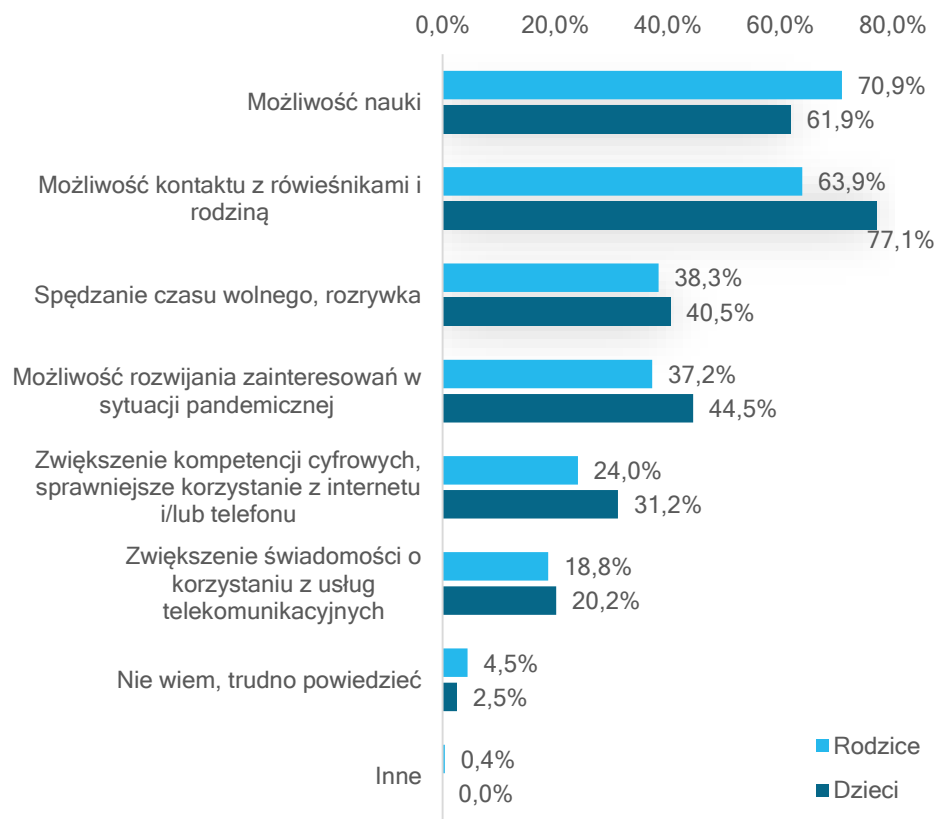
Okres pandemiczny nie wpłynął na decyzje zakupu konkretnego typu usługi internetowej w przypadku około 2/3 rodziców. 30,8% rodziców zdecydowało natomiast pod wpływem pandemii o zakupie usługi Internetu stacjonarnego, zaś podobny odsetek - 28,2% - o zakupie Internetu mobilnego.

Korzystanie z usług telekomunikacyjnych podczas pandemii

Jak ocenia Pan/Pani wpływ usług telekomunikacyjnych na życie Pana/Pani dziecka podczas pandemii / Jak oceniasz Twoje korzystanie z Internetu lub telefonu podczas pandemii? (w %)

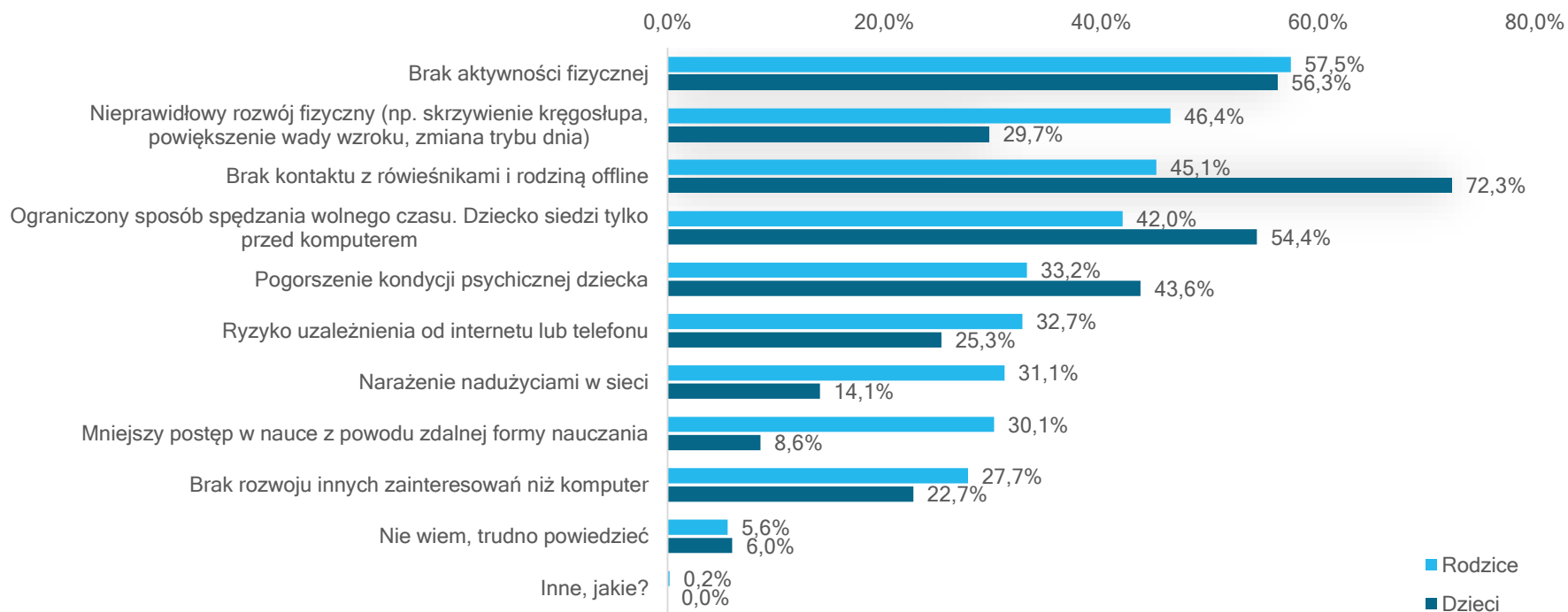
Proszę wskazać powody, które wpływają na Pana/Pani pozytywną ocenę wpływu usług telekomunikacyjnych na życie Pana/Pani dziecka podczas pandemii. / Dlaczego pozytywnie oceniasz Twoje korzystanie z Internetu lub telefonu podczas pandemii?

Dzieci bardziej pozytywnie od rodziców oceniały korzystanie z usług telekomunikacyjnych podczas pandemii - pozytywną ocenę wyraziło 55,0% dzieci i 45,2% rodziców, zaś negatywną - 11,6% dzieci i 28,4% ich opiekunów. Dzieci również częściej niż rodzice stwierdzały, że usługi telekomunikacyjne nie miały na nie wpływu. Dzieci i rodzice różnili się też między sobą pod względem uzasadnienia swoich pozytywnych ocen. Rodzice najczęściej wskazywali na możliwość nauki dzięki tego typu usługom, dzieci zaś najbardziej ceniły umożliwiającą przez nie sposobność kontaktu z rówieśnikami i rodziną.

Korzystanie z usług telekomunikacyjnych podczas pandemii

Proszę wskazać powody, które wpływają na Pana/Pani negatywną ocenę wpływu usług telekomunikacyjnych na życie Pana/Pani dziecka podczas pandemii. / Dlaczego negatywnie oceniasz Twoje korzystanie z Internetu lub telefonu podczas pandemii?

Wśród najważniejszych elementów negatywnej oceny wpływu usług telekomunikacyjnych na życie dzieci podczas pandemii wiodącą rolę odgrywał - zdaniem dzieci - brak osobistego kontaktu z rodziną i rówieśnikami (wskazany przez 72,3% dzieci), brak aktywności fizycznej (56,3%) oraz ograniczony sposób spędzania wolnego czasu (54,4%). Największa część rodziców zwróciła natomiast w tym kontekście uwagę na brak aktywności fizycznej u dzieci (57,5%) i związany z nim nieprawidłowy rozwój fizyczny (46,4%).

Najważniejsze ustalenia

1

Nauka zdalna

- Naukę zdalną w roku 2021/2022 zadeklarowało 93,0% pytaných dzieci, a potwierdziło 89,2% rodziców.
- Podczas lekcji zdalnych, 91,0% dzieci w trakcie nauki korzystało z własnego komputera a 7,0% - ze sprzętu użyczonego przez szkołę lub gminę.
- Najczęściej wykorzystywanym komunikatorem do prowadzenia zdalnych zajęć była aplikacja Microsoft Teams. Wskazał ją podobny odsetek rodziców i dzieci (odpowiednio 68,3% i 71,3%). Mniej popularny był Zoom i Skype.
- Prawie 2/3 rodziców uznało, że ich dzieci potrzebowały więcej pomocy w nauce i przygotowaniu do zajęć podczas nauki zdalnej, niż w przypadku nauki stacjonarnej.
- Prawie połowa rodziców (45,9%) i dzieci (46,1%) wskazało, że nauka w trybie zdalnym zajmuje więcej czasu, niż nauka w trybie stacjonarnym. Zarówno dzieci, jak i rodzice preferowali stacjonarną formę nauki.
- W zdecydowanej większości dzieci deklarowały, że w okresie nauki zdalnej brakowało im kontaktu z nauczycielami i rówieśnikami (81,2%). Połowa dzieci chciałaby się nauczyć obsługi narzędzi e-learningowych, by móc lepiej sobie radzić podczas lekcji. Również zdaniem połowy rodziców szkolenie w tym zakresie byłoby dla dzieci przydatne.

Najważniejsze ustalenia

2

Telefonia mobilna

- Zdecydowana większość dzieci posiadała telefon komórkowy. Dzieci zwykle zaczynały korzystać z telefonu komórkowego w wieku 9-10 (41,4%) lub 7-8 lat (38,3%).
- Blisko ¼ dzieci i rodziców wskazało, że dzieci samodzielnie instalują aplikacje we własnych telefonach.
- Dzieci posiadające telefon najczęściej korzystały z niego w celu telefonowania do rodziców, rodziny lub znajomych (była to usługa wykorzystywana przez dzieci według 90,9% rodziców i 86,4% dzieci). Podobnie często dzieci wykorzystywały telefony do pisania i odbierania SMS-ów, przeglądania Internetu i korzystania z aplikacji. Nieco mniejszy odsetek dzieci i dorosłych wskazał na granie w gry i korzystanie z portali społecznościowych.
- Dzieci i rodzice nie są zgodni we wskazaniach dotyczących kontroli rodzicielskiej korzystania z telefonu. Do kontrolowania przyznało się 81,9% rodziców i potwierdziło to jedynie 66,6% dzieci. Najczęstszym sposobem zadbania o bezpieczeństwo dzieci było wspólne ustalanie zasad korzystania z telefonu. Tej odpowiedzi udzieliło 74,0% dzieci i 76,2% rodziców. Innym rodzajem kontroli rodzicielskiej było korzystanie z programów/aplikacji do tego przeznaczonych (wskazane przez 34,0% dzieci; 43,0% rodziców).
- Zdecydowana większość badanych rodziców (87,2%) i dzieci (90,2%) deklarowała znajomość zasad korzystania z telefonu komórkowego na terenie szkoły dziecka.

Najważniejsze ustalenia

3

Korzystanie z Internetu

- Zdecydowana większość dzieci (91,3%) korzystała z Internetu poza edukacją online. Najczęściej dzieci zaczynały korzystać z Internetu w wieku 7-8 lat (38,8%), nieco rzadziej w wieku 5-6 lat (23,1%) i 9-10 lat (19,5%).
- Blisko połowa badanych dzieci (45,7%) korzystała z Internetu codziennie od pół godziny do 2 godzin (nie licząc lekcji online). Nieograniczony dostęp do Internetu miało - według rodziców - co piąte dziecko (14,2% zgodnie z deklaracjami samych dzieci).
- Dzieci korzystały z Internetu poza lekcjami online głównie w celu oglądania filmików na YouTube (88,1%, wg rodziców i 85,2% wg dzieci) oraz grania w gry (78,2% wg rodziców i 74,6% wg dzieci). 2/3 dzieci korzystało z usług umożliwiających im słuchanie muzyki, 60,0% z usług komunikatorów internetowych, 58,5% z oglądania filmów online i prawie tyle samo z serwisów społecznościowych oraz gier online.
- Ponad 1/3 dzieci publikowała własne treści na portalach społecznościowych, czego świadomość miało 27,6% rodziców.
- Według rodziców dzieci zamieszczały w portalach społecznościowych przede wszystkim własne zdjęcia, a w dalszej kolejności - posty i komentarze. Zgodnie ze wskazaniem dzieci - częstotliwość zamieszczania postów i komentarzy jest większa, niż częstotliwość zamieszczania jakichkolwiek innych treści.
- Ponad ¾ dzieci chroniąc swoją prywatność na portalach społecznościowych nie udostępniało nikomu swojego loginu i hasła. Niewiele mniej (68,9%) chroniło swoją prywatność nie wysyłając obcym osobom swoich zdjęć. Mniej niż co dziesiąte dziecko nie stosowało żadnego sposobu ochrony prywatności.
- 69,0% badanych rodziców deklarowało stosowanie kontroli rodzicielskiej w kontekście korzystania przez ich dziecko z Internetu, przy czym kontrola rodzicielska najczęściej ma charakter wspólnego ustalania zasad korzystania z Internetu (77,2%), rozmów z dzieckiem o jego doświadczeniach w sieci (51,5%), a nieco rzadziej używania specjalistycznych programów/aplikacji do kontroli rodzicielskiej czy konfiguracji ustawień bezpieczeństwa w urządzeniach.

Najważniejsze ustalenia

- Zdaniem prawie 2/3 rodziców dziecko - korzystając z Internetu - naraża się na możliwość doświadczenia cyberprzemocy (prześladowania, zastraszania, nękania, wyśmiewania), a według połowy może paść ofiarą oszustwa włamania, wykradzenia danych osobowych). Co trzeci rodzic wśród potencjalnych zagrożeń i niebezpiecznych zachowań związanych z aktywnością w Internecie wymienił także kontakt z nieznanymi ukrywającymi prawdziwą tożsamość oraz ekspozycję na fałszywe informacje, a blisko co czwarty - uzależnienie od Internetu i narażenie na kontakt z nieodpowiednimi treściami.
- Dzieci, w większym stopniu niż ich rodzice, uznały, że nie zetknęły się z żadnym negatywnym zjawiskiem w Internecie. Stwierdziło tak 43,8% dzieci i jedynie 32,9% ich rodziców. Negatywnym zjawiskiem, na który natknęła się największa część badanych dzieci były obrazy i/lub filmy prezentujące przemoc oraz hejt i mowę nienawiści.
- Niemal wszystkie dzieci i rodzice znały pojęcie hejtu (odpowiednio: 93,6% i 83,8%). Pojęcie cyberprzemocy z kolei znane było prawie wszystkim rodzicom i jedynie połowie dzieci (80,3% i 53,0%). Ponad połowa osób w obu grupach zadeklarowała również, że wie co kryje się pod pojęciem trollingu (73,9% i 53,2%).
- Najczęściej wymienianą przez rodziców pozytywną stroną korzystania z Internetu dla dzieci była pomoc w odrabianiu prac domowych, zaś przez dzieci - rozrywka. Innymi często wymienianymi przez dzieci pozytywnymi były: łatwa i szybka komunikacja z rodziną i znajomymi i możliwość zapewnienia sobie pomocy przy odrabianiu lekcji.
- Ponad 2/3 dzieci (68,0%) wskazała, że w placówkach, do których uczęszczają, organizowane były zajęcia dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu.
- 1/3 rodziców przyznaje, że kiedyś umieściło w Internecie informacje o dziecku (np. słowa, obrazki, zdjęcia, filmy) nie pytając go o zgodę. Świadomość takiego działania swoich rodziców ma tylko 22,7% dzieci.
- Ponad połowa dzieci i rodziców była zgodna co do tego, że dzieci potrafią bez problemu zrezygnować z korzystania z telefonu, w tym mobilnego Internetu na cały dzień (dzieci: 58,3%, rodzice: 59,4%). Połowa dzieci ograniczała korzystanie z telefonu na kilka godzin np. podczas spotkania ze znajomymi czy na wakacjach, a 35,3% (według rodziców: 35,8%) prawie całkowicie z telefonu rezygnowała w takich sytuacjach.

Najważniejsze ustalenia

4

Internet w szkole

- Większość dzieci uczestniczyło w zajęciach komputerowych prowadzonych w szkole (89,7% - według deklaracji dzieci i 89,1% według deklaracji ich rodziców). Zajęcia komputerowe częściej prowadzone były dla dzieci w wieku 10-12 lat.
- W większości prowadzonych zajęć komputerowych wykorzystywany był Internet (tak twierdziło 90,5% dzieci i 84,3% rodziców).
- Zwykle z Internetu korzystano podczas zajęć języka obcego (u 85,4% dzieci) i języka polskiego (u 59,9% dzieci). Wśród innych przedmiotów, podczas których używany był Internet, wymieniano biologię, przyrodę, religię, historię, fizykę, chemię, technikę i geografię. Nauczyciele wykorzystywali Internet przede wszystkim do odtwarzania filmów (80,1%) oraz prezentowania stron www (53,2%).
- W większości przypadków szkoła zapewnia uczniom dostęp do Internetu poza zajęciami. Takiej odpowiedzi udzieliło 60,8% uczniów i 59,7% rodziców.
- Dziewięciu na dziesięciu rodziców (90,5%) zadeklarowało wykorzystywanie elektronicznych form komunikowania się z nauczycielami ich dzieci (z wykorzystaniem systemu Librus, poczty elektronicznej, komunikatorów internetowych itp.).

5

Gry komputerowe

- Około ¼ dzieci grało w gry komputerowe. Twierdzącej odpowiedzi na pytanie o granie w gry udzieliło 75,6% dzieci i 74,6% rodziców.
- Nieco częściej w gry komputerowe grali chłopcy niż dziewczynki (79,8% vs. 71,0%). Dzieci najczęściej grają w gry na smartfonach i laptopach/notebookach.
- Dzieci najczęściej grają w gry przygodowe (47,5% dzieci; 46,9% rodziców), strategiczne (39,1% dzieci; 31,4% rodziców). Istnieje rozbieżność pomiędzy wskazaniami dzieci i rodziców w odniesieniu do kategorii gier akcji, gier strategicznych i gier sportowych. Wszystkie te typy gier wskazywane są częściej przez dzieci niż ich opiekunów. Rodzice natomiast przeceniają częstotliwość wybierania przez dzieci gier logicznych.

Najważniejsze ustalenia

6

Wpływ COVID-19 na rynek telekomunikacyjny

- Blisko 43,5% dzieci wskazało, że korzystało więcej z Internetu niż przed pandemią, tego zdania było 53,1% rodziców
- Okres pandemiczny nie wpłynął na decyzje zakupu konkretnego typu usługi internetowej w przypadku około 2/3 rodziców. 30,8% rodziców zdecydowało natomiast pod wpływem pandemii o zakupie usługi Internetu stacjonarnego, zaś podobny odsetek - 28,2% - o zakupie Internetu mobilnego.
- Dzieci bardziej pozytywnie od rodziców oceniają korzystanie z usług telekomunikacyjnych podczas pandemii - pozytywną ocenę wyraziło 55,0% dzieci i 45,2% rodziców. Dzieci również częściej niż rodzice stwierdzali, że usługi telekomunikacyjne nie miały na nie wpływu.
- Wśród najważniejszych elementów negatywnej oceny wpływu usług telekomunikacyjnych na życie dzieci podczas pandemii wiodącą rolę odgrywał - zdaniem dzieci - brak osobistego kontaktu z rodziną i rówieśnikami (wskazany przez 72,3% dzieci), brak aktywności fizycznej (56,3%) oraz ograniczony sposób spędzania wolnego czasu (54,4%). Największa część rodziców zwróciła natomiast w tym kontekście uwagę na brak aktywności fizycznej u dzieci (57,5%) i związany z nim nieprawidłowy rozwój fizyczny dzieci (46,4%).

Zespół autorów raportu

Dr. Marek Garlicki
Dyrektor ds. rozwoju
+48 22 454 64 45
mgarlicki@indicator.pl

Jakub Wróblewski
Wiceprezes Zarządu
+48 12 312 08 39
jakub.wroblewski@ibc-advisory.pl

Dr. hab. Daniel Mider
Wicedyrektor
+48 22 454 64 46
dmider@indicator.pl

Agnieszka Suska
Analityk
+48 22 250 18 39
agnieszka.suska@ibc-advisory.pl

Wojciech Terlikowski
Kierownik Projektu
+48 22 454 64 23
wterlikowski@indicator.pl

Adrian Kargul
Kierownik Projektu
+48 22 250 18 39
adrian.kargul@ibc-advisory.pl

Website: ibc-advisory.pl
LinkedIn: pl.linkedin.com/company/ibc-advisory-pl

IBC Advisory Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, ul. Mokotowska 1, 00-640 Warszawa, spółka wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000331161, NIP 7010131084, REGON 141476957, której kapitał zakładowy wynosi 100.000,00 zł (opłacony w całości).